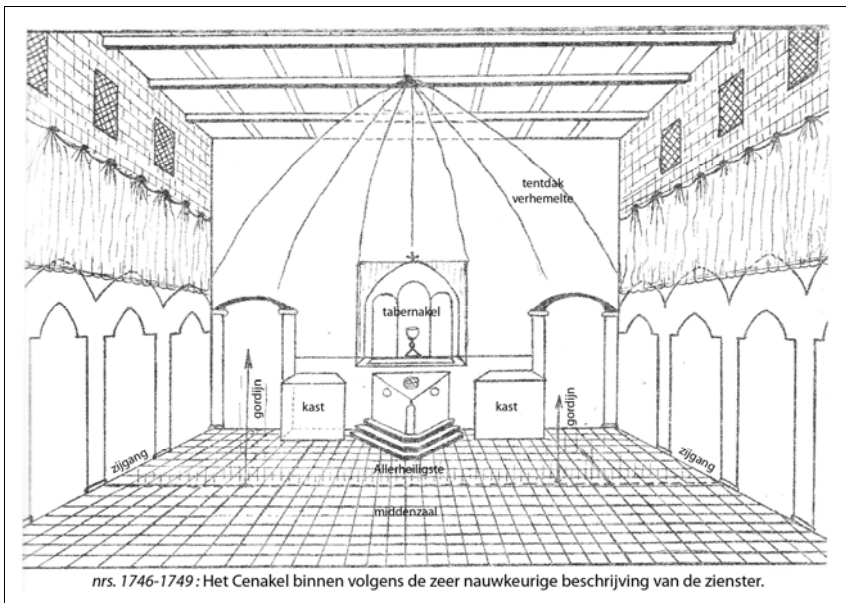

Emmanuel – Geheimnisvol leven na de Verrijzenis.

Voorafgaande bemerking.

Wij kunnen de aandachtige en leergierige lezer niet sterk genoeg aanbevelen dat hij, alvorens te beginnen met de lezing van dit fascikel, herlezen zou wat in aflevering 29 gezegd is over het Cenakel, zowel de beschrijving die K. Emmerick ervan geeft in de tekst, als wat er aan toegevoegd is in het commentaar (nr. 1746, ev.).

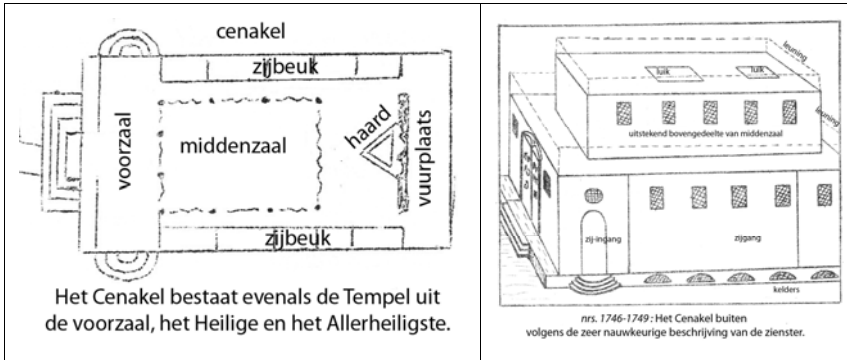
Immers, nu wordt dit gebouw het verblijf van apostelen, leerlingen en H. Vrouwen en het centrum van hun werking. Voornamelijk verschijningen en gebeurtenissen zullen wij er zien plaatshebben. De nieuwe bijzonderheden die K. aan haar vroegere beschrijvingen toevoegt zijn aangebracht op de tekeningen daar ter plaats.

Eerste liefdemaal na de Verrijzenis.

2038.

Nog 1 april = 16 Nisan; Christelijke Paaszondag; dag van de Verrijzenis. –

Ik zag Nikodemus een maaltijd voor de apostelen, de H. Vrouwen en een deel van de leerlingen bereiden in de geopende zuilenvestibule der zaal van het laatste avondmaal²¹⁰.

In de namiddag waren daar de apostelen, uitgenomen Tomas, dus met 10 verzameld. Tomas had zich eigenmachtig een weinig teruggetrokken. Al wat hier geschiedde was de wil van Jezus.

Jezus had gedurende het avondmaal aan Petrus en aan Joannes, die aan zijn zijden zaten en die Hij daarna tot priesters gewijd had, in het mysterie van het H. Sacrament ingewijd, hun menig diep geheim

²¹⁰ Liefdemaaltijd in de geopende voorzaal.

In nr. 2068, zullen wij vernemen dat de middenzaal niet meer tot zulk gebruik aangewend wordt, zonder twijfel wegens de heilige herinneringen die eraan verbonden zijn en er nog aan verbonden zullen worden en het heilige doel waarvoor ze nu bestemd is.

De voorzaal had 3 ingangen, één in de voorgevel en 2 zij-ingangen. Wanneer deze laatste openstonden, konden de tafels tot op de stoep geplaatst worden.

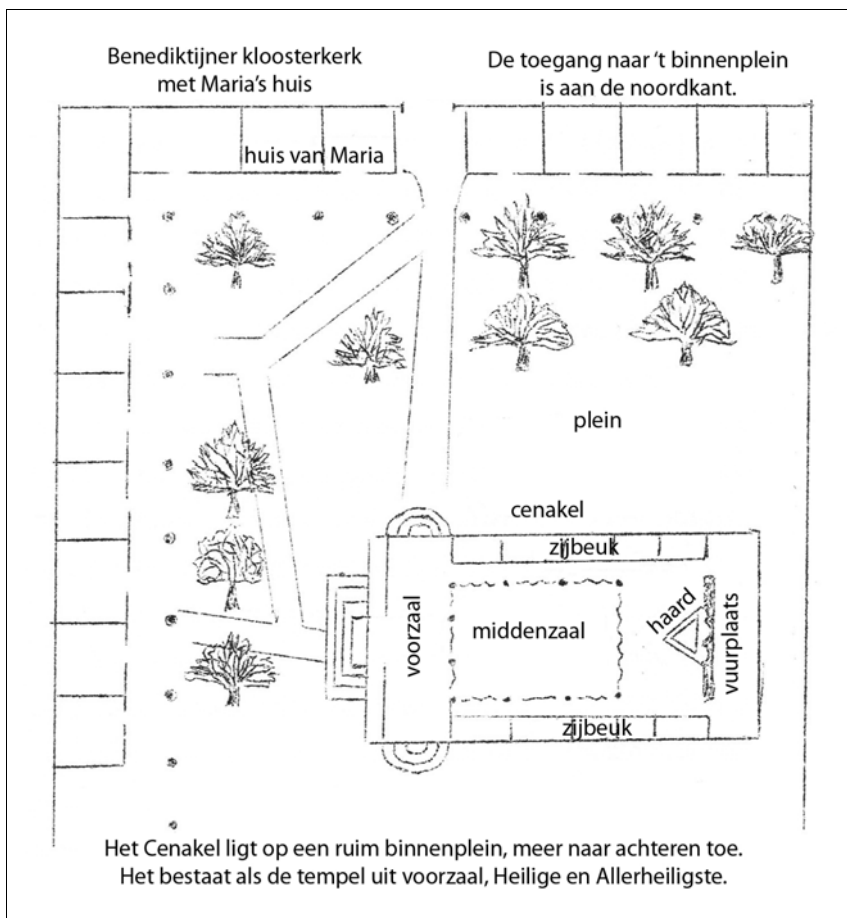
daaromtrent meegedeeld en ook had Hij hun het bevel gegeven dit alles later, samen met zijn vroegere leringen over dit onderwerp, ook aan de anderen te onderwijzen (cfr. fasc. 23, nrs. 1092-1099).

Ik zag nu eerst Petrus en Joannes aan de 8 overige apostelen, die in een kring rondom hen stonden, de geheimleer, welke Jezus hun had toevertrouwd, bekend maken, alsook de wil des Heren betreffende de wijze om dit Sacrament uit te delen en ook om de minder onderrichte leerlingen in dit mysterie in te wijden. Op bovennatuurlijke wijze zag ik ook door Joannes gezegd worden al wat Petrus zegde.

2039.

Alle apostelen hadden hun witte feestklederen aan; boven deze hadden Petrus en Joannes ook een stoel aan, die over de borst gekruist neerhing en door een sluithaak samengehouden werd; de overige apostelen droegen een stoel, die van de ene schouder dwars over de rug en de borst tot onder de andere arm hing, waar ze met een haak kruisgewijze vastgemaakt was. Petrus en Joannes waren reeds vroeger door Jezus tot priesters gewijd; de overigen waren nog als diakens.

Na dit onderricht kwamen ook de H. Vrouwen, ten getale van negen, in de zaal (voorzaal). Petrus nam het woord en onderrichtte ze. Joannes ontving nabij de ingangpoort in het huis van de keukenmeester 17, naar ik telde, van de beproefdste leerlingen, die zich reeds het langst bij de Heer hadden aangesloten (fasc. 29, nr. 1746).

Ik bemerkte onder hen Zacheüs, Natanael, Mattias, Barsabas en nog andere. Joannes was hun behulpzaam bij de voetwassing en het aantrekken van de gewaden; zij deden een lang wit kleed en een gordel aan.

Na de lering werd Mattias door Petrus naar Betanië gezonden, om daar bij een soortgelijke maaltijd in het huis van Lazarus voor veel meer andere leerlingen dezelfde onderrichtingen en handelingen te herhalen, die hier gedaan waren.

Daarop werd een lange tafel bereid hier in de voorzaal, die aan alle zijden opengezet was naar het met bomen omgeven en beplante binnenhof (dus naar 3 zijden). Dit binnenhof zelf was door een muur omsloten. De tafel was zo lang dat de leerlingen die de uiteinden innamen, buiten het huis in de open lucht zaten. Heden zaten mannen en vrouwen aan dezelfde tafel, en wel rondom, behalve dat aan de kant van de ingang (versta: hoofdingang), naar het binnenplein, tussen de aanzittenden, 3 openingen gelaten waren om de spijzen op te dienen.

De vrouwen zaten aan het einde van de tafel (zie fasc. 10, nr. 258, voetnoot 73); zij droegen sluiers, doch deze hingen niet vóór hun aangezicht neer en zij hadden ook lange, witte klederen aan. Zij lagen niet dwars gelijk de mannen, maar ZATEN met de benen gekruist (onder zich; cfr. fasc. 14, nr. 495, voetnoot 236) op een soort van kleine voetbanken, waaraan een steel tot handgreep was²¹¹.

Midden aan de tafel lagen Petrus en Joannes tegenover elkander; zij scheidden de rijen der mannen af van die der vrouwen. De apostelen en zeventien leerlingen lagen aan hun beide zijden; hier hadden zij andere rustbanken dan in het laatste avondmaal, nl. een klein gevlochten ligkussen; het had aan de zijden een dikke rand en van achteren een gevlochten handgreep; er was een verdieping in waarin de linkerheup, waarop zij lagen, juist paste. Die

---

²¹¹ Als K. even vóór de verwijzing een paar keren het woord 'zaten' gebruikt heeft, terwijl zij sprak van mannen die aan tafel AANLAGEN, was dit alleen bij manier van spreken.

Voetbankjes of lage zitbankjes waren bekend bij de Joden en in het Oosten, hoewel men het eenvoudiger vond op de grond te zitten. Zulke voetbankjes zijn in de H. Schrift nochtans niet, of maar een zeldzame keer genoemd in enkele metaforische uitdrukkingen, zoals in deze zinsnede: "Zit neer aan mijn rechterhand, tot Ik uw vijanden stel tot voetbank voor uw voeten." (Ps. 110). Ook stoelen waren niet onbekend.

In D.B. Escabeau ziet men een afbeelding die een Assyrische koning voorstelt, gezeten op een hoge stoel met de voeten op een bankje.

kussens reikten slechts tot even beneden de knieën. Dwars vóór hen stond een gekussend bankje (of tafeltje) op 2 hoger pikkels, die in dwarsstaven bevestigd waren. Zij lagen hier allen schuin naast de tafel, zodat de voeten van de een langs de rug lagen van de buurman vóór hem.

In het huis van Simon en van het Laatste Avondmaal lagen zij op een ander model van ligstoelen en hun voeten waren daar geheel naar buiten gekeerd (rechthoekig van de tafel weg).

Het was een formele maaltijd die hier plaats had; zij baden staande en aten al liggend. Gedurende de maaltijd hielden Petrus en Joannes een onderrichting.

2041.

Aan het einde van de maaltijd werd vóór Petrus een plat brood neergezet; het was voorzien van ingedrukte strepen ter verdeling. Petrus brak dit brood in de door de kerven aangeduide stukken, verdeelde nog verder ieder stuk en liet ze op 2 borden links en rechts rondgeven. Zo ook werd daarna een grote beker wijn rondgegeven en allen dronken er uit (cfr. fasc. 2, nr. 58, voetnoot 121).

Hoewel Petrus het brood zegende, was dit nochtans niet het allerheiligste Sacrament, doch slechts een liefdemaal, waarbij Petrus zegde dat zij allen samen tot één lichaam verenigd moesten zijn, zoals dit brood, dat hen voedde, uit vele korrels één brood was geworden, en zoals deze wijn, die zij dronken, uit vele druiven tot één drank was geperst. Daarna stonden zij op en zongen psalmen.

Nadat de maaltijd geëindigd en de tafel weggeruimd was, traden de H. Vrouwen in een halve kring aan het einde van de zaal. De leerlingen stonden aan beide zijden en alle apostelen wandelden op en neer en deelden aan deze meer onderrichte leerlingen mee al wat zij hun van het allerheiligste Sacrament bekend mochten maken; dit was als de eerste Catechismusles na Jezus' dood.

2042.

Ik zag ook dat zij, door elkander gaande, met handreikingen verbroederden en allen opgetogen verklaarden dat zij alles gemeenschappelijk wilden bezitten, dat zij hun eigendom voor elkander en voor de gemeenschap ten beste wilden geven en één van hart en ziel wilden zijn.

Toen zag ik over allen een grote ontroering komen, maar zichzelf zullen wel slechts inwendig gevoeld hebben wat ik uitwendig waarnam; ik zag hen namelijk van licht overstromd en als in elkander versmelten²¹² tot een lichttempel of piramide van licht verenigd worden, waarvan de H. Maagd, die het toppunt bekleedde, de sluitsteen en het middenpunt van allen was. Ja, ik zag als stroomde alles overvloedig uit haar op de apostelen neer en van dezen door de H. Maagd tot de Heer terug. Door dit beeld werd mij de mystieke verbondenheid van alle aanwezigen met elkander te kennen gegeven en hiermee werd dit visioen voor mij besloten.

Mattias leerde en deed hetzelfde in het voorhof van Lazarus bij een soortgelijke maaltijd met veel meer leerlingen, die zich nog op een minder hoog peil van ontwikkeling bevonden dan dezen hier.

---

²¹² In elkander versmelten. – Zoals de Zuster zelf het interpreteert, hierdoor wordt de onderlinge verbondenheid en mystieke eenheid aangeduid van al Christus' leerlingen tot één lichaam door de genade.

Het is treffend hoe in het slotgebed der mis op de 1e en 2e paasdag om de genade van die eenheid in de liefde gebeden wordt:

“Stort, Heer, de geest van liefde in ons uit en verenig door uw goedheid in eensgezindheid hen die Gij met uw paasgeheimen gevoed hebt.”

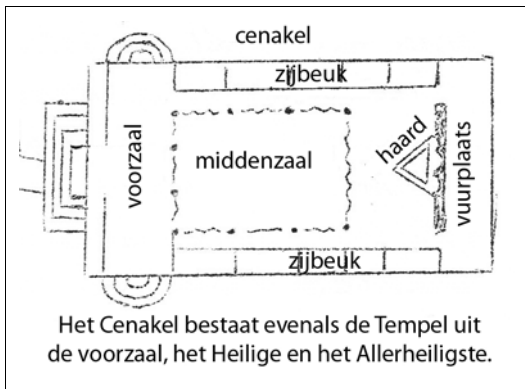
Eerste communie van de apostelen.

2043.

Maandagmorgen, 2 april. –

Deze morgen zag ik de H. Vrouwen in het huis van Maria Markus. De apostelen hadden in de voorzaal van het huis van het Avondmaal en de leerlingen in de zijzalen geslapen.

(De middenzaal was voortaan een heilige plaats; zie nr. 2038, voetnoot 210).

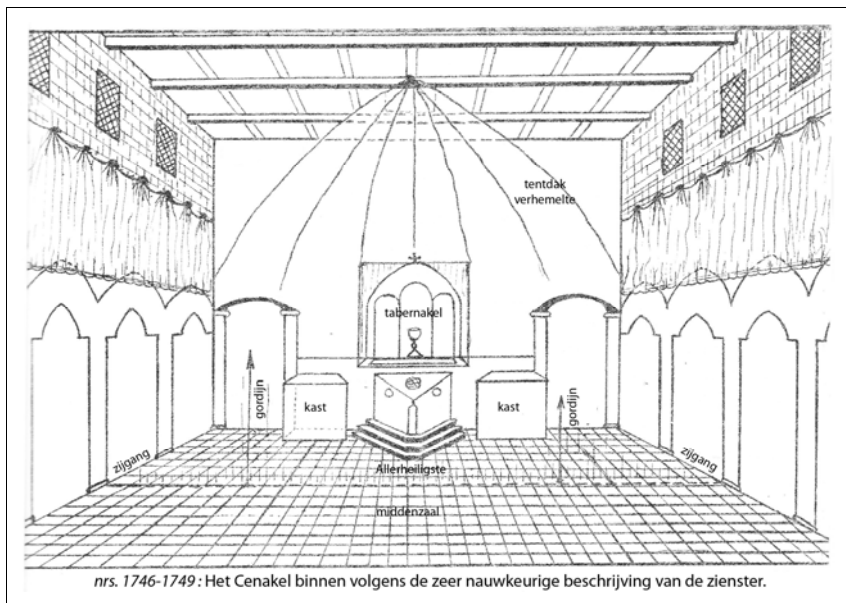

Ik zag in de vroege morgen Petrus en Joannes met Andreas in het huis van het Avondmaal treden (in de middenzaal).

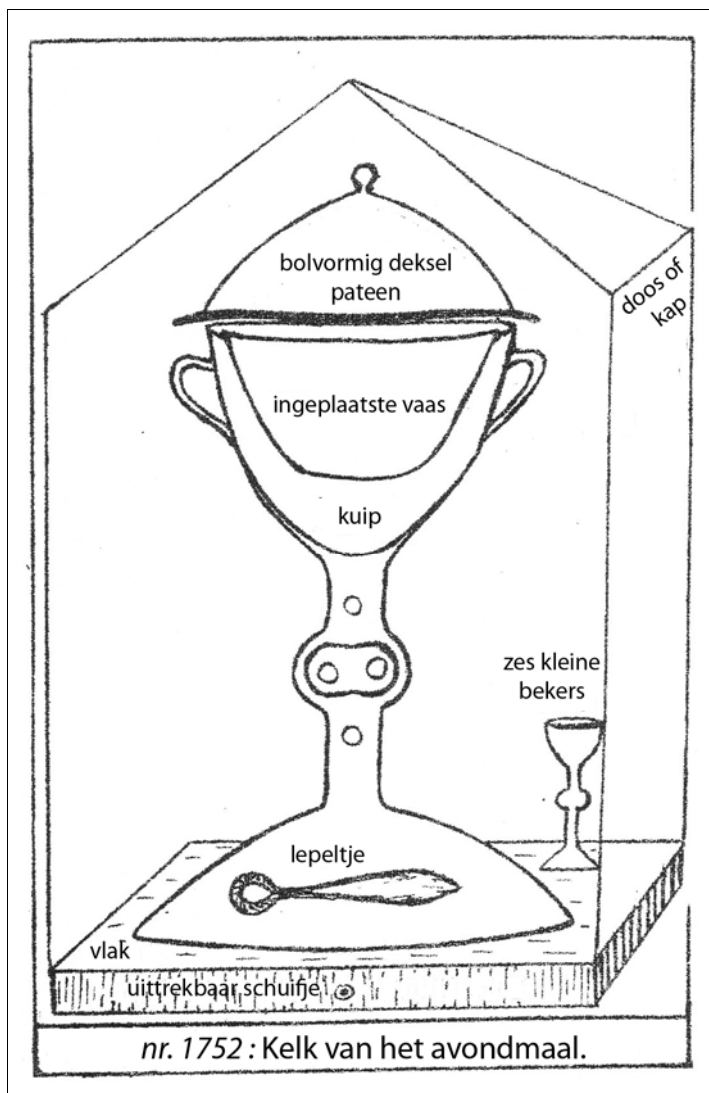
Zij bekleedden zich met hun priestergewaden en de overige apostelen buiten de middenzaal deden hetzelfde in de voorzaal.

De 3 apostelen openden daarop het gevlochten tapijten voorhangsel (de scheidsgordijn tussen middenzaal en de achterplaats) en gingen in het Allerheiligste (nl. de achterplaats, die als het Allerheiligste van de tempel was). Dit was door gordijnen tot een zelfstandige kamer afgesloten, die een tentgewelf of verhemelte had (zie fasc. 29, nr. 1746, ev.).

Dit tentdak was niet zo hoog als de zaal en kon door middel van een met kwasten versierd, neerhangend touw zó geopend worden, dat het licht door de ronde vensteropeningen, die zich boven in de zaal bevonden, naar binnen viel. In dit aparte kamertje stond de tafel van het Avondmaal en hierop overdekt de kelk met zijn bijapparaat (cfr. fasc. 29, nr. 1752).

Links en rechts waren in de achterwand muurkasten of nissen, en ook hierin stond gerei. (Links en rechts van de tabernakel-nis was in de muur nog een nis voor gerief; cfr. fasc. 29, nr. 1749).

2044.

Vóór het allerheiligste Sacrament brandde een kandelaar, doch slechts op één van zijn armen was de lamp ontstoken. Hieraan nu maakten zij de offerlamp aan, die in het midden van de zaal hing, brachten de tafel van het Avondmaal uit het Allerheiligste in de middenzaal en plaatsten het H. Sacrament onder zijn lederen stolp of kap op de tafel en doofden dan de lamp in het Allerheiligste uit.

Nu traden de andere apostelen, onder wie ook Tomas, de zaal binnen en namen plaats rond de tafel. Van het door Jezus geconsacreerde brood, het allerheiligste Sacrament van zijn lichaam, lag nog veel op de kleine schotel of pateen die op de kelk stond (fasc. 29, nr. 1752) en die bedekt was met een metalen klok of deksel (gewelfd deksel). Boven had dit deksel een knop. Over het geheel hing een witte doek, een kleedje (of soort velum).

2045.

De kelk stond op een plat voetstuk of vlak, waaruit Petrus een schuifje of plankje trok. Dit bedekte hij met een witte doek en plaatste er de pateen op met het allerheiligste Sacrament. Andreas en Joannes stonden biddend achter hem. Petrus en Joannes nuttigden gebogen het H. Sacrament. Dan liet Petrus de schotel rondgaan en ieder gaf zichzelf het H. Sacrament. In de kelk was niet meer zodanig veel van de door Jezus geconsacreerde wijn (of heilig bloed) over, maar zij goten er een weinig wijn en water bij en dronken daarvan. Vervolgens zongen zij psalmen en deden nog andere gebeden en bedekten dan weer de kelk en zijn toerusting met zijn kap en droegen hem, zoals ook de tafel, op zijn gewone plaats terug.

Dit was de eerste goddelijke dienst, die ik de 11 apostelen in de morgen van deze dag zag vieren. Tomas ging heden met de leerling uit de omstreken van Samaria naar een kleine aldaar gelegen stad.

Verschiĳning van de Emmaüsgangers (Lk. 24, 13-35). – iets over Lukas.

2046.

Ik zag Lukas, die zich pas kortelings bij de leerlingen aangesloten, doch reeds vroeger de Joannesdoop ontvangen had, de zondag tegenwoordig bij het liefdemaal en bij de onderrichtingen over het H. Sacrament, die Mattias ‘s avonds te Betanië in het huis van Lazarus gaf. Ik zag hem na dit onderricht, het hart vol kommer en twiĳfel, naar Jeruzalem gaan. Hij trad daar in het huis van Joannes Markus en overnachtte er. Hij was voornemens de volgende dag naar Emmaüs te gaan.

Hier, in het huis van Joannes Markus waren nog verscheidene leerlingen verzameld, onder wie ook Kleofas was, een kleinzoon van de broeder van Kleofas, de vader van Maria van Kleofas (zie fasc. 7, nr. 197, voetnoot 417). Deze was tegenwoordig geweest bij het onderricht en het liefdemaal in het Cenakel.

De leerlingen onderhielden zich over de Verrijzenis van Jezus en twiĳfelden, doch vooral Lukas en Kleofas waren besluiteloos en wankelden in hun geloof: het scheen hun allemaal niet aanneembaar. Daar de hogepriester bovendien het verbod bekend gemaakt had, aan de leerlingen van Jezus zowel onderdak als mondbehoefte te verschaffen, besloten beiden naar Emmaüs te gaan; het waren immers intieme vrienden. Zij verlieten dus de verzameling en de ene ging de weg op rechts van het huis van Joannes Markus om de noordkant van Jeruzalem, en de tweede trok aan de andere zijde om de stad, als vreesden zij bij mekaar gezien te worden. De eerste volgde een weg geheel buiten de stad, de tweede een weg tussen muren, die hem door een poort uit de stad bracht; zij kwamen weer samen op een heuvel buiten de poort²¹³.

---

²¹³ Het ligt voor de hand dat de heuvel voorbij de stad waar de 2 vrienden zich weer bij elkander voegden, de heuvel Mamilla was, waar de vijver van dezelfde naam gelegen is, 600 m ten westen van de Jaffapoort.

De zak van Lukas was van leder en ik zag hem dikwijls ter zijde van de weg gaan om kruiden te verzamelen.

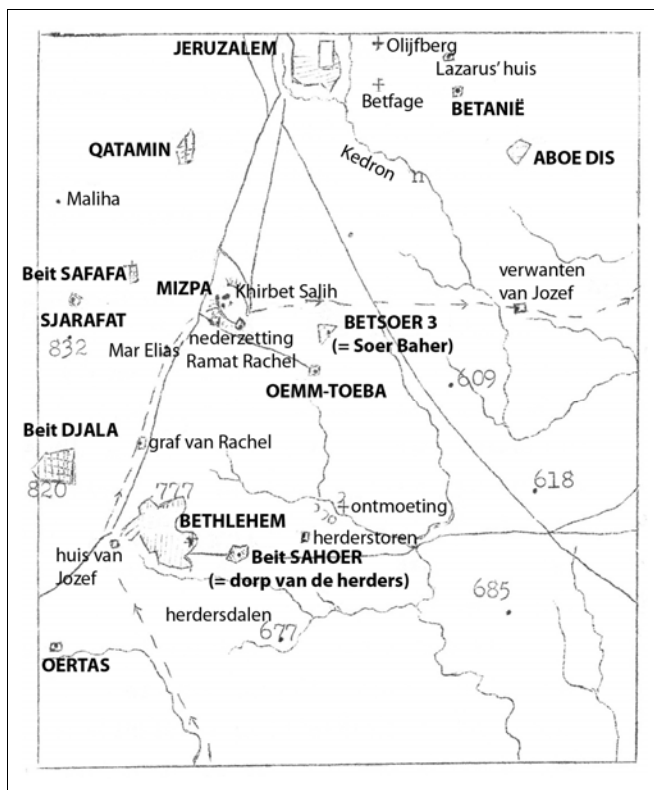
2047.

Lukas had in de laatste tijd de Heer niet gezien; hij was ook niet in de onderrichtingen van de Heer bij Lazarus tegenwoordig geweest, maar hij was wel in de herberg van de leerlingen bij (ten noorden van) Betanië en ook bij de leerlingen te Macherus geweest.

Hij was tot nog toe niet als leerling bij Jezus gebleven en eerst nu had hij zich definitief bij de leerlingen aangesloten. Hij was zeer leergierig en (reeds vroeger) had hij (met het doel zich van alles op de hoogte te stellen) veel omgang met de leerlingen gehad.

Ik voelde inwendig dat zij allebei door twijfels bestormd werden; zij wilden van gedachten wisselen over alles wat gebeurd was en

wat zij gehoord hadden. Één zaak vooral bracht hen in dwaling, nl. dat de Heer zich zo schandelijk had laten kruisigen. Zij konden niet begrijpen dat Iemand die zich zo smadelijk had laten behandelen, de Verlosser en Messias kon zijn. Dit herinner ik me nog van hetgeen mij gedurende hun gedachtenwisseling werd meegedeeld, want ik vergezelde hen de gehele weg door een zeer aangenaam gewest²¹⁴.

²¹⁴ Aangenaam gewest. – Zonder twijfel bedoelt K. hier de aanzienlijke vallei wadi Hanina, die met vele kronkelingen van noord naar zuid loopt en zich westwaarts wendend de naam Soerar aanneemt.

De reizigers bewonderen deze vallei om haar groots natuurschoon; wanneer zij ze beschrijven, is het met grote geestdrift. Wij hebben er een korte beschrijving aan gewijd in fasc. 22, nr. 1042, voetnoot 546.

Wanneer zij ongeveer halverwege waren, zag ik, lang eer zij het bemerkten, *onze Heer op een zijweg naderen.*

Toen zij het bemerkten, vertraagden zij hun gang, als wilden zij die man vooruit laten gaan en als vreesden zij dat hun gesprek beluisterd zou worden.

Maar ook Jezus ging nu langzamer en kwam pas op de grote weg, nadat zij voorbij en Hem vooruit waren. Ik zag Hem enige tijd achter hen gaan, zich dan bij hen voegen en hen vragen: "Waarover spreken jullie?"

*Ik hoorde ook veel van wat Hij hun zegde en aantoonde*²¹⁵ en ik ondervond er een buitengewone voldoening bij, maar door mijn smarten van heden ben ik het weer vergeten. Daarin kwam evenwel veel voor uit Mozes.

---

²¹⁵ Ik hoorde veel van wat Hij zegde. Men vindt er een echo van in het aangrijpend evangelieverhaal van Sint-Lukas 24, 13-35.

Daar Lukas zelf een van die 2 leerlingen was, is **zijn verhaal 100 % authentiek.**

Ik herinner mij in de levensbeschrijving van de abt Columba Marmion, O.S.B. gelezen te hebben dat hij in de paastijd ieder jaar door dit intiem aangrijpend evangelieverhaal tot tranen bewogen werd.

Deze Columba Marmion is de schrijver van de wonderschone boeken:

- 'Christus het leven van de ziel',
- 'Christus in zijn Mysteryën',
- 'Christus, ideaal van de monnik', en
- nog andere geschriften.

Hoe jammer dat ze onder de vloed van moderne boeken nu reeds in vergetelheid geraakt zijn.

Vóór Emmaüs dat een bevallig en sierlijk dorpje is, scheen de Heer op een kruispunt de weg zuidwaarts in de richting van Bethlehem te willen inslaan, maar met aandrang nodigden zij Hem uit bij hen binnen te komen in een huis dat in de tweede rij (of groep) der huizen van Emmaüs stond²¹⁶.

---

²¹⁶ Emmaüs. – Noodwendig moeten wij er een ogenblik bij stilstaan.

De ligging van deze stad of dit dorp – in de Bijbel is het verschil tussen stad en dorp vaak niet zo groot; een aanzienlijk dorp wordt aanstonds een stad genoemd – is een van de ingewikkeldste problemen van de Bijbelse topografie.

De moeilijkheid komt hoofdzakelijk hieruit voort, dat

- een deel van de manuscripten van het Lukas-evangelie Emmaüs aanwijzen op een afstand van 160 stadiën van Jeruzalem,
- een ander deel geeft als afstand 60 stadiën.

Zou men kunnen uitmaken welke de juiste lezing is, dan zou het probleem van de ligging opgelost zijn. Nu echter wijst men, op grond van de 2 genoemde afstanden en om nog een paar andere, minder sterke redenen, 2 verschillende plaatsen aan, nl.

- **Amwas**, 24 km ten westnoordwesten van Jeruzalem, en
- **Qoebeibeh**, een dorp 12 km ten noordwesten van Jeruzalem (cfr. Guide, 94; 435; 440).

Deze afstanden komen ten naaste bij overeen met die van 160 stadiën en 60 stadiën.

***

Er zijn 2 voorname wegen die naar Amwas leiden.

- Neemt men de weg over Bidoe, Qoebeibeh, Beit Likia, dan is de afstand 160 stadiën.
- Over Qoloenijeh, Qariat el-Enab, de valleien Aly, Latroen is de afstand 152 stadiën.

In D.B. Emmaüs 2 verdedigt L. Heidet, een beslagen palestinoloog, op grond van diepgaande studie en ontleding van alle handschriften de lezing van 160 stadiën als de authentieke en de identificatie van Emmaüs met Amwas of Amoeas. Amwas is ook Emmaüs in de Bijbel van Grollenberg, in het nieuwe artikel Emmaüs in Suppl. D.B.

Reeds veel vroeger (1863) had de onderzoeker V. Guérin zich beslist voor Amwas uitgesproken en zijn overtuiging met welsprekendheid en degelijke argumenten uitvoerig verdedigd (Judée, I, 293-308).

Prat echter, een knap exegeet, maar geen gespecialiseerd topograaf (Jezus Christus, II, 559), en Meistermann, een eminent Palestina-kenner, maar soms koppig aan minder waarschijnlijke meningen gehecht, geven de voorkeur aan de lezing van 60 stadiën en aan de vereenzelving van Emmaüs met Qoebeibeh.

Hoewel de algemene mening nu naar Amwas overhelt, zijn er nog vele voorstanders van Qoebeibeh, die zich beroepen op de 60 stadiën.

De nieuwe liturgische boeken hebben de 60 stadiën behouden.

***

Argumenten voor Amwas.

De voorstanders geven toe dat de handschriften die 60 stadiën hebben, het talrijkst zijn, maar, zeggen zij, dit groter aantal weegt niet op tegen de belangrijkheid van de minder talrijke oudste handschriften, die 160 stadiën hebben. Deze handschriften zijn de oudste, de gezaghebbendste en meest verzorgde, waarin het minst afschriftfouten voorkomen.

Zo vindt men ook 160 stadiën in het oudste van de bestaande manuscripten, dat Tischendorf in het Sint-Katarinaklooster op de berg Sinaï tussen de paperassen teruggevonden heeft.

De naam Amwas zelf is een argument, want Amwas, Amoeas is dezelfde naam als Emmaüs.

De Romeinen hebben tijdens hun overheersing Emmaüs vervangen door Nikopolis (stad der overwinning) hetzij in 223 bij de herbouw van de stad, of onder Septimus-Severus (193-211) na zijn overwinning, hetzij zelfs reeds na de overwinning der Romeinen in 70.

Maar nooit geraakte de naam Emmaüs in vergetelheid en nam hij naderhand weer de overhand, zoals het gegaan is met bijna alle inlandse namen die door Romeinse of Griekse namen vervangen waren.

De traditie pleit voor Amwas.

Zeer oude getuigen van deze traditie zijn: Eusebius, de pelgrim van Bordeaux (333), Hiëronymus, Sozemenus, Nikoforus, enz.

En dat zij dit Amwas en geen ander bedoelen blijkt uit hun teksten.

- Zo schrijft b.v. Hiëronymus: "Van Joppe terugkerend ging Paula naar Nikopolis, dat voorheen Emmaüs heette, waar Onze Heer, herkend geworden bij het breken van het brood, het huis van Kleofas tot kerk inwijdde." (d.i. besliste, beschikte dat over dit huis later een kerk gebouwd zou worden). "Vandaar vertrekkend, klom zij op (langs de berghelling) naar Neder- en Boven-Bethoron."

Nog zegt hij: "Bij Nikopolis, dat vroeger Emmaüs heette, beginnen de bergen zich te verheffen."

- Ditzelfde bevestigend zegt Guérin: "Als men van Jaffa naar Jeruzalem gaat, begint de eigenlijke bergbestijging vanaf Amwas."
- Sozomenus, afkomstig van Salamis op Cyprus schreef in 443: "In Palestina bestaat een stad, die thans Nikopolis heet, maar die in het Evangelie vermeld is onder de naam Emmaüs. Vóór de stad, bij de driesprong, waar na zijn Verrijzenis Christus deed alsof Hij verder wilde gaan, is een geneeskrachtige bron, waarvan het water heilzaam is voor mensen en dieren ... Keizer Julianus liet ze stoppen uit haat tegen de mensen."
- Later werd deze bron op de driesprong toch nog vermeld door Theofanes en ook nog gezien door de pelgrim Willibald (8e eeuw).
- In oude Géografieën, zoals die van Ptolemeüs, en op de kaart van Peutinger is Amwas Emmaüs.

Deze oude traditie vond reeds in de 1e eeuwen, 4e of zelfs 3e, haar belichaming in een grootse basiliek, waarvan de resten in de eerste helft van deze eeuw opgegraven werden.

- Over de kerkruïne schreef Guérin reeds in 1864: "Thans verheffen zich, 4 minuten ten zuiden van het huidige dorp, de resten van een byzantijnse kerk, nl. 3 naar het oosten georiënteerde absissen, die grotendeels bewaard zijn, en de aangebouwde doopkapel. Hun grondlagen bestaan uit magnifieke blokken die zeer regelmatig behouwen zijn en waarvan ook een aantal een verheven middenvlak hebben." (Judée, I, 293-294).
- Aanzienlijke andere resten vindt men nog aangetekend op een schets in Guide van Meistermann, blz. 93). Enige steenblokken zijn 3 à 4 m lang en hebben een breedte en hoogte van 0,75 m.

Een eerste zicht van wat aan de oppervlakte zichtbaar was, leidde tot het besluit dat de kerk in de 4e eeuw was ontstaan, maar de methodische opgravingen en grondige onderzoekingen door de Jeruzalemse Bijbelschool in de jaren 1924, 1925, 1927, 1930 brachten de geleerden tot het besluit dat de majestueuze basiliek moest dateren uit de 3e eeuw en misschien wel gebouwd was onder het bestuur van Julius de Afrikaan.

Deze genoot de gunst van keizer Septimus Severus, bouwde omstreeks 223 het dorp uit tot een nieuwe stad en bekwam ook de vergunning voor de bouw van een nieuwe kerk. De traditie is dus aan te wijzen tot het begin van de 3e eeuw.

Deze traditie werd toen niet door Juliaan de Afrikaan, noch door de bezoeker Origenes (215) verzonnen, maar geconstateerd als bestaande. Men beweert zelfs dat geen andere traditie, hoe zeker ook, tot zulk een ver verleden gevolgd en nagegaan kan worden. Men aanvaardt nu als naaste datum van de voltooiing van het werk de jaren 225-250.

Eeuwen lang tot in de 11e eeuw was dit de enige traditie betreffende Emmaüs en geen Emmaüs, nader bij Jeruzalem, was bekend. De kerk schijnt een eerste maal een verwoesting ondergaan te hebben onder keizer Diokletiaan. Door de kruisvaarders werd ze herbouwd, doch slechts een deel van de primitieve kerk werd in hun plan opgenomen (cfr. Suppl. D.B. Fouilles, k. 375).

***

De uitdrukking in het Lukasevangelie 'De dag gaat naar zijn einde.' levert een kleine moeilijkheid op:

Hoe konden die 2 leerlingen die zelfde dag Jeruzalem nog bereiken? Doch volgens het Hebreeuws taaleigen kan de uitdrukking slaan op de tijd van 3 à 4 uur. Jonge mensen met brandend hart, verlangend hun beleving mee te delen, konden die weg afleggen, te meer omdat ze laat te Jeruzalem aankwamen, 'cum esset sero' (Joa. 20, 19).

Zoals reeds gezegd, K.'s verhaal is te onbepaald om er argumenten uit te halen voor de hier aanbevolen vereenzelviging.

Toch geeft zij een paar aanwijzingen die ze wel schijnen te begunstigen, nl. dat Emmaüs uit 2 rijen of groepen huizen bestond. Kleofas' huis behoorde tot de 2^e groep.

Heeft Jezus de noordelijke weg gevolgd over Biddoe, Qoebeibeh, Beit Likia, dan bereikte Hij Emmaüs, komend uit het noordoosten en de tweede groep huizen was die, waar later de kerk gebouwd werd en dus waar ook het huis van Kleofas stond.

Juist bij deze groep huizen werden ook Joodse huizen teruggevonden, die tot het Makkabese tijdperk teruggaan (cfr. D.B. Fouilles, k. 375).

Men moet weten dat ook in de geschiedenis der Makkabeeën, I Makk. 3, 4, een Emmaüs vermeld is, hetwelk algemeen en met zekerheid met Amwas vereenzelvigd wordt. Zo is het Emmaüs van I Makk. 3, 4 hetzelfde als dat van Luk. 24, 13.

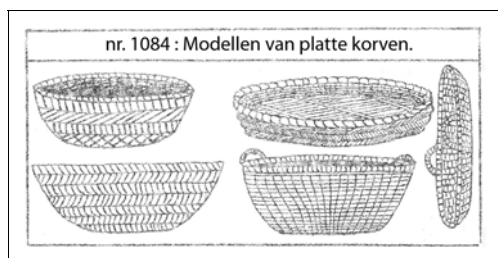
***

- Van Amwas zegt Guérin nog: "Amoeas is een klein dorp. Het strekt zich gedeeltelijk uit op de helling van een heuvel, gedeeltelijk in de vallei of vlakte.

In dit huis bemerkte ik geen vrouwen, het scheen mij een openbaar feesthuis te zijn, want binnen zag het er uit, alsof er daar zo even een feest had plaats gehad; er was nog veel van over. (Van de versieringen? van het eten?).

De zaal was vierhoekig en rein. De tafel was gedekt en er waren ligkussens bij geplaatst, die van hetzelfde model waren als die, welke ik zag op paasdag ('s avonds) bij het liefdemaal.

Een man bracht een honigraat op in een schotel die de vorm en het uitzicht had van een gevlochten korf (cfr. fasc. 22, nr. 1084).

Bij het dorp is een OUDE put met bestendig en overvloedig water (wellicht de boven vermelde put met heilzaam water op de driesprong).

Even ten zuiden van de laatste huizen (of huizengroep, nl. van de noorderwijk) vereren de inwoners een santon onder een muzelmans koepelgebouwtje.

Nog meer zuidelijk, nl. 4 minuten van Emmaüs verheffen zich de resten van de voormelde basiliek." (Judée, I, 293-294).

- "Van op de bergen ten oosten heeft men uitzicht", zegt D. Rops, "over de vlakte tot op de boomgaarden van Jaffa."
- In Suppl. D.B. onderwerpt Pirot het vraagstuk aan een nieuw onderzoek en sluit zich 99 % aan bij de oude traditie.

Alleen de lezing 60 stadiën in vele handschriften werpt nauwelijks nog een schaduw op zijn conclusie.

***

Na de uitvoerige studie waarvan wij hier een samenvatting gemaakt hebben, is het redelijk dat wij ons eveneens partijganger verklaren voor de oude traditie, hoewel K.E. er weinig of niet bij betrokken is.

Nu lezen wij het vervolg van K.E.'s verhaal over de Emmaüsgangers.

Hij bracht ook een grote vierkante koek op met een klein, dun en doorzichtig (ongedesemd) paasbrood, dat vóór de Heer als voor de gast werd neergezet.

2048.

Die de koek opdiende zag er een goede man uit; hij had iets als een voorschoot om, zodat hij een kok of keukenmeester scheen te zijn. Hij had zwart haar; hij was echter niet bij de plechtige handeling (van Jezus, de zegening van het brood) tegenwoordig. De koek was zo dik als dik karton en door ingedrukte lijnen of kerven ingedeeld in stukken van ongeveer 2 vinger breed. Op de tafel lag een mes dat niet van ijzer, maar van steen of been was; zulke messen had ik reeds op de maaltijd te Kana gezien; het was wit, niet recht, maar gebogen als een sabel en slechts zo groot als een gewoon tafelmes bij ons; dikwijls waren meerdere zulke messen van verschillende vorm naast elkaar met een stift verbonden.

Alvorens van het brood te eten, sneden zij in de vooraf aangebrachte kerven of groeven van het brood met de punt van het mes, dat slechts aan de top snijdend was; daarom hielden zij het ver naar voren vast, zodat zij het bijna geheel in hun hand hadden en dan braken zij op de aangebrachte sneden de stukken ervan af.

2049.

Nadat zij gebeden en zich aan tafel gelegd hadden, aten zij gezamenlijk eerst van de koek en van de honig.

Daarna nam Jezus het kleine paasbrood, dat eveneens geribd was, maakte er met het korte witbenen mes insnijdingen in en brak er een stuk af dat 3 beten of hapjes groot was. Dit stuk van 3 beten groot legde Hij op het schoteltje, zegende het, stond op, hief het met beide handen omhoog en bad met de blikken ten hemel.

De leerlingen stonden tegenover Hem, innig ontroerd en als in verrukking. *De Heer brak nu het stuk in 3 delen en reikte over de tafel aan elke leerling een stuk.* Zij staken het hoofd nader bij Jezus' hand en **ontvingen elk een stukje in hun mond.**

Wat ik vervolgens zag, was wonderbaar: terwijl de Heer nu naar zijn eigen mond zijn hand bewoog, als om zichzelf het derde stuk toe te dienen, verzwoond Hij, zodat ik de tijd niet had om te zien of Hij het stuk werkelijk genuttigd heeft. **De stukken verspreidden een licht, nadat Hij die gezegend had.**

Ik zag de leerlingen nog een korte tijd als in verrukking, stijf en buiten zichzelf, daar staan, en mekaar dan onder tranen van ontroering omarmen. Dit tafereel was aangrijpend en betoverend door de zachte beminnelijkheid van de Heer in al zijn handelingen en bewegingen, en door de stille vreugd van de beide leerlingen zolang zij Hem nog niet erkend hadden, en door hun extatische toestand op het ogenblik waarop zij Hem, terwijl Hij verzwoond, herkenden.

Hierop gingen Kleofas en Lukas aanstonds in allerijl naar Jeruzalem terug (Luk. 24, 30-33)²¹⁷.

---

²¹⁷ Hier moeten wij de lezer een moeilijkheid voorleggen:

De H. Lukas begint zijn verhaal als volgt: "En zie! die zelfde dag gingen 2 van de leerlingen op weg naar een dorp, Emmaüs genaamd."

Het verhaal van K.E. lezend bemerken wij dat, volgens haar, die 2 niet op de dag der Verrijzenis, doch daags daarna naar Emmaüs gingen. Weet zij het soms beter dan Lukas die één van de 2 leerlingen was?

Vooreerst doen wij opmerken dat een onjuistheid in dergelijke bijkomstigheden die van geen belang zijn, niet in strijd is met de waarheid der H. Schrift, indien de schrijver die bijkomstigheid niet uitdrukkelijk heeft willen BEVESTIGEN.

Daarom zouden wij eerst moeten kunnen antwoorden op de vraag

- of Lukas door de uitdrukking '*ipsa die*', 'die dag zelf' strikt bedoeld heeft: op de verrijzenisdag en niet op een van de volgende dagen.

-
- Of heeft hij onder 'de dag zelf' het 'feest' bedoeld, dat 7 dagen duurde, zoals men in onze liturgie de 8 dagen van een groot feest met octaaf kan aanduiden met 'deze dag'.

Op Onze-Lieve-Heer-Hemelvaart en gedurende heel het octaaf baden wij in de mis: "Verleen ons, almachtige God, dat wij die geloven dat uw Zoon, onze Heer, heden ten hemel opgestegen is, ook zelf met onze gedachten in de hemel mogen leven."

In de prelatie van Pasen zegden of zongen wij 8 dagen lang: "Het is rechtvaardig en heilzaam dat wij U, God, te allen tijde, doch vooral op deze roemrijke dag U prijzen."

Is Lukas' manier van spreken geen navolging van Ex. 13, 1-2 (12, 51): "Nog op dezelfde dag sprak Mozes tot het volk".

In elk geval komen in het evangelie tijdsopgaven voor die moeilijk letterlijk verstaan kunnen worden;

- zo bij Joannes driemaal achtereen: 'de volgende dag', nl. in Joa. 1, 29; Joa. 1, 35; Joa. 1, 43. K.E. verklaart uitdrukkelijk dat erdoor verstaan moet worden: 'enige dagen' of 'korte tijd daarna'.
- Ook in Joa. 2, 1 is de uitdrukking 'de derde dag' niet letterlijk te nemen.
- Zelfs in het Oud-Testament komen zulke uitdrukkingen voor, b.v. Ex. 2, 13; 18, 13; 32, 30.
- Waarop slaan bij Matteüs 17, 1 de woorden: 'En 7 dagen daarna' ? Niemand weet het met zekerheid. Zit er geen zinnebeeldige betekenis in het getal?
- Hoe verklaart men de woorden bij Markus: "Het was nu het 3^e uur (= 9 uur voormiddag) en zij kruisigden Jezus!" (Mk. 15, 25).

Om nu aan te tonen dat K. de Evangeliën niet tegenspreekt, maar ze eerder opheldert, wijzen wij op de genezing van de knecht van de hoofdman van Kafarnaüm.

Matteüs (8, 5-13) en Lukas (7, 1-10) vertellen het wonder verschillend.

Het verhaal van K. komt treffend overeen met dat van Lukas.

Indien Lukas toevallig dit wonder niet had beschreven, algemeen zou men aannemen dat K. in strijd is met Matteüs en zij of Brentano erbij fantaseert. Toch zou zij niet alleen niet in strijd geweest zijn met Matteüs, maar de juiste voorstelling van de genezing gegeven hebben.

***

Jezus verschijnt aan de apostelen in het Cenakel (Mk. 16, 14-18; Lk. 24, 34-49; Joa. 20, 19-24).

2050.

Nog 2 april; Paasmaandagavond. –

In het Cenakel zag ik 's avonds de apostelen, uitgenomen Tomas (Joa. 20, 24) en vele leerlingen verzameld. Onder deze laatsten waren ook Nikodemus en Jozef van Arimatea.

Op grond van dit voorbeeld en van nog meer andere gevallen, mogen wij aannemen dat K. in het geval van Lukas en Kleofas ons de ware toedracht gegeven heeft.

Inderdaad, hoe is het te begrijpen dat deze 2 leerlingen die vol van Jezus waren, Jeruzalem verlaten

- onmiddellijk nadat de vrouwen het blijde nieuws der verschijning van engelen, van wat deze gezegd hadden en van het ledige graf gebracht hadden,
- onmiddellijk nadat ook mannen de waarheid van hun uitspraken geconstateerd en bevestigd hadden.

Moesten zij niet eerder nog enige tijd gebleven zijn in de hoop dat Jezus' Verrijzenis door nieuwe voorvallen bevestigd zou worden?

De onzekerheid echter werd op deze dag nog niet weggenomen.

Maar wat gebeurt er ondertussen. Vage geruchten verspreiden zich in Jeruzalem over Jezus' verdwenen-zijn uit het graf?

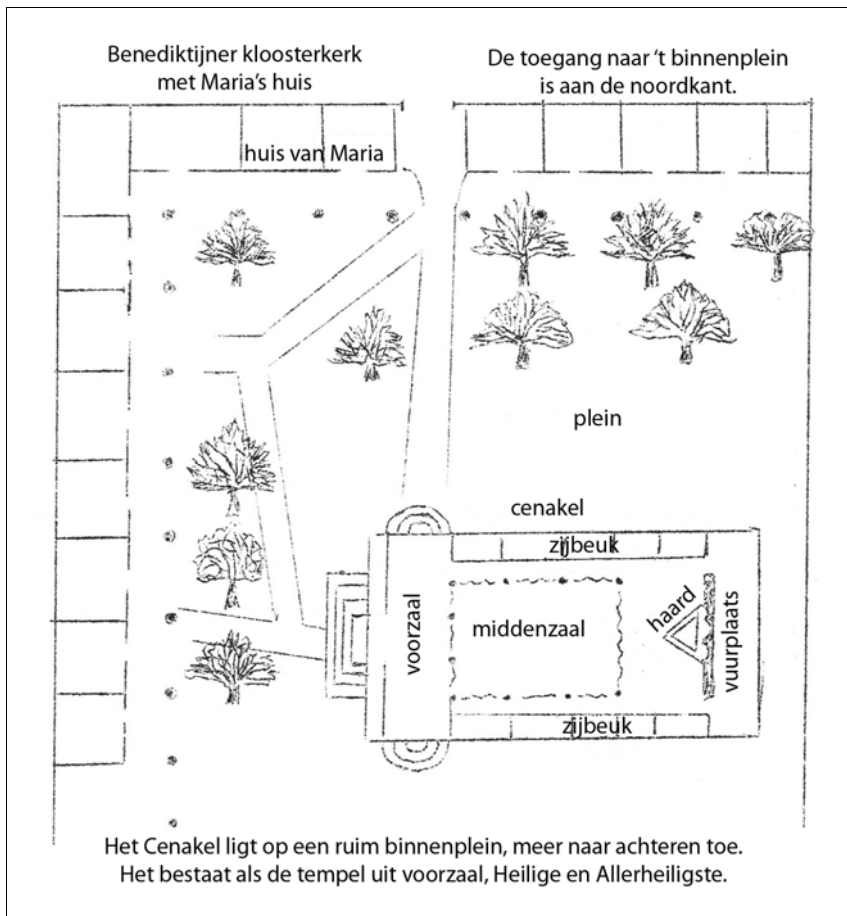
Het wordt door de grafwacht verteld, ook wel door de vrouwen en de leerlingen en de hogepriesters behoren tot de eersten die op de hoogte gebracht waren. Zij vrezen dat heel Jeruzalem het zal geloven.

Zij kopen een deel van de wachten om en vaardigen het verbod uit aan de leerlingen van Jezus voedsel of onderkomen te verschaffen.

Eer dit verbod bekend was, verliep allicht een dag.

Zo wordt het begrijpelijk dat de 2 leerlingen, toen zij dit verbod vernamen en in de onzekerheid bleven van Jezus' Verrijzenis, het voornemen maakten om de volgende dag naar huis te gaan en daar in een veiliger en rustiger midden – zij waren geen helden – de uitslag der gebeurtenissen af te wachten.

Wij mogen dus zeggen dat K. deze bijzonderheid uit het Lukas-evangelie eerder opheldert dan tegenspreekt.

De deuren van het huis en van de zaal waren gesloten; in het midden hing van het plafond een lamp neer, waaronder ik hen tezamen zag spreken en hoe zij zich driemaal in een kring rangschikten om te bidden. Zij schenen een na-oefening van rouw te houden. Allen hadden lange witte tunieken met gordels aan, maar 3 van hen droegen een meer onderscheiden kleding en in de hand hadden zij schriftrollen. Onder deze 3 nam Petrus de eerste plaats in; zijn kleed was wit, wijd en van achteren wat langer; zijn gordel die het samenhiield, was meer dan een hand

breed en van deze gordel hingen ter linker- en ter rechterzijde tot op de knieën 2 repen van dezelfde breedte neer; onderaan eindigden deze in 2 punten (tanden; of waren daar in tweeën gespleten). Van achteren was deze gordel in een lichte strik geknoopt en de beide einden ervan daalden vervolgens over elkaar gekruist lager neer dan de stroken van voren.

2051.

Al deze delen en de gordel zelf waren zwart en stonden vol grote witte lettertekens. De mouwen van deze klederen waren zeer wijd; de ene scheen wijder dan de andere en diende tot zak; zij staken daar alles in, ja, ook de gebedsrollen. Aan de ene arm boven de elleboog droegen zij ook een tamelijk brede gesloten band, waarvan weer 2 repen neerhingen, die met kwasten eindigden. Ook deze armstroken waren, zoals de gordel, zwart en vol witte letters.

Om de hals hadden zij een band, van achteren smal als een stoel, op de schouders verbredend en midden op de borst met een hartvormig schild kruisgewijs samen gehecht. Dit schild was wit als metaal; het had in het midden iets dat op knoppen of op een figuur geleek; ik weet niet of dit een zinnebeeldige betekenis had of gewoonweg een sluitschild was.

De beide anderen buiten Petrus, waren op dezelfde manier gekleed, maar hadden hun stoel onder de arm gekruist en korter kwasten aan hun gordel. Gedurende het gebed legden zij allen de handen gekruist op de borst en stonden om de lamp in een kring.

2052.

De apostelen vormden de middenste of binnenste kring en Petrus, tussen de 2 andere priesterlijk gekleden, stond met de rug naar de gesloten deur. Achter hem stonden er ten hoogste een paar; elders stonden zij in een driedubbele kring, die nochtans naar de kant van het Allerheiligste niet gesloten was. In de voorzaal, die naar de kant van de middenzaal geopend was (tussen zuilen), bevonden

zich de H. Maagd, Maria van Kleofas en Magdalena, die de godsdienstoefeningen van de apostelen en leerlingen bijwoonden.

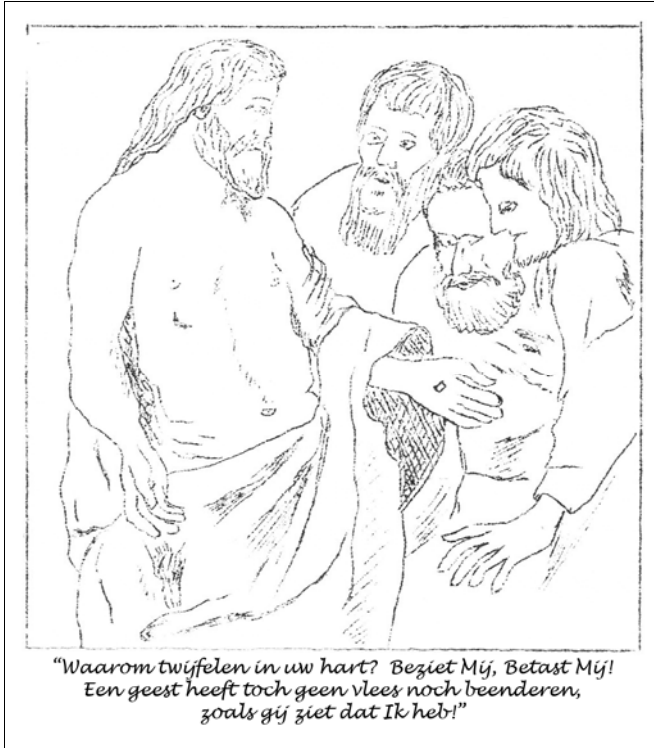
Kleofas en Lukas die zich onmiddellijk van Emmaüs naar Jeruzalem gespoed hadden, kwamen nu aan bij het huis van het Avondmaal. De hofpoort was gesloten, evenals het huis; zij klopten aan en werden binnengelaten.

De godsdienstoefening werd door Petrus geleid. Tussen Joannes en Jakobus de Mindere staande, bad hij voor. Hij wisselde het gebed met onderrichtingen af; zij hadden hun gebed reeds eenmaal onderbroken voor een geestelijk gesprek. Geheel hun oefening scheen een dankzegging te zijn, want heden vierde men te Jeruzalem de sluiting van het paasfeest.

Het verwonderde mij dat bijna niemand aan de verschijningen wilde geloven (Mk. 16, 14), ofschoon Jezus ook reeds verschenen was aan Petrus, Joannes en Jakobus (de Mindere) en de broers van de laatste (Lk. 24, 34). Hun hoofd zat vol met allerlei gedachten, als ware dit niet geheel natuurlijk en werkelijk, als was hetgeen nu gebeurde, iets in de aard van de menigvuldige verschijningen aan de profeten. Maar zij waren juist weer in het gebed, toen de beide Emmaüsgangers opgetogen binnentraden en hun vreugdig de boodschap brachten van hun wedervaren. Zij onderbraken het gebed en bespraken het gebeuren (cfr. 24, 33-35).

2053.

Nadat zij zich ten tweeden male met elkander onderhouden en zich dan weer tot het gebed gerangschikt hadden, zag ik hun aangezichten verhelderen, ingetogener, zaliger en stralender worden: ik zag *de Heer binnen de gesloten deur verschijnen. Hij had een lang, wit kleed aan, eenvoudig gegordeld.* Zij schenen zijn nabijheid eerst in het algemeen of vaag gewaar te worden, *tot Hij tussen hen door in hun midden onder de lamp trad.* Dit maakte op allen een geweldige indruk van verbazing en ontroering.

Hij toonde hun zijn handen en voeten en opende zijn kleed om hun de wonde in zijn zijde te tonen. Hij sprak en daar dit hun schrik nog niet wegnam, begeerde Hij spijs. Ik zag uit zijn mond licht naar hen stromen en zij waren als in verrukking.

Nu zag ik ook nog dat Petrus (ten gevolge van Jezus' verzoek om spijs) achter een neerhangend tapijt, dat tot scheidswand of -gordijn diende, in een aparte of afgesloten plaats van de zaal ging (nl. in het achtergedeelte dat K. ook Allerheiligste noemt). Deze achterplaats bemerkte men niet, omdat de scheidsgordijn van dezelfde stoffe was als de gehele muurbekleding van de zaal. Hier (in het Allerheiligste) stond in het midden het H. Sacrament op (of: boven?) de paashaard en in deze plaats was nog een kamer

(of cel) afgeschoten, waarin zij de tafel, die zowat 3 voet hoog was, geschoven hadden, nadat zij in liggende houding onder de lamp gegeten hadden. Op deze tafel stond een langwerpige rond, (ovaal) en diep bord, met een wit doekje overdekt en Petrus bracht dit bord bij de Heer. Er lag een stuk vis en wat honing in.

Jezus dankte en zegende de spijs, at en gaf aan enigen, doch niet aan allen, een stukje daarvan. Ook aan zijn Moeder en aan de andere vrouwen, die in de opening van de voorzaal stonden, deelde Hij daarvan mee.

2054.

Hierna zag ik dat *Hij hen onderrichtte en hun macht mededeelde*²¹⁸.

---

²¹⁸ Wij kunnen hier als commentaar eenvoudig het evangelieverhaal geven, omdat het zo heerlijk is: Na hun ervaring keerden de Emmaüsgangers onmiddellijk naar Jeruzalem terug. Zij vonden er de elf bijeen met hun gezellen. (Volgens Joannes en K. was Tomas er niet bij).

Dezen zeiden hun: "De Heer is waarachtig verzezen en aan Simon verschenen."

Nu verhaalden ook zij wat zij onderweg beleefd hadden en hoe zij Hem hadden herkend bij het breken van het brood.

Terwijl zij nog daarover spraken, *stond Jezus zelf in hun midden en sprak: "Vrede zij u."*

Zij werden van schrik en vrees bevangen en meenden een geest te zien; maar *Hij sprak tot hen: "Waarom zijt gij ontsteld, en waarom komt er twijfel op in uw hart? Beziet mijn handen en voeten! Ik ben het zelf. Betast Mij en ziet toe, want een geest heeft toch geen vlees en geen beenderen, zoals gij ziet dat Ik heb."*

En bij die woorden toonde Hij hun zijn handen en voeten.

En toen zij van blijdschap het nog niet geloofden, maar vol verbazing waren, *zegde Hij hun: "Hebt gij hier iets te eten?";* zij gaven Hem een stuk gebraden vis. *Hij nam het en at ervan voor hun ogen.*

Zij stonden gerangschikt in 3 kringen rondom Hem, waarvan de binnenste gevormd was door 10 apostelen, want Tomas was afwezig (Joa. 20, 24).

Wonderbaar scheen mij wat ik zag, namelijk, dat een deel van zijn woorden en mededelingen slechts door de 10 apostelen vernomen werd; ik zeg ‘vernomen’ niet: ‘gehoord’, omdat ik Jezus de lippen niet zag bewegen. *Hij schitterde; er straalde licht uit zijn handen, uit zijn voeten, uit zijn zijde, en ook uit zijn mond op hen, als ademde Hij hen aan; en dit licht drong door en stroomde tot in hun binnenste, en zij werden er zich bewust van en hadden vernomen en begrepen*— hoewel ik geen gesprek met de

---

Hij sprak verder: “Dit is het wat Ik tot u heb gesproken, toen Ik nog bij U was: Alles moet worden vervuld wat in de Wet van Mozes, in de profeten en de psalmen van mij geschreven staat.”

Toen verhelderde Hij hun inzicht, zodat zij de Schriften konden verstaan en *Hij zegde hun: “Zo staat er geschreven dat de Christus zou lijden en op de derde dag uit de doden verrijzen, en dat in zijn Naam bekering tot VERGIFFENIS DER ZONDEN zou worden gepreekt aan alle volken, te beginnen bij Jeruzalem. Gaat hiervan getuigen.”*

***

Bij Joannes staat er: Toen het al laat was op die eerste dag der week en de deuren gesloten waren, waar de leerlingen zich bevonden uit vrees voor de Joden, *kwam Jezus binnen en plaatste zich in hun midden en sprak tot hen: “Vrede zij u!”* En na deze woorden toonde Hij hun zijn handen en zijde.

De leerlingen verheugden zich bij het zien van de Heer.

Nogmaals zegde Hij hun: “Vrede zij u! Zoals de Vader Mij heeft gezonden, zo zend Ik u.”

En toen Hij dit gezegd had, blies Hij over hen en sprak: “Ontvangt de H. Geest. Wier zonden gij vergeeft, hun zijn ze vergeven. Wier zonden gij behoudt, hun zijn ze behouden.”

Tomas echter, één van de twaalf, ook Didymus genaamd, was niet bij hen, toen Jezus kwam.

mond en geen horen met de oren heb gezien²¹⁹ – *dat zij de zonden konden vergeven, dat zij moesten dopen,*

---

²¹⁹ Geen spreken met de mond, geen horen met de oren. –
Er bestaan in de mystiek 3 soorten van bovennatuurlijke woorden.

- Woorden die men werkelijk hoort met de oren.
- Woorden die men hoort in de verbeelding, zoals men woorden in een droom kan horen.
- Woorden die men verneemt zonder iets te horen.

De laatste worden door Teresia verstandelijke woorden genoemd, doch in een verstandelijk visioen hoort men duidelijker en ziet men klaarder dan met de oren en de ogen van het lichaam.

Katarina weet hier haar ervaring even goed weer te geven als de H. Teresia en Margareta-Maria.

De eerste zegt o.m. “Als God het wilde, hoorde ik, zelfs midden in een gesprek, opeens niets anders meer dan zijn stem: die goddelijke woorden zijn niet hoorbaar voor lichamelijke oren, maar toch verstaat de ziel ze en wel duidelijker en beter dan wanneer zij ze gehoord had. Vergeefs zou men beproeven ze niet te horen, want de aandacht, hetzij men wil of niet, wordt geheel en al gevestigd op hetgeen God zegt.

Ook worden die woorden alleen gehoord door hen tot wie ze gericht zijn, zoals hier in het Cenakel, zoals het ook het geval is geweest met de herderskinderen op de berg van La Salette, met Bernadette te Lourdes, met Jozefa Menendez, etc. etc.

Jezus zal zich ook wel in glans en glorie aan zijn apostelen vertoond hebben. Hier, zoals vroeger ook op de Tabor, bracht zijn verschijning hen in verrukking.

Nadat Jezus zich eens in glorie aan Teresia had vertoond, riep zij uit: “o mijn Koning, bij het zien van uw glorie wordt mijn ziel verteerd en weet niet waarheen ze moet vluchten. Nooit had ik mij zulk een overweldigende schoonheid kunnen indenken, al had ik er jaren lang over nagedacht. Uw luister en schittering gaan alle voorstellingsvermogen te boven. Maar het is een schittering die niet verblindt, het is een tedere blankheid, een glans en luister die het gezicht betoveren, zonder het ook maar in het minst te vermoeien; het is een helder licht dat de ziel in staat stelt de goddelijke schoonheid te zien, een licht dat van alle aardse licht verschilt en bij welks stralen vergeleken, die van de zon krachteloos zijn.” (Leven, vertaling Kwakman, 96).

Jozefa Menendez werd bij elke verschijning van Jezus door zijn schoonheid overweldigd.

genezen, de handen opleggen en dat zij zonder gevaar of nadeel gift konden innemen (Joa. 20, 21-23; Mk. 16, 14-18) .

Ik weet niet meer hoe die mededeling geschiedde, maar ik werd gewaar, dat Hij hun dit niet met woorden gaf, dat Hij hun dit niet met woorden zegde en dat niet allen het hoorden, maar *dat Hij het hun toch werkelijk gaf als door een zelfstandigheid, als door een instraling.*

Ik weet nochtans niet of zijzelf voelden dat zij het aldus ontvingen, dan wel of zij meenden het natuurlijkerwijze te horen, maar ik voelde duidelijk dat alleen de binnenste apostelenkring het vernam en ontving. Het scheen mij als een inwendig spreken, en hiermee bedoel ik geenszins een fluisteren of zacht spreken. *Jezus verklaarde hun verscheidene passages uit de H. Schrift (Lk. 24, 44-47), die op Hem en het allerheiligste Sacrament betrekking hadden, en Hij schreef hun een oefening voor van sacramentsverering na de sabbatviering²²⁰.*

Hierbij maakte Hij gewag van het heilig voorwerp van de Verbondsark (fasc. 1, nr. 25, voetnoot 53), dat nu het allerheiligste Sacrament was. Hij sprak over gebeenten en relikwieën van de oudvaders en over de verering daarvan om hun voorspraak op zich neer te trekken. Hij maakte hierbij gewag van Abraham, die beenderen van Adam, welke hij bezat, tijdens zijn

---

²²⁰ Oefening van Sacramentsverering. – Ze moest aan de sabbatviering worden toegevoegd, dus wanneer de sabbat voorbij en de zondag begonnen was (cfr. nrs. 2067, 2070).

Het is mogelijk dat deze oefening zich ontwikkeld heeft, dan onafhankelijk van de sabbat gehouden werd en tenslotte het begin is geweest van de dag des Heren, van het vieren van de zondag, die vooral gewijd is aan de Verrijzenis van de Heer.

Verder zal K. deze oefening nog vermelden.

offeranden op het altaar opstelde. Een ander punt over het offer van Melchisedek, dat ik daarbij zag en dat zeer merkwaardig was, ben ik vergeten.

2055.

Verder zegde Jezus: "Het bonte kleeft dat Jakob aan Jozef gegeven heeft (Gen. 37, 3), is een figuur van mijn bloedig zweet bij de Olijfberg."

Ik zag tezelfdertijd die bonte tuniek: ze was wit, maar had brede rode strepen en op de borst 3 zwarte dwarsnoeren en in het midden een gele versiering. Ze was van boven (op de borst) wijd, om er iets in te bergen en in het midden gegordeld. Van onder was ze eng en had ze splitten op de zijden om bij het gaan ruimte te laten. Ze hing bijna tot op de voeten en was van achteren langer dan van voren en op de borst tot aan de gordel open. Jozefs gewoon kleeft bedekte juist de knieën.

Jezus zegde hun ook nog dat bij de Verbondsark gebeenten van Adam waren geweest, die Jakob aan Jozef, samen met de bonte rok, geschonken had.

En ik zag dat Jakob die aan Jozef gaf, zonder dat deze wist wat voor beenderen het waren; hij gaf hem die uit liefde, als schonk hij hem daarmee een onderpand van bescherming en een schat, omdat hij wel wist dat diens broeders hem niet beminden. Jozef droeg die beenderen sindsdien op zijn borst als in een zakje van 2 lederen lappen, dat niet geheel vierhoekig, doch boven rond was. Toen zijn broeders hem verkochten, trokken zij hem alleen de bonte rok en het onderkleed uit. Jozef behield dan nog op het blote lijf om zijn midden een lendendoek en op het bovenlijf een soort scapulier, waaronder dit zakje (aan zijn hals) hing.

2056.

In Egypte aangekomen, vroeg Jakob Jozef naar deze schat en openbaarde hem dat het gebeenten van Adam waren. Naar aanleiding hiervan vertoonden zich weer aan mij de gebeenten

van Adam onder de Kalvarieberg; ze waren sneeuwwit en toch zeer hard. Ook van Jozef zelf werden gebeenten bij de Verbondsark bewaard.

Jezus sprak ook over het geheim (het heilige voorwerp) in de Verbondsark (fasc. 1, nr. 25, voetnoot 53) en zei dat dit geheim voortaan zijn lichaam en bloed was, die Hij hun in het H. Sacrament voor eeuwig nagelaten had. Hij sprak ook nog over zijn lijden en Hij legde hun enige wonderbare trekken uit het leven van David uit, die hun onbekend waren.

Tenslotte beval Jezus hun naar het gewest van Sikar te gaan en daar getuigenis van zijn Verrijzenis te geven. Hierop verdween de Heer en ik zag de vergaderden nu vreugdedronken door elkander gaan; zij openden de deuren, gingen uit en in en kwamen dan weer samen en verrichtten dank- en lofgebeden en gezangen onder de lamp.

Opmerking van Brentano:

Op mijn vraag of de Verbondsark, door haar zo vaak vermeld, ten tijde van Jezus nog in de tempel was, antwoordde de zienster: “Neen! de oude Ark niet meer, maar zij hadden een nagemaakte; ze was treffend naar het model van de Ark van Noë vervaardigd en had dus aan de ene zijde een deuropening en had van boven ook een venstergat.

Het Heilige was er nog in, want de priesters hadden het uit de oude Ark genomen, toen deze op het punt stond verloren te gaan.

De tafelen van de Wet waren niet verloren gegaan (?), maar in de laatste tempel was niet veel meer van het heilige voorwerp overgebleven, want hoe meer men daarvoor bad, hoe meer het verminderde (tot de rest eindelijk geheel overging in Joakim. Cfr. fasc. 27, nr. 1530, voetnoot 806).

De zuster had vroeger eens gezegd: “Joakim had (het laatste gedeelte van) het Heilige (voorwerp) gans bekomen en met Maria bestond een nieuwe Verbondsark.”

Ook zegde zij dat de engelen boven de Verbondsark niet op de Ark zelf gezeten waren, omdat men ze op die manier niet had kunnen dragen; ze zaten op een versiering boven de Ark (op het verzoendeksel?) en wel met hun aangezichten naar buiten; hun vleugelen raakten mekaar bijna; onder het reizen waren die engelen ervan afgenomen.

Korte uitweiding over de Ark, zie verder begin fasc. 34.

De apostelen preken de Verrijzenis.

2057.

Dinsdag, 3 april. –

Nog in dezelfde nacht gingen de apostelen op Jezus' bevel in gescheiden groepen naar Betanië en enige gingen ook nog hier en daar in Jeruzalem, b.v. bij Veronika. Zij verdeelden de leerlingen; enige van hen bleven te Betanië en onderrichtten de minder gevorderden, gedeeltelijk in de synagoge, gedeeltelijk bij Lazarus, bij wie zich ook Nikodemus en Jozef van Arimatea ophielden. Ook was nog bij Lazarus Simeons zoon, die het lam voor Jezus' paasmaal geslacht had, aangekomen. Hij verwierf later een bekende naam en is een tijdlang bij Paulus geweest, aan wie hij veel bijzonderheden over het avondmaal verteld heeft. Hij was ook bij Paulus, naar ik zag, waar de handelaarster in purper zich bekeerde (Hand. 16, 13-15) (cfr. nr. 2060).

Te Betanië bleven dus verscheidene oude leerlingen en ook nieuwe en deze laatste werden door de eerste onderricht. Ook alle H. Vrouwen waren verzameld in een bijgebouw van het huis van Lazarus, dat rondom met een gracht en een hof omringd is; het had zijn ingang aan de straat en werd doorgaans door Magdalena en Marta bewoond.

De apostelen gingen met een schaar leerlingen, onder wie ook Lukas was, in de richting van Sikar en in groepen verdeeld volgden zij verschillende wegen. Zij predikten hier en daar in

herbergen en op hun weg; zij vertelden over het lijden en de Verrijzenis van Jezus; dit was een voorbereiding op de talrijke bekeringen op het Pinksterfeest.

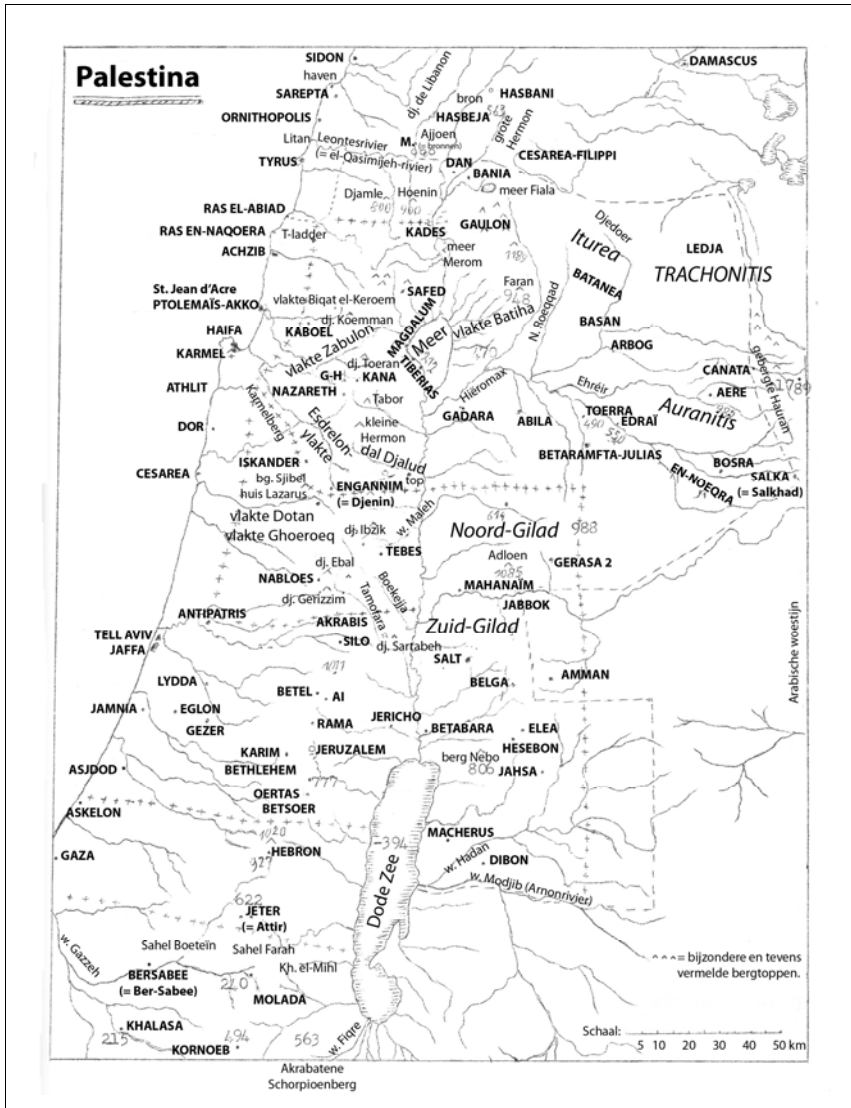
2058.

Lukas, die eveneens bij deze schaar was, is in het gewest van Antiochië van aanzienlijke heidense ouders geboren, maar hij is een Jood geworden. Hij was een kunstschilder en had, om zich als geneesheer te bekwamen, verre reizen gemaakt en was ook in Egypte gekomen. In Palestina werd hij met de leerlingen bekend en was hij, na van Jezus' leer kennis genomen te hebben, aan een groot deel van zijn wetenschap geen belang meer gaan hechten. Hij verpleegde de zieken en overwon daarbij zichzelf in zulk een mate, dat hij de etter uit hun zweren zoog; hij legde, zonder nog langer bijgelovige middelen aan te wenden, geneeskrachtige kruiden erop. Eindelijk had de verschijning van Jezus te Emmaüs hem met grote ijver voor de zaak van Jezus vervuld.

Nikodemus is getrouwd geweest; omstreeks deze tijd scheen zijn vrouw niet meer te leven; zijn zonen bezoeken de Joodse scholen. Hij en Jozef van Arimatea hadden nog andere woningen in Jeruzalem, maar in het Cenakel kwamen zij regelmatig tezamen.

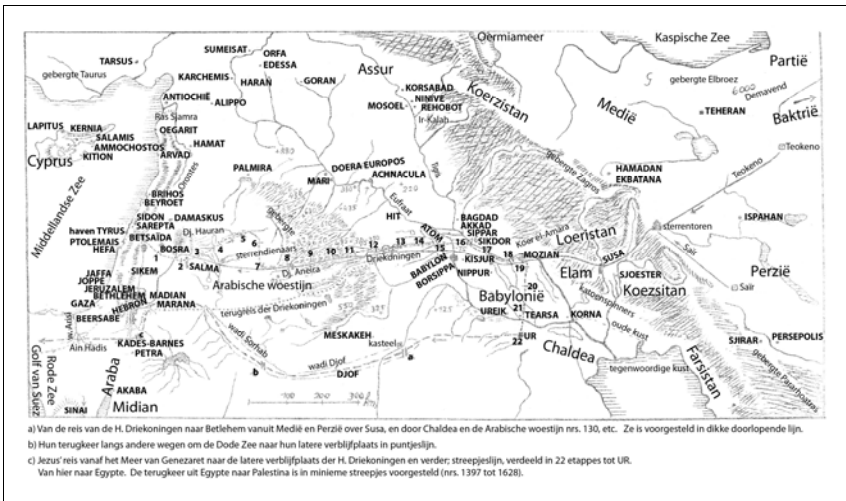
Pilatus heeft Jeruzalem uit gewetensschrik verlaten.

Herodes is sedert een paar dagen naar Macherus getrokken, maar heeft evenmin in die vesting, het toneel van zijn moord op Joannes, rust gevonden (cfr. fasc. 31, nr. 1940, voetnoot 127).

Dan is hij verderop naar Madian (= Midian) gegaan. Hier, waar zij eens hun stad voor de Heer (en ook voor de H. Driekoningen) gesloten hielden (fasc. 27, nr. 1454 en fasc. 6, nr.

142, voetnoot 321 en nr. 143), hebben zij hun poorten voor de moordenaar geopend.

Simon van Cyrene is nu in Betanië bij de leerlingen. Ik meen dat hij daar 2 van zijn zonen onder de leerlingen aangetroffen heeft, wat hij te voren niet wist. (De evangelist Markus noemt hen Alexander en Rufus; Mk. 14, 21). Hij is een deugdzaam man uit Cyrene, die in de heilige tijd van Pasen naar Jeruzalem placht te komen. Hier arbeidde hij bij verscheidene families die hem kenden, in de hoven en tuinen en snoeide de hagen. Dan at hij nu in het een en dan in het ander huis; hij was zeer vreedzaam van aard en rechtschapen. Zijn zonen waren ook reeds vrij lange tijd in de vreemde en nu bij de leerlingen aangesloten, zonder dat hij dit wist, zoals dit niet zelden met kinderen van arme mensen gebeurt.

2059.

4 april. –

De op weg zijnde leerlingen, die verspreid reisden, kwamen vóór Sikar in een grote herberg tezamen, waar de Heer bij zijn laatste

aanwezigheid zo vele genezingen bewerkt had²²¹. Daar zijn baden in de nabijheid en een soort hospitaal. De leerlingen bleven daar en de apostelen gingen in de stad (Taānat-Siloh, thans Salim) bij een bevriend man, die, naar ik meen, de vader van Silvanus was; hij was de eigenaar of opzichter van de genoemde herberg buiten de stad. De leerling Silvanus had hen erheen gebracht en voor een maaltijd en al het overige gezorgd.

Petrus preekte hier in een school voor al het volk over het lijden en de Verrijzenis van Jezus, en vooral over de noodzakelijkheid om Hem te volgen. Hij beklemtoonde dat nu de tijd aangebroken was om alles te verlaten en zich bij de Gemeente van Jezus aan te sluiten. Hij nodigde alle kleinmoedige vrienden van Jezus uit om naar Jeruzalem te komen. Daar wilden zij alles met hen delen; zij moesten niet vrezen voor de Joden; deze zouden hun niets doen, want ze zaten zelf voor hen met de schrik op het lijf.

2060.

Zij hadden een maaltijd in de herberg vóór de stad. Hier voegde zich Tomas met de 2 andere leerlingen bij hen. Zich van de overige apostelen afscheidend, was hij met een leerling uit het gewest van Samaria naar diens geboorteplaats gegaan. Dit was één van die leerlingen, die Jezus gevolgd waren, nadat Hij zijn gesprek had gehad met de Samaritaanse vrouw bij de Jakobsbron²²².

---

²²¹ Herberg vóór Sikar. – Even goed en nog beter kon gezegd zijn: vóór Taānat-Silo, dat het huidige Salim is. Reeds in fasc. 28, eind nr. 1650, heeft K. deze herberg bij een hospitaal vergeleken, zoals hier.

²²² Opmerking van Brentano: Zij meent dit reeds aan de schrijver verteld te hebben, doch de verhalen uit die tijd vertonen een leemte ten gevolge van uitwendige storing, waardoor de hier bedoelde bijzonderheid verloren is gegaan.

De vroegere naam van de hier vermelde zoon van Simeon schijnt Obed geweest te zijn. In nrs. 2173 en 2182 zal nog een zoon van Simeon genoemd worden, nl. Eliud. Dezelfde wordt ook genoemd in nr. 2067. Deze naamkwestie blijft een duistere zaak.

Daarenboven kwam nog een andere leerling met hen mee, één der zonen van de oude Simeon; het is dezelfde van wie ik gisteren zei dat hij van Jeruzalem naar Betanië getrokken was en het lam voor Jezus' paasmaal in het Cenakel geslacht had (fasc. 29, nr. 1750).

Hij was een tempeldienaar, ik meen zoveel als een rabbijn. Hij is te onderscheiden van die andere zoon van Simeon die met Jakobus de Mindere in Jeruzalem voor het geloof gedood werd. (Deze heette Obed, volgens K.'s mededeling in fasc. 28, nr. 1670).

Hij is later veel bij de H. Paulus geweest, doch nooit lang aan één stuk, want door Paulus werd hij telkens weer naar verschillende plaatsen gestuurd. Hij was bij Paulus waar de handelaarster in purper zich bekeerde; ook nog toen de apostel terugkwam van de gevangenschap, die op zijn schipbreuk volgde²²³.

---

²²³ Die op zijn schipbreuk volgde. – Het schijnt wel vast te staan dat Paulus tweemaal vastgezeten heeft en daartussen een tijdlang vrij is geweest en nog gepreikt heeft en eerst na zijn tweede gevangenzitting gedood werd. Dit is ook de voorstelling van de zienster.

Wij lezen bij Morton 'In de voetstappen van Paulus', blz. 391: "Sommigen zijn van mening dat Paulus ter dood veroordeeld werd en de marteldood stierf na 2 jaren gevangenschap, dus in 61. Maar er bestaat een geloofwaardige overlevering die steun vindt in de 3 pastorale brieven, dat Paulus na die 2 jaren vrijgelaten werd en nog een nieuwe periode van zendingsactiviteit begonnen is. Hij zou dan nog Azië, Efeze en Kreta bezocht hebben of zelfs nog naar Spanje gereisd zijn, volgens een zeer oude traditie".

Dit alles heeft men gemeend te mogen afleiden uit de pastorale brieven.

De mogelijkheid van 2 gevangenschappen met daartussen een apostolaatsperiode aanvaardt ook Klijn, die hiervoor steunt op:

- 1) Paus Klemens. Deze beweert dat Paulus tot het uiterste westen (dus tot Spanje) doorgestoten is.
- 2) Op de '*Actus Petri cum Simone 1*', waarin een gezicht van Paulus verhaald wordt. Hierin ontving deze het bevel van de Heer: "Sta op en word een arts van de mensen van Spanje door er zelf heen te gaan!"
- 3) Op het fragment Muratori: hierin vindt men bevestigd dat Lukas de marteldood van Petrus, maar ook Paulus' vertrek uit de stad Rome naar

Ik heb zijn naam dikwijls geschreven gezien en ook onthouden.
(cfr. blz. 214, 1^e alinea van nr. 2057)

Nu spelt zij, noteert Brentano, onzeker meermalen: MAM, MAMIO;
vroeger noemde zij hem eens OBED (nl. in fasc. 28, nr. 1670).

Wellicht heeft hij later de naam Mamio bekomen, zoals vele
leerlingen (bij hun doopsel) andere namen ontvingen. Mogelijk nam
hij ook een andere naam aan veiligheidshalve tegen de vervolging.
Katarina beweerde ook een wonder van Mamio te hebben gezien.
Later nl. verscheen hij eens aan een bekeerde zondares bij haar
dood, daar deze van de H. Ambrosius een gebeente van Mamio
gekregen had. De zuster had dit aanschouwd in een visioen op het
leven van de H. Ambrosius, wiens feest op deze dag gevierd wordt
(althans vroeger).

Tot hier de bemerking van Brentano.

Toen Tomas in het huis van de vader van Silvanus bij de
apostelen kwam, zag ik dat dezen hem vertelden dat de Heer in
hun midden verschenen was, maar hij maakte met de handen een
ontkennend gebaar en verklaarde dat hij het niet zou geloven,
zolang hij niet met eigen handen zijn wonden had aangeraakt. En
toen zij buiten de stad bij de leerlingen kwamen en ook dezen de
verschijning van de Heer plechtig bevestigden, weigerde hij
nogmaals, een ontkennend teken makend, te geloven.

2061.

Tomas had zich na Christus' dood een weinig van de Gemeente
afgezonderd en ter zijde gehouden en was daardoor in zijn geloof
gestruikeld. Hij was de maandag, na met de apostelen 's morgens
het Avondmaal (= de H. Communie, nr. 2044) genuttigd te

Spanje weglaat. Lukas' verhaal eindigt namelijk met Paulus' eerste
gevangenschap (Hand. 27, 30-31).

- 4) Op Eusebius' Kerkgeschiedenis, II, 22, 2: "Na zijn vrijlating is Paulus
weggetrokken, doch na te Rome teruggekomen te zijn, eindigde hij zijn
leven met de marteldood." (Wordingsgeschiedenis van het Nieuw
Testament blz. 141-142).

hebben, met de leerlingen achter Samaria naar een kleine stad ter zijde van de weg gegaan, en was daar gebleven tot heden, woensdag, en nu in de avond van deze dag was hij te Taänat-Siloh bij de apostelen gekomen. Ik vernam dit in een bijvisioen, waarin ik de gewesten overzag waar zich de apostelen bevonden: ik ontwaarde Tomas alleen in een afgelegen stad met nog 2 andere christenen.

Van Mamio valt mij nog iets in: hij was bij Paulus toen tegen deze apostel een oproer door een goudsmid ontketend werd. Ook HIJ was het die de verkoopster van purper, Lydia genaamd, op de leer van Paulus opmerkzaam maakte, maar Paulus zond hem aanstonds weer verder. Hij bracht buitengewoon veel tot stand door zijn liefdevolle bemiddeling en velen heeft hij er tot de Kerk gebracht. Hij was ook eenmaal daar waar Paulus gevangen zat. Dit doet me nu ook aan Silas denken (die de medegevangene van Paulus was). Ook deze metgezel van Jezus op de reis naar Chaldea is gewis als leerling bij Paulus geweest, aan wie hij, naar ik meen, vele gebeurtenissen en bijzonderheden heeft meegedeeld.

Oogslag op Jeruzalem.

2062.

Te Jeruzalem gingen in deze dagen de mannen van de partij der hogepriesters in alle huizen rond, waarvan de bewoners in verbondenheid stonden met Jezus en de leerlingen, verklaarden hen ontzet uit hun openbaar ambt en alle gemeenschap met hen verbroken. Nikodemus en Jozef van Arimatea hadden sedert Christus' graflegging geen betrekkingen meer met de Joden onderhouden. Jozef was een Joodse oudste (lid van de Hogeraad); hij genoot onder de Joden een hoge waardering, want hij was een man, die door zijn stille verdiensten en gestadige bescheiden werkzaamheid de hoogachting van allen, zelfs van de bozen had weten af te dwingen.

Waarom ik een grote vreugde beleefde, was dat de man van Veronika, naar ik zag, zijn vrouw gelijk gaf, toen deze hem verklaarde, dat zij zich nog liever van hem, dan van de gekruisigde Jezus wilde laten scheiden. Ik zag dat ook hij ontslag als openbaar ambtenaar had genomen, maar meteen vernam ik dat hij dat meer deed uit liefde tot zijn vrouw dan tot Jezus.

Bovendien deden de Joden wegen en toegangen tot het H. Graf bij de Kalvarieberg met grachten doorsnijden en met afsluitingen versperren, omdat vele mensen die plaatsen bezochten en zich daar vele bekeringen en wonderen voordeden.

Te Betanië preekten de leerlingen ongestoord.

Petrus predikt te Taänat-Siloh.

2063.

Donderdag, 5 april. –

De apostelen hebben hier zeer vele zieken, en onder dezen maanzuchtigen, genezen en zelfs duivelen uitgedreven. Ik zag hen daarbij juist gelijk Jezus te werk gaan. Ik zag hen de zieken aanademen, hun de handen opleggen en zelfs zich over hen uitstrekken. Dit waren louter zieken die Hij tijdens zijn verblijf in deze stad overgeslagen had (fasc. 28, nr. 1651). Ik zag verreweg de meeste inwoners hier zeer vriendelijk jegens de apostelen. De leerlingen heelden niet, maar zij dienden de zieken, die zij verdroegen, ophieven en leidden. De geneesheer Lukas deed hier nu dienst als een ziekenverpleger van beroep.

’s Avonds predikte Petrus in de school tot laat in de nacht. Hij vertelde rechtuit en onverbloemd hoe zij met Jezus gehandeld hadden; hij haalde veel aan uit Jezus’ laatste voorzeggingen en onderrichtingen (in de tempel, fasc. 28, nr. 1682), hing hun een beeld op van zijn onbeschrijflijke liefde en maakte gewag van zijn gebed bij de Olijfberg, van het verraad van Judas en diens rampzalig einde. Over dit laatste waren de mensen hier zeer

verwonderd en bedroefd, want zij beminden Judas, daar hij gedurende Jezus' afwezigheid velen hier met zijn dienstwilligheid geholpen had, ja, zelfs wonderen had hij verricht (cfr. fasc. 29, nr. 1755, voetnoot 4).

2064.

Petrus verontschuldigde zichzelf niet; hij vertelde onder bittere tranen zijn vlucht en verloochening en allen weenden met hem, en zijn droefheid en ontroering werden hoe langer hoe smartelijker en heviger. Hij vertelde hoe gruwzaam de Joden Jezus mishandeld hadden, maar hoe Hij ook de derde dag verrezen en aan de vrouwen, aan hem, aan anderen en aan allen gezamenlijk verschenen was, en hij beriep zich op het getuigenis van alle aanwezigen die Hem gezien hadden. Op dit verzoek staken wel honderd hun handen en vingers omhoog.

Maar Tomas bleef stil en deed niets; hij had Jezus niet gezien en kon het nog steeds niet zonder aarzelen geloven.

Petrus zette zijn toespraak nog lang voort en wekte hem op om naar Jeruzalem te komen. Ook waren allen zeer aangegrepen en velen bekeerden zich. Zij zouden de apostelen ook nog graag langer bij zich gehouden hebben, maar Petrus verklaarde dat zij morgen terug moesten en de vrijdagmorgen zag ik hen al voor dag en dauw vertrekken. Velen deden hun uitgeleide, enigen gingen mee en anderen kwamen achter.

De H. Vrouwen te Betanië.

2065.

Ik zag de leerlingen (die te Betanië gebleven waren) daar voortdurend prediken. Ik zag de vrouwen stil in het huis naast Lazarus (naast het huis van Lazarus? *im Hause neben Lazarus*). De Moeder Gods is treurig, maar kalm, stil en ernstig.

Maria van Kleofas die uiterst minzaam is en van alle vrouwen het best op Maria gelijkt, zie ik vaak liefdevol tot haar gebogen om haar vriendelijk te troosten; dit is waarlijk zielroerend.

Maria is rustig en meer om bovennatuurlijke dan om menselijke redenen bedroefd.

Magdalena is van droefheid en liefde als buiten zichzelf; zij is boven alle vrees verheven, gans heldhaftig en zonder zorg, (zonder zich aan kritiek te storen en dus ook) zonder menselijk opzicht. Zij kan niet rustig blijven; zij loopt dikwijls met loshangend haar de straten op, en komt zij mensen tegen, in huizen of in het openbaar, dan beschuldigt zij de moordenaars van de Heer, en opgewonden vertelt zij hoe slecht zij de Zaligmaker behandeld hebben en spreekt van zijn Verrijzenis. En waar zij niemand ontmoet, dwaalt zij in de tuinen en ontboezemt haar gemoed tegen bloemen, bomen en bronnen. Vaak verzamelen zich mensen rondom haar en enigen betonen haar medelijden, anderen echter beschimpen haar wegens haar vroegere levenswijze; zij geniet geen achting bij de massa, want zij heeft vroeger te grote ergernis gegeven. Ik heb gezien dat ook nu haar manier van doen, het vertoon van haar smart en haar hevige gemoedsuitingen verscheidene Joden ergerden, zodat er 5 onder dezen waren, die haar gevangennemen en wegmaken wilden, maar zij ging tussen hen door en zij deed gelijk te voren, want zij is de gehele wereld vergeten en roept slechts naar haar Jezus. Wie haar niet kent, zou haar voor waanzinnig houden²²⁴.

---

²²⁴ Wat K. hier vertelt over Magdalena wekt de indruk dat we met een onevenwichtig persoon te doen hebben, maar we mogen niet vergeten dat de oosterlingen vaak niet een temperament hebben gelijk het onze. Magdalena was bovendien een hoog-begenadigd persoon, die dus boven het oordeel van de gewone mens verheven is. Over het uitzonderlijk geval van Magdalena zegden wij reeds een woord in fasc. 19, nr. 854, voetnoot 438. Het loont de moeite dit eens te herlezen.

Ter vergelijking plaatsen wij hier over Onze-Lieve-Vrouw zelf een passage uit het groot Christusleven van P. Cochem. Wanneer deze het verdriet beschrijft van Maria over het verlies van haar twaalfjarige zoon, zegt hij:

2066.

Marta had gedurende de verspreiding van de leerlingen en tijdens het lijden van de Heer een kammervol en moeilijk werk, en zij heeft het nog, want hoewel zelf van droefheid overstelpt en verscheurd, zorgde en hielp zij overal. Alle verstrooiden en rondwalenden spijzigde en verzorgde zij, verschafte aan allen het nodige voedsel, en die daarbij hielp en eigenlijk kookte, was Joanna Chusa, de weduwe van Chusa, hofbeambte van Herodes (Lk. 8, 3). Ik zag deze vrouw reeds sedert lang alle hulp aan de Gemeente verlenen, boodschappen afleggen en maaltijden klaarmaken; zoals zij ook nu weer kookt.

In het huis van het Avondmaal verblijven enkel zeer jeugdige mensen, zonen of knechten, geloof ik, van de tafelmeester. Nikodemus en Jozef van Arimatea gaan ook menigmaal in de stad naar dit huis.

Verschijningen van Jezus in deze dagen.

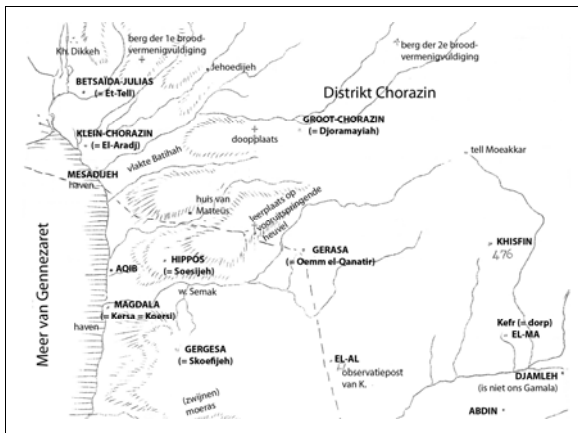
In deze dagen heb ik Jezus op vele plaatsen zien verschijnen, het laatst ook in Galilea over de Jordaan, in een

---

“Het ging haar, zoals hun, die wegens de onstuimigheid en het geweld van hun liefde zowel redeloze als redelijke wezens aanspreken om naar de verloren geliefde te vragen (zoals trouwens ook de bruid van het hooglied). Zo vroeg Maria dan aan bomen en bossen, aan hagen en struiken, aan bergen en dalen of zij haar geliefd Kind niet hadden gezien, aan de hagen en struiken of Hij niet ergens achter hen verborgen was, aan de bergen en heuvelen of Hij niet op hun hoogten had gedwaald, aan de dalen of Hij er niet was voorbijgekomen, aan de vogelen of Hij hen niet geliefkoosd had, enz.”

“Immers, wie ooit heeft ervaren wat beminnen is”, besluit Kochem, “die kan zich enigermate voorstellen wat die minnende ziel heeft geleden!” (blz. 328-331).

dalgewest, waar een soort hogeschool was. (Bedoeld is Betsaida-Julias, gelegen aan de rand van de aanzienlijke vlakte Batiha)²²⁵.

Een groep mensen stonden daar over Jezus te praten en twijfelden aan het gerucht van zijn Verrijzenis, *toen Hij opeens in hun midden verscheen. Hij richtte enige woorden tot hen en was weer verdwenen*²²⁶. *Zo heb ik Hem in verscheidene gewesten zien verschijnen*, maar nog niet verder naar de kant van Azië.

²²⁵ Galilea over de Jordaan. – In fasc. 27, nr. 1493 (16 oktober).

Gebruikte K. de naam Oost-Galilea, en wij tekenden er tussen haakjes bij aan: “Andere naam voor de streek ten oosten van de Jordaan tegenover Galilea. Het schijnt dat Flavius Josephus zelf deze streek met de naam Galilea in sommige passages heeft aangeduid. Het volgt ook hieruit dat hij van Judas, de Gauloniet, weet te zeggen dat hij afkomstig was uit Gaulon, streek ten oosten van de Jordaan tegenover Galilea en hem anderzijds gewoonlijk Judas de Galileeër noemt. De bewuste Judas is de stichter van de sekte der Zeloten. De stad waarvan hij afkomstig was, heette Gamala ten oosten van de Jordaan (zie D.B. Judas, le Galiléen, 11).

²²⁶ Was weer verdwenen. – Iets als een Blitzverschijning, die verder nog zal voorkomen. Overigens gebeurde dit ook bij de Emmaüsgangers: ‘*evanuit ab oculis eorum*’.

Een verschijnsel dat zich ook bij de mystieken voordoet.

De apostelen gaan terug naar Jeruzalem. – Nieuwe sabbatviering.

2067.

Vrijdag, 6 april. –

Ik heb vergeten te zeggen dat Petrus, toen zij onlangs in de nabijheid van Sikar kwamen, vol vreugde tot de anderen zei: “Wij willen naar het Meer gaan om vissen te vangen.” Maar hiermee bedoelde hij zielen.

De apostelen reisden van Sikar zeer snel terug en zonden een bode naar Betanië vooruit, om hun terugkomst aan te kondigen en verscheidenen naar Jeruzalem ten sabbat te ontbieden. Anderen moesten in Betanië blijven en daar de sabbat houden, want zij hadden reeds een zekere orde ingevoerd en bepalingen vastgesteld. Zijzelf gingen op hun terugreis slechts door de steden zonder er zich op te houden.

Ik zag dat Jakobus de Mindere, Taddeüs en Eliud in reisklederen de overigen vooruittrokken en in het huis van Joannes Markus bij de H. Maagd en Maria van Kleofas kwamen, en dat deze, als hadden zij de apostelen in lang niet gezien, opgetogen waren van blijdschap. Ik zag dat Jakobus een plechtig ornaat, een priestermantel op de arm had, die de H. Vrouwen te Betanië voor Petrus vervaardigd hadden en die hij in het huis van het Avondmaal droeg.

De overige apostelen kwamen zo laat in het Cenakel aan, dat zij de toebereide maaltijd niet meer konden gebruiken, maar aanstonds de sabbat begonnen te vieren; zij trokken dus spoedig hun feestklederen aan; een voetwassing ging altijd daaraan vooraf. De lamp werd ontstoken en ik bemerkte reeds een afwijking van (een toevoeging aan) de Joodse sabbatviering, want eerst werden de gordijnen van het Allerheiligste weggeschoven en een bank daarvoor geplaatst.

Vóór deze bank knielden Petrus en aan zijn zijden Joannes en Jakobus; zij hielden een overweging of gebedsoefening, waarin zij de heilige instelling des Heren (de Eucharistie) en zijn lijden overdachten en een inwendige offerande opdroegen.

Hierna kwamen zij onder de lamp staan en begonnen zij de gewone sabbatviering.

Wat de 3 apostelen deden was de voor-(sabbat)oefening, waaraan een na-oefening zal beantwoorden. Hierin bestond de afwijking van de gewone sabbatviering.

Reeds zegden wij dat deze na-oefening, zich verder ontwikkelend, het begin is geweest van de viering van de zondag (nr. 2054, voetnoot 220).

Pas nadat zij met dit alles klaar waren, namen zij de maaltijd in de voorzaal.

2068.

In de eetzaal zelf (middenzaal) heb ik hen na de instelling van het H. Sacrament geen eigenlijke maaltijd meer zien gebruiken, maar wellicht nog wat brood en wijn zien nuttigen.

Jezus had hun, toen Hij binnen de gesloten deuren verschenen was, deze toevoeging aan de sabbatdienst ter ere van het H. Sacrament geleerd.

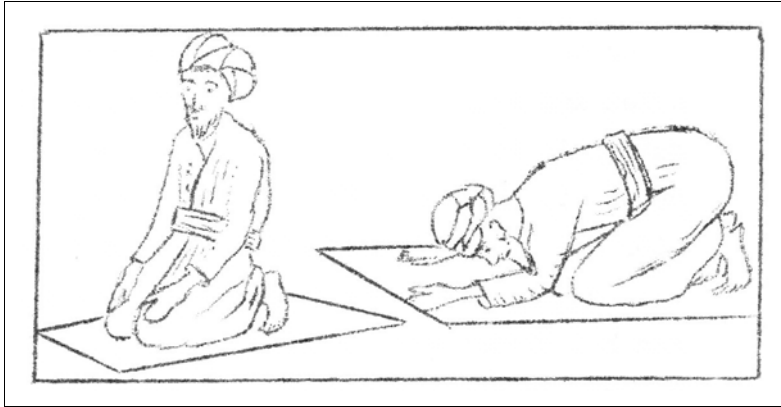
Deze nacht heb ik iets gezien, wat er betrekking op had; zo even wist ik het nog, maar nu ben ik het weer vergeten.

***

Brentano: Op de vraag wat voor een bank vóór het Allerheiligste geplaatst werd, antwoordde zij:

“Het was de ligstoel, waarop Christus bij de instelling van het H. Sacrament ter tafel aanlag. Zij bedekten hem met een tapijt en hadden de rollen, waarvan zij hun gebeden aflazen, daarop gelegd.

Petrus knielde ervóór en Joannes en Jakobus iets achteruit, de overige apostelen achter hen en dan de leerlingen. Onder het knielen waren zij met het hoofd tot tegen de aarde gebogen en zij hielden de handen vóór het aangezicht (oosters aanbiddingsgebaar, nog in zwang bij de Moslims, cfr. fasc. 1, nr. 9, voetnoot 21).

Het deksel of de lederen kap was van de kelk afgenomen, maar het witte velum hing er nog over. Hier waren slechts die leerlingen tegenwoordig, die reeds dieper in de geheimenis van het allerheiligste Sacrament ingewijd waren, zoals zij ook op hun reis naar Sikar overwegend zulke leerlingen meegenomen hadden, die de Heer na zijn Verrijzenis gezien hadden en die dus getuigenis van zijn Verrijzenis konden afleggen.

Maria bidt en bewandelt de kruisweg.

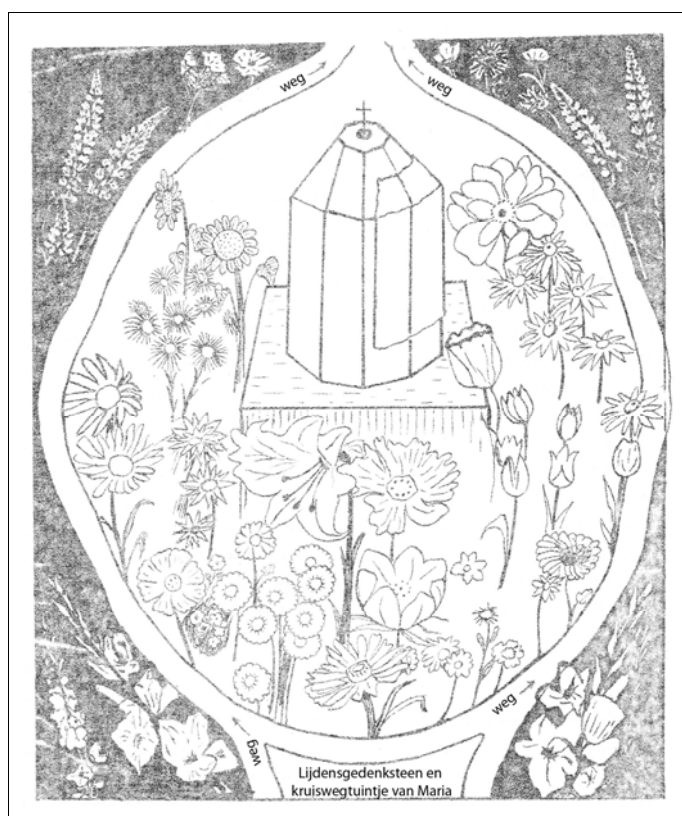
2069.

De H. Maagd was heden door Maria Markus naar Jeruzalem afgehaald geworden en Veronika, die nu openlijk met haar omgaat, had met Maria Chusa haar van Betanië daarheen vergezeld. De H. Maagd is liever in Jeruzalem, want daar

bewandelt zij eenzaam in het halfduister van de avond en 's nachts de wegen van zijn lijden. (De deuren en vensters zijn meest naar binnen gekeerd, de straten vaak eenzaam en zonder drukte cfr. fasc. 2, nr. 62).

Zij bidt en geraakt in beschouwing op alle plaatsen waar Jezus iets bijzonders geleden heeft en waar Hij gevallen is; en aangezien door de Joden vele plaatsen versperd, afgesloten en zelfs beschadigd zijn, zodat zij op deze niet kan komen, gaat zij die wegen thuis of op het veld.

(Katarina zal hierbij wel denken aan de kruisweg die Maria later te Efeze achter haar huis heeft aangelegd, zie verder fasc. 35, nr. 2214).

Zij heeft ook alle afstanden van de ene voorname plaats tot de andere in stappen nauwkeurig gemeten en het getal in haar ziel geprent, en zij vernieuwt of viert zodoende de gedachtenis van het lijden van haar Zoon, terwijl zij het bij zichzelf overdenkt. Het is onbetwifelbaar dat de H. Maagd de kruisweg en de overdenking van Jezus' lijden aanstonds na zijn dood heeft begonnen en deze in het vervolg nooit meer heeft nagelaten.

Liefdemaal na het sluiten van de sabbat.

2070.

7 april = 22 Nisan; Sabbat. –

Ik heb hedenavond een nieuw tafereel gezien; zij vierden de sabbat. Nadat zij hem gesloten en ook hun feestklederen weer afgelegd hadden, zag ik een grote maaltijd in de voorzaal; het was geen avondmaal (= geen eucharistieviering), maar een liefdemaal gelijk dat op de laatste zondag.

Tomas was waarschijnlijk de sabbat ergens anders gaan vieren (wat de Joden wel graag deden), ergens in de nabijheid, want ik zag hem pas na de maaltijd binnenkomen, toen zij weerom in de zaal (middenzaal) waren.

Wanneer ik in mijn visioen zag wat in de binnenzaal (middenzaal) de nieuwe godsdienstoefening en de verschijning van Jezus voorafging, was het nog niet laat in de avond en de lamp nog niet ontstoken. Reeds waren verscheidene apostelen en leerlingen in de zaal en andere zag ik nog binnenkomen. Zij gingen in de middenzaal op en neer, trokken lange witte klederen aan en bereidden zich voor op het gebed, zoals de laatste maal (d.i. gisterenavond vóór de voor-sabbatoefening).

Petrus en 2 andere, waaronder opnieuw Joannes, trokken de voorname priestergewaden aan, maar Petrus de meest onderscheidene, die ik onlangs beschreven heb. De andere

apostel, die met Joannes assisteerde, had zwart haar en een bruinachtig aangezicht.

2071.

Terwijl allen zich aldus (in de middenzaal) tot het gebed voorbereidden, zag ik ook Tomas binnentreden. Hij scheen wat te laat aangekomen te zijn; de meeste anderen waren al gereed. Hij ging tussen hen door en wilde zich gaan aankleden. Velen gingen om hem staan en spraken hem aan; enigen trokken hem onder het spreken bij de mouw, terwijl nog anderen hun woorden kracht bijzetten door een gebaar of beweging van hun rechterhand, alsof zij hun getuigenis plechtig bevestigden om hem zijn ongelijk te doen inzien. (Zij vertelden en bevestigden hem Jezus' verschijning).

Tomas' manier van doen tussen hen was die van iemand, die bezig is met zich snel aan te kleden en aan wie anderen, die reeds aangekleed zijn, iets zeer merkwaardigs bevestigen op de plaats zelf waar het geschied is, en wat die iemand nochtans niet kan geloven.

Uit het evangelie van Joannes weten wij dat allen Tomas verzekerden dat zij de Heer gezien hadden, waarop Tomas antwoordde: "Ik zal het niet geloven, indien ik mijn vinger niet steek in de nagelwonde zijner handen en mijn hand niet leg in zijn zijdedwonde". (Joa. 20, 25).

Tezelfdertijd zag ik een man binnenkomen – het scheen een knecht te zijn, want hij had een voorschoot aan – een man die in de ene hand een kleine brandende lamp en in de andere een stok hield met een haak eraan; hiermee trok hij de lamp in het midden van de zaal omneer, stak ze aan en duwde ze dan weer omhoog; hierna verliet hij weer de zaal.

2072.

Op dit ogenblik zag ik ook nog de H. Maagd en Magdalena en nog een derde vrouw gesluierd het huis binnentreden. De H. Maagd en Magdalena kwamen tot in de zaal (doch slechts een

stap ver in de middenzaal). Petrus en Joannes traden hen tegemoet en in de nabijheid van de deur stonden bij hen nog ongeveer 5 personen, die met hen spraken. De overigen liepen ondertussen ook al sprekend in de zaal door elkaar.

De derde vrouw buiten de H. Maagd en Magdalena bleef in de voorzaal; zij was geheel in haar kleren gehuld en zeer groot, ja, nog groter dan Magdalena (die nochtans fors van gestalte was; cfr. fasc. 19, nr. 855). Het was dezelfde die naar Betanië kwam, als Lazarus gestorven was en die aan zijn zusters Jezus' aankomst meldde (cfr. fasc. 27, nr. 1481: Maria Zebedeï). De voorzaal was naar de kant van de binnenzaal geopend en zo ook een deel van de zijgangen of -zalen. De buitendeuren die op het voorhof uitkwamen en ook die van het binnenhof zelf waren gesloten. In de zijzalen bevonden zich zeer vele leerlingen.

Zodra Maria en Magdalena in de zaal (middenzaal) waren, sloten zij de deuren en rangschikten zij zich aanstonds voor het gebed. De beide H. Vrouwen bleven eerbiedig aan beide zijden van de deur staan met de armen gekruist op de borst.

Ik zag nu de apostelen opnieuw eerst vóór het Allerheiligste geknield een stil gebed, en daarna onder de lamp, staande, het koorgebed verrichten, waarbij zij psalmen zongen. Petrus stond vóór de lamp, met het aangezicht naar het Allerheiligste gekeerd; Joannes en de andere apostel (Jakobus de Mindere) aan zijn zijden; dan aan beide zijden van de lamp de overige apostelen. De zijde naar de kant van het Allerheiligste was door niemand ingenomen. Petrus tussen de beide andere priesterlijk schoon gekleden stond met de rug naar de deur, zodat achter hen de beide vrouwen stonden, doch op een aanzienlijke afstand.

Verschijsing van Jezus aan de elf met Tomas erbij (Joa. 20, 26-29).

2073.

Deze verschijsing had plaats na het sluiten van de sabbat, dus als de zondag begonnen was.

Na enige tijd schenen de verzamelden hun gebed voor een poos te onderbreken of het was geëindigd en zij bespraken hun plannen; zij wilden naar het Meer van Tiberias of Galilea gaan en zij beraadslaagden hoe zij zich zouden verdelen.

Maar welhaast kwam op hun aangezicht de uitdrukking van een wonderbare ingetogenheid en ontroering ten gevolge van het naderen van de Heer.

Ik zag Jezus inderdaad naderen over het binnenhof, schitterend in een sneeuw wit gewaad met een witte gordel. Hij richtte zich naar de deur van de voorzaal die zich voor Hem opende en achter Hem weer dichtging.

De leerlingen in de voorzaal zagen naar de opengaande deur en weken naar beide zijden achteruit om plaats te maken.

De Heer doorkruiste snel de voorzaal en in de middenzaal komend trad Hij tussen Petrus en Joannes, die, gelijk de overige apostelen, naar beide zijden achteruit weken, Jezus nam de plaats van Petrus in. Zijn binnenkomen was geen eigenlijk, gewoon menselijk gaan, noch een zweven als van een geest, het was tussen beide.

Bij het achteruit wijken van allen kreeg ik de indruk alsof een priester in zijn albe in een volle kerk door de samengepakte, zich openende menigte van de gelovigen ging. *Opeens scheen de zaal vol glans en als verruimd, want ik zag de Heer schitterend met licht omgeven;* en de apostelen waren

slechts buiten die lichtkring achteruit geweken, omdat zij, naar ik meen, Hem anders niet hadden kunnen zien.

Jezus zegde eerst: "Vrede zij U!" en dan sprak Hij nog enige woorden tot Petrus en Joannes. Ik weet alleen nog dat een verwijt daarin voorkwam; zij hadden iets naar eigen goeddunken gedaan, waren hierdoor zijn bevel te buiten gegaan, en daarom was iets hun niet gelukt. Het was iets van de genezing van zieken op de terugweg van Sikar en Taanat-Siloh, waarin zij niet nauwkeurig zijn richtlijnen hadden opgevolgd en daarom waren zij niet geslaagd. Zij hadden er iets op eigen hand en naar hun goeddunken willen doen. *Hij beval hun daarom terug te keren en het anders te doen.* Eerlijk gezegd, het is mij ontgaan wat zij niet juist gedaan hadden, maar ik vermoed dat zij aan de handeling iets van het hunne toegevoegd hadden, of hun handeling bedorven hadden door een inwendige zwakheid, een innerlijk tekort aan vast geloof, of iets dergelijks. *Na deze vermaning trad Jezus verder vooruit tot geheel onder de lamp en de kring sloot zich dan een weinig nauwer rond Hem toe.*

2074.

Ik bemerkte dat Tomas geweldig schrok en zeer ontsteld was en zich vol vrees even terugtrok, toen Hij de Heer zag verschijnen. *Maar Jezus nam aanstonds met zijn rechterhand de rechterhand van Tomas bij haar wijsvinger en legde de top ervan in de wonde van zijn linkerhand. Dan bracht Hij de rechterhand van Tomas met zijn eigen rechterhand, zonder zijn borst te ontbloten in zijn boezem onder zijn kleed en legde de wijs- en middelvinger ervan in de wonde van zijn rechterzijde. Hij sprak daarbij enige woorden, die ik niet meer weet (Joa. 20, 27).*

Maar Tomas riep uit: “Mijn Heer en mijn God!”, en zonk, terwijl Jezus hem nog steeds bij de hand hield, als onmachtig ineen. De naast bijstaanden ondersteunden hem en *Jezus hief hem bij de hand weer omhoog*. Er werd mij geopenbaard wat dit zinken en weer opgericht worden te beduiden had.

Ik zag de verschijning van Jezus in een lang wit kleed, door en door helder en stralend van licht. Aanvankelijk zag ik zijn wonden niet, maar terwijl Hij de hand van Thomas vatte, toonden die wonden zich aan mij niet als bloedige tekens, maar als helder-stralende kleine zonnen.

De andere leerlingen waren zeer getroffen door dit tafereel, en staken, zonder zich vooruit te dringen, hun hoofden voorwaarts, om te zien wat de Heer aan Tomas deed en wat Hij hem liet voelen.

Maria alleen zag ik gedurende heel deze tegenwoordigheid des Heren zonder andere uitwendige beweging dan de uitstraling van een stille, diepe, innerlijke godsvrucht: zij was als verrukt (in extase).

Magdalena scheen mij wat meer gevoelig, doch haar ontroering was nochtans veel minder uitwendig dan die van de leerlingen.

Jezus verdween niet aanstonds. Hij zegde nog enige dingen en vroeg ook om wat eten. Ik zag dat men Hem weer uit de afgeschoten plaats, waarin de tafel stond (nl. uit het Allerheiligste), een langwerpige rond of ovaal schoteltje bracht, doch niet geheel gelijk aan dat der eerste maal. Ook lag er weer iets op als vis, waarvan *Hij at en waarvan Hij het overschot, na dit gezegend te hebben, gedeeltelijk aan Tomas, en vervolgens de rest aan enige anderen gaf.*

2075.

Na de bekering van Tomas legde Jezus hun uit waarom Hij hier in hun midden was gekomen,

ofschoon zij Hem verlaten hadden, en waarom Hij zich niet nader bij sommige anderen plaatste, die Hem getrouwer waren geweest (b.v. Nikodemus, Jozef van Arimatea en de H. Vrouwen). Wat Hij meer bepaald hierover zegde, ben ik vergeten.

Hij sprak hun ook daarvan, dat Hij tot Petrus gezegd had zijn broeders te versterken, en Hij verklaarde waarom Hij dat gezegd had (cfr. Lk. 22, 32).

Hij wendde zich hierop tot allen en zei hun waarom Hij hun Petrus tot hoofd en leider wilde geven, hoewel hij Hem verloochend had. Hij bevestigde dat Petrus de herder van de kudde moest wezen (cfr. nr. 2084) en Hij roemde diens ijver. Nu zag ik Joannes in het Allerheiligste gaan en terugkeren met op zijn arm de bonte, witte, geborduurde mantel, die ik gisteren bij Maria op de arm van Jakobus had gezien en waaraan ik in de laatste tijd de H. Vrouwen in Betanië had zien borduren en naaien. (cfr. nr. 2067). Hij bracht daarenboven een holle, dunne, lange staf die boven krom was, gelijk een herdersstaf (cfr. fasc. 2, nr. 60, voetnoot 125), maar blinkend en gelijkend op een rietstok.

nr. 60: Modellen van gaan- en herdersstokken.

Nu zag ik Petrus voor Jezus knielen, die hem een ronde bete brood als een kleine koek te eten gaf.

Ik herinner me niet een bord gezien te hebben noch waarvandaan Jezus het brood nam, maar het schitterde.

2076.

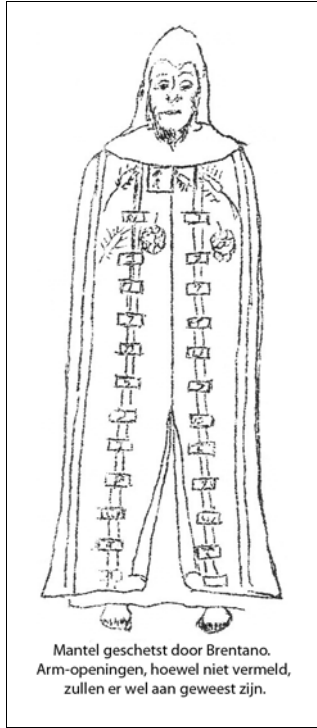
De kennis werd mij echter ingestort dat Petrus daarmee een bijzondere macht bekam; en ik zag ook *dat Jezus Petrus aanademde en hem daarmee een bestuursmacht of gezag, een kracht inblies. Dit was geen eigenlijk aanademen, het waren woorden en een kracht, iets wezenlijks dat Petrus ontving en meer dan louter gesproken woorden. Jezus kwam met zijn mond nader*

- tot de mond van Petrus en daarna
- tot zijn beide oren

en stortte in deze drie deze macht.

Weer ontving ik de kennis dat dit nog niet de H. Geest zelf was, maar iets wat de H. Geest eerst op Pinksterdag in hem weer opwekken en levend maken en versterken moest.

Hij legde hem ook de handen op en gaf hem een kracht en bestuursmacht over de anderen en Hij hing hem vervolgens de mantel om, die Joannes naast hem op de arm had, en gaf hem de staf in de hand (zinnebeeld van zijn opperherdersambt). Hij verklaarde hem ook dat die mantel alle kracht, gezag en oppermacht, die Hij hem gegeven had, in hem moest samenhouden en bewaren en zei hem wanneer hij die mantel moest gebruiken, namelijk telkens als hij van zijn macht gebruik wilde maken.

2077.

Jezus sprak ook van een grote doop, nadat de H. Geest op hen nedergedaald zou zijn, en zei dat Petrus, 8 dagen later (8 dagen na de doop op Pinksteren), de kracht die Hij hem gegeven had, verder aan nog anderen moest meedelen.

Hij zei tenslotte dat enigen het witte kleed afleggen en een ander kleed met een borstschild aantrekken zouden en dat (nieuwe) anderen in het afgelegde witte kleed zouden treden. Dit waren bepalingen en schikkingen voor het aanstellen en wijden van hogere geestelijke waardigheidsbekleders onder hen.

Hierna stelden zich de aanwezige leerlingen op Jezus' bevel in 7 onderscheiden groepen; aan het hoofd van ieder dezer groepen stond een apostel, maar Jakobus de Mindere en Tomas stonden bij Petrus; zij hadden zich op Jezus' bevel zo gerangschikt. Het was als vertegenwoordigden zij 7 Gemeenten, 7 kerken, maar de betekenis van de groep der 3 laatsten weet ik niet.

Nota van Brentano. "Eens meende zij dat deze 3 het eerst bisschoppen of voornamer bisschoppen moesten worden, doch zij wist het zelf niet meer zeker."

In zijn nieuwe waardigheid als opperhoofd richtte Petrus het woord tot allen en hij was daarbij als een ander mens en vol kracht. Zij luisterden met grote aandacht en werden door zijn woord tot tranen toe bewogen. Hij troostte hen en herinnerde hen aan vele voorzeggingen, die Jezus hun herhaaldelijk gedaan had (Mt. 16, 17-19) en die nu vervuld waren.

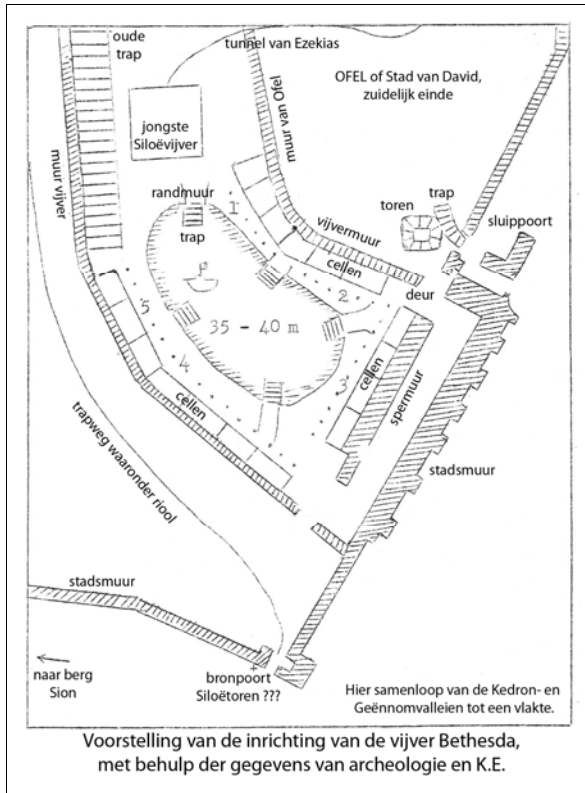
Ik herinner mij dat hij o.m. zei dat Jezus in de 18 uren van zijn groot lijden de hoon en de versmading van de gehele wereld gedragen heeft. (18 uren, d.i. van donderdagavond 9 uur tot vrijdagmiddag 3 uur).

Ook kwam daarin voor hoeveel aan zijn 34^e jaar ontbrak om volledig te zijn; ik heb dit onlangs reeds gezegd en het was juist. (Er ontbraken 34 weken aan, want naar K.'s zeggen is Jezus 33 jaren en 18 weken geworden, zie fasc. 3, nr. 88, voetnoot 192).

Gedurende de redevoering van Petrus was Jezus verdwenen. Geen ontsteltenis, geen verwondering sproot eruit voort, die de aandacht van Petrus' woord zou afgeleid hebben. Deze gaf er blijk van, met een geheel nieuwe kracht toegerust te zijn. Vervolgens zongen zij een dankpsalm tot slot van dit gebeuren. Heden heeft Jezus noch met zijn moeder noch met Magdalena gesproken.

2078.

Terwijl Jezus tot de apostelen van de wijdingen sprak, die na de komst van de H. Geest toegediend moesten worden, had ik een visioen over een grote doop in de vijver Bethesda (nr. 2151), en ik zag in dit gezicht de mantel van Petrus wit en rood gebleemd en op de borst samengehouden met een vierhoekig slot als met een metalen schildje. Dit was in het midden door een streep in 2 helften gedeeld; op de ene helft zag ik de figuur van een lam en op de andere die van een persoon bekleed met een lange mantel, die van onderen dicht gehaald was, doch iets meer bepaald weet ik er niet meer van.

Ik zag dit in een bijvisioen, waarin ik in beelden zag wat Jezus leerde.

In zijn onderricht was ook sprake van priesterwijdingen en van de Geest van de Vader, die Hij hun wilde zenden.

Nota van Brentano. “Wat de zienster zich hier vaag herinnert nopens uitlatingen over priesterwijdingen, houdt wellicht verband met het volgende:

In het laatste avondmaal had zij Jezus horen zeggen dat Petrus en Joannes 8 dagen na Pinksteren de priesterwijding moesten toedienen aan de overige apostelen.

In deze nota is Brentano onvolledig en onnauwkeurig.

In fasc. 29, nr. 1772, zien wij dat Petrus en Joannes de overige apostelen tot priester wijdden op Pinksteren en 8 dagen later ook meerdere leerlingen. Dit zullen wij ook zien in de nrs. 2146 en 2173.

Deze mantel die wijd was, hing tot op zijn voeten neer en had van achteren een sleep. Hij was wit met brede rode strepen in de lengte; koornaren, druiventrossen en andere figuren waren er in het wit, geel en groen op geborduurd. De 2 buitenste rode strepen aan beide zijden der opening van voren waren met korte brede dwarsstrepen doorkruist en hierop stonden letters; deze betekenden ieder een woord, maar deze ben ik vergeten. Tot deze mantel behoorde nog een kraag met een kap er aan en samen bedekten deze het hoofd en de hals; de kap kon ook op de rug neerhangen; kap en kraag van dit ornaat waren van hemelsblauwe kleur.

Nota van Brentano. Gedurende al de tijd van dit visioen voelde de zienster zeer hevige pijnen in de wonde van haar rechterzijde en wel het hevigst, toen Tomas zijn 2 vingers in Jezus' zijdewonde legde; er vloeide rijkelijk bloed uit.

Daarna zag ik de apostelen nog dankpsalmen zingen.

De Heer had Petrus ook opgelegd naar Tiberias te gaan en op het Meer te vissen.

Zij begeven zich naar het Meer van Tiberias. – Wonderbare visvangst (Joannes, 21, 1-14).

2079.

Zondag, 8 april. –

Ik zag hen (na het sluiten van de sabbat en na het eindigen van de plechtigheid) hun feestklederen afleggen en aanstalten maken voor de reis. In verspreide groepen bewandelden zij nog eerst Jezus' lijdenswegen naar de Kalvarieberg en vervolgens gingen zij naar Betanië, vanwaar zij verscheidene leerlingen meenamen. Zij trokken in verscheidene scharen en langs verschillende wegen naar de oever van het Meer van Galilea.

Petrus ging naar Tiberias. Tot zijn groep behoorden Joannes, Jakobus de Meerdere, Taddeüs, Natanael, Joannes Markus en Silas, in het geheel zeven man²²⁷. Zij lieten Samaria links. Alle apostelen volgden wegen die ter zijde van de steden liepen.

(9 april ?). –

Zij begaven zich vóór Tiberias in een visserij die Petrus eertijds in pacht had gehad en die nu in gebruik genomen was door een ander, een weduwnaar met 2 zonen; zij aten een weinig bij deze

---

²²⁷ In het geheel zeven man. – Dit getal komt overeen met Joannes 21, 3, doch de Evangelist noemt Tomas in plaats van Taddeüs. Enkele regels verder in dit nummer en ook later in nr. 2083 noemt K.E. Tomas in plaats van Taddeüs. Dus is Taddeüs hier een fout en moet er staan: Tomas. De hier genoemde Natanael is de bruidegom van Kana, niet Natanael Chased uit fasc. 9, nr. 204, waar wij het eerst met hem kennis maakten.

man en ik hoorde Petrus daar nog zeggen dat hij in 3 jaar hier niet meer gevist had²²⁸.

Zij bestegen 2 schepen, waarvan het ene een weinig groter en in betere staat was dan het kleinere. Ik zag dat de anderen het beste schip aan Petrus als aan de hoogste in waardigheid overlieten. Hij besteeg het met Natanael, Tomas en een dienaar van de visser. Op het ander schip waren Joannes, Jakobus, Joannes Markus en Silas. Petrus duldde niet dat iemand anders in zijn plaats roeide, hij wilde het zelf doen; trouwens, ofschoon door Christus met de voorrang, het primaatschap bekleed, bleef hij uiterst ootmoedig en bescheiden. Dit viel mij vooral op, daar ik hem hier zag bij Natanael, die voornamer en geleerd was.

Ik zag hen met fakkels de hele nacht heen en weer varen, herhaaldelijk het net tussen de 2 schepen uitwerpen en het telkens weer ophalen. Ik hoorde hen daartussen luidop bidden en zingen.

2080.

(10 april ?). –

Tegen de morgen, toen de dageraad aanbrak, richtten zij hun schepen naar de oostkust van het Meer tot voorbij de uitstroming van de Jordaan²²⁹; zij waren vermoeid en wilden nabij de oever

---

²²⁸ Drie jaren hier niet meer gevist. – Deze zijn bijna te verstaan als de 3 dagen die Jezus in het graf vertoefde volgens de Hebreeuwse rekenwijze. Reeds 1,5 jaar heeft Petrus van alle visvangst afgezien.

²²⁹ Zij richtten zich naar de oostkust. – Voeren feitelijk naar het zuidoosten, wat blijkt uit de nadere bepaling: tot voorbij de uitstroming van de Jordaan uit het Meer.

Op onze kaarten hebben wij steeds duidelijk doen uitkomen dat de stroom in westelijke richting uit het Meer vloeit, iets meer noordelijk dan de uiterste zuidpunt van het Meer. Hieruit blijkt dat zij landden in de omgeving van het huidige Semak, dat feitelijk een landingsplaats, een kleine haven is.

Leroux voer van Tiberias naar Semak om er de trein te nemen naar Damascus. In de omgeving van Semak groeit op de lage kust tot in het Meer, zoals in gans het Jordaanland overvloedig riet (cfr. nr. 1091; Mislin, III, 280; D.B. Jourdain, k. 1740, 1741, en afbeelding k. 1721).

het anker werpen. Zij hadden voor het werk hun bovenklederen afgelegd en slechts een lendendoek behouden en een soort manteltje dat hun bovenlijf bedekte (het volksscapulier), en nu wilden zij juist hun bovenklederen terugnemen om een weinig te rusten. Maar zij bemerkten achter het oeverriet²³⁰ een gestalte –

---

²³⁰ Wat de plaats van de miraculeuze visvangst betreft, onze K. wijkt af van 2 verschillende, niet al te oude en onzekere tradities.

Zo werd het wonder van die visvangst en Petrus' aanstelling tot Opperhoofd der Kerk (zie nr. 2084) verbonden aan **Tiberias** zelf, doch ook aan **Tabiga**.

- 1) Wat Tiberias betreft, wanneer K.'s aanwijzingen juist zijn, wat wij veronderstellen, is de onjuiste traditie begrijpelijk, daar wij bij haar zien dat Tiberias het uitgangs- en het terugkomstpunt was van de visvangstvaart.

Het heiligdom dat te Tiberias aan dit wonder en het primaat van Petrus herinnert, is reeds oud en het eigendom van de paters Franciscanen. Naast deze kerk, bij het strand van het Meer, aan de noordkant van de stad, hebben zij ook een hospitium. De kerk is 24 stappen lang en 12 stappen breed; ze is toegewijd aan de H. Petrus. Haar absis heeft van buiten de vorm van een scheepskiel ter herinnering aan de boot van Petrus. Binnen is de kerk laaggewelfd en heeft kleine vensters. Onder de ingangpoort staat een bronzen beeld, dat een reproductie is van het vermaarde standbeeld van de H. Petrus te Rome; het werd aan de kerk geofferd door de tweede bedevaart van boetvaardigheid in 1883 (cfr. Guide, 578).

- 2) Een tweede traditie wijst de 2 hier besproken belangrijke gebeurtenissen aan bij de kust van het Meer te Tabiga. Naast het Meer, dicht bij het water bemerkt men onder het struikgewas, zo schreef L. Heidet in 1926 een geëffende rots, waarvan de randen uitgehouwen zijn tot een trap (Suppl. D.B. Béatitudes).

Dit effen rotsvlak, door de Pelgrims 'Mensa Christi' geheten, omdat Christus daar aan zijn leerlingen brood en vis te eten gegeven zou hebben, vormt nu de vloer van het in 1933 gebouwde Sint-Petruskerkje.

Dit rotsvlak vormt één stuk met een trap die naar het water afdaalde en diende om de boot te bereiken en te bestijgen. Reeds hebben wij deze bijzonderheid vermeld in de beschrijving van heel het gewest Gennezaret in fasc. 19, hoofdstuk XII, Vaderland van Jezus – voor nr. 856.

Twee onzekere en verschillende tradities kunnen het niet halen tegen de nauwkeurige aanwijzing van onze zienster.

het was Jezus - die hun toeriep: "Kinderen, hebben jullie niet wat (vis als) toespíjs?" en zij antwoordden: "Neen!" Toen riep Jezus hun terug dat zij het net moesten uitwerpen aan de westzijde van het schip van Petrus. Dit deden zij en Joannes moest daarvoor met zijn schip naar de andere zijde van het schip van Petrus varen; en zodra zij daar het net uitgeworpen hadden, voelden zij dat het zwaar werd en aanstonds herkende Joannes Jezus en hij riep dan ook tot Petrus op het ander schip over het stille Meer: "Het is de Heer!"

Petrus wierp nu onmiddellijk zijn kleed over zijn hoofd en sprong in het water en waadde door het riet tot Jezus aan land. Joannes bereikte de oever op een landingsbootje. Zo'n bootje is licht en zeer smal; het hing aan het grote schip vast. Twee zulke bootjes waren aan elkander gebonden; men schoof het ene voor het ander en ging daarover (als over een brug) aan land. Slechts één man kon er in en men gebruikte ze in de nabijheid van land op ondiepe plaatsen.

Jezus' omwandeling met verlostte zielen. – Hij komt bij het Meer. – Wonderbare visvangst. – Hij openbaart zich aan de groep vissers (Joa. 21, 1-14).

2081.

Terwijl de apostelen nog op het Meer aan het vissen waren, zag ik de Heiland te midden van vele zielen van oudvaders, die Hij uit het voorgeborchte der hel had verlost, en ook van andere verlostte zielen die op verscheidene plaatsen in spelonken en moerassen en

---

Met het tweede helft van nr. 2080 is de zienster in haar verhaal de feiten en opeenvolging der gebeurtenissen een weinig vooruitgelopen. In het volgende nummer zal zij op haar stappen terugkeren en haar verhaal hervatten, de feiten meer ordelijk verhalen.

wildernissen gebannen waren geweest, uit het dal van Josafat naar hier zweven.

Ik moet nu iets bekennen, wat ik altijd uit vrees verborgen heb. In deze veertigdagentijd (tussen Verrijzenis en Hemelvaart), zie ik Jezus, telkens als Hij niet bij de leerlingen is, samen met de zielen die een zeker nauw verband met Hem hebben, van Adam en Eva tot op Noë, met Abraham en de overige oudvaders en met zijn stam van voorouders *alle merkwaardige plaatsen uit zijn leven bezoeken en hun daar alles openbaren en uitleggen wat Hij voor hen gedaan en geleden heeft.* Zij worden er onbeschrijfelijk door getroost, tot dankbaarheid aangedreven en door deze dankbaarheid gelouterd. *In dit tijdbestek onderricht Hij hen enigermate in de geheimen van het Nieuw Testament, waaraan zij het te danken hebben nu van hun boeien bevrijd te zijn.*

Ik zag Hem met deze heilige zielen te Nazareth en in de grot der kribbe te Bethlehem en in het algemeen op alle plaatsen die door iets gewichtigs uit zijn leven gekenmerkt zijn. (Een voornaam bezoek was dit aan zijn doopplaats, zoals in fasc. 26, nr. 1329, vermeld is). Hoewel deze zielen geen geslacht hebben (Mt. 22, 30), bemerkt men toch in hun verschijning hetzij iets teders en zachtaardigs, hetzij iets energieks, waaruit men kan afleiden of zij op aarde de ziel van een man of van een vrouw geweest zijn. Ik zie ze alle als in lange, enge gewaden met een glimmende weerschijn en met neergolvende plooiën; het is als zweefden deze klederen hen na met een sleep. Hun haren schijnen mij niet toe als natuurlijk haar, maar als stralen die een bijzondere betekenis hebben; ook in de baard van de mannen onderscheid ik dergelijke stralen.

Zonder bijzonder uitwendig kenmerk onderscheid ik toch de koningen en vooral de priesters die sedert Mozes betrekkingen met de Verbondsark hebben gehad. Ook deze (nl. Mozes) zie ik op de zweeftochten van de Heer altijd door deze bijzondere zielen (der Verbondsark) omgeven, zodat ook hier de geest der rangorde

in alles heerst. De zielen zijn in hun verschijning en bewegingen gekenmerkt door een buitengewone bevalligheid en edele voornaamheid en zijn in hun zwevende vaart en liggende richting of houding lichtjes schuin opgericht; zij raken de aarde niet, als waren ze zwaar maar strijken er zwevend en licht overheen.

2082.

Met deze zielen zag ik de Heer bij het Meer aankomen, terwijl de apostelen nog aan het vissen waren. Achter een aardwal was een diepte en hier was onder een afdak of hut een plaats om vuur te maken, misschien ten gebuike van herders. Ik zag niet dat Jezus vuur aanlegde, noch dat Hij een vis ving of zich ergens elders een vis aanschafte. Vuur en vis en al het nodige kwamen in de tegenwoordigheid van de zielen der oudvaders aanstonds te voorschijn, *zodra de Heer dacht: "Hier moet een vis bereid worden"*, maar hoe dit ging, kan ik niet zeggen. (Dit geschiedde in de diepte, eer Jezus over de dijk op de kust van het Meer kwam, en terwijl de apostelen nog aan het vissen waren).

De zielen van de oudvaders hadden een aandeel aan die vis en aan de toebereiding ervan. Hij verbeeldde of vertegenwoordigde de lijdende Kerk, de zielen in het reinigingsoord, die in deze (symbolische) maaltijd uitwendig met de (strijdende) Kerk verbonden werden. *Jezus gaf met het eten van deze vis aan de apostelen het denkbeeld van de verbinding of vereniging van de lijdende met de strijdende Kerk.* Ook Jonas in de vis was een beeld van het verblijf van Jezus in de onderwereld (en het graf).

Vóór de hut lag een balk die tot tafel diende (cfr. fasc. 14, nr. 495, voetnoot 236). Terwijl Jezus over de aardwal of dijk naar het Meer ging, zag ik het volgende: Petrus zwom niet; hij waadde door het water (tussen het riet); men kon de grond zien en toch was het nog vrij diep. Als hij reeds bij Jezus stond, kwamen ook Joannes en zij die nog op het schip waren, en riepen tot hun

medearbeiders die het net in de steek gelaten hadden en nu aan land stonden, dat zij het net moesten komen helpen optrekken. Ook Jezus zei tot Petrus dat hij de vissen aan land zou helpen trekken en ze Hem brengen. En nu sleepten zij het net uit het Meer en ik zag Petrus dan de vissen uit het net op de oever werpen.

2083.

Deze vissen, ten getale van 153, waren er van alle soorten. Ik vernam dat dit getal een bijzondere betekenis had, maar ik herinner me deze niet meer.

Op het schip waren niet slechts één, maar meerdere knechten van de visser uit Tiberias; dezen bleven bij de vissen en het schip, terwijl de apostelen en leerlingen nu met Jezus over de aardwal naar de hut (in de diepte) gingen:

Hij zegde hun immers dat zij moesten komen eten.

Toen zij nu daar aankwamen, zag ik er geen zielen van oudvaders meer; de apostelen waren zeer verwonderd daar vuur te vinden met een bradende vis, die niet van de hunne was en ook brood en honigkoek (*Honig-Roosz, Honig-Rusz*)²³¹.

De apostelen en leerlingen gingen aanliggen bij de balk en Jezus zelf vergastte en diende hen:

Hij gaf aan ieder van hen op een broodkoek een stuk van de vis uit de panen ik zag dat de vis niet verminderde.

Hij gaf hun ook honigkoek, ging daarna ook zelf aan de balk aanliggen en at mee; dit alles geschiedde plechtig en in grote stilte.

---

²³¹ Honigraat. – In het gewone spraakgebruik verstaat men onder honigraat de met honig gevulde waskoek. K. echter bedoelt hier een koek of gebak waarin honig gekneet is. Zulke koeken zijn in de H. Schrift vermeld. In Lev. 2, 11 wordt het verboden koeken met honig gekneet, in de tempel als spijsoffer op te dragen. In het H. Land wordt nog veel honig gebruikt bij het bakken van koeken en het bereiden van spijzen (cfr. D.B. Miel, cfr. fasc. 10, nr. 261).

Tomas was de derde geweest van hen die reeds op het schip Jezus' tegenwoordigheid herkend hadden. Allen waren vol ontzag en bevreesd²³², want Jezus verscheen hun als vergeestelijkt, geheel anders dan vroeger; zijn wezen was meer bovenaards.

---

²³² Ze waren voor Jezus vol ontzag en bevreesd. – “Niemand durfde Hem te vragen, zegt Joannes: Wie zijt Gij?, want zij wisten dat het de Heer was!” (Joa. 21, 12).

De betrekking van de leerlingen met Jezus hebben een andere vorm aangenomen.

**Jezus staat niet meer op gelijke voet,
Hij is niet meer de menselijke Jezus, die wel eerbied en ontzag
inboezemt, maar met wie men toch vertrouwelijk kon omgaan.
Hij is minder toegankelijk geworden.**

**Zijn majestueus voorkomen maakt zulk een indruk dat zij van vrees
en ontzag geen woord weten uit te brengen.**

Zijn verschijning heeft de uitwerkselen die zijn latere verschijningen op de heiligen zullen hebben. Deze zijn aanvankelijk sprakeloos, ofschoon zij in de normale omstandigheden vertrouwelijk in geloof met Hem omgaan.

In plaats dat zij Hem liefde betuigen of gunsten afsmeaken, blijven zij, wanneer Hij verschijnt, passief, eerst vol schrik om hun onwaardigheid, zijn zij naderhand wel gerustgesteld, doch eerbiedig en terughoudend; zij wagen het niet Hem aan te spreken, tenzij na ertoe uitgenodigd te zijn.

Een paar voorbeelden.

- Zr. Jozefa Menendez schrijft: “Toen ik Jezus opeens vóór mij zag, wierp ik mij met het aangezicht ten gronde, mij ten diepste vernederend, zonder een woord te kunnen spreken.” (Un appel à l'Amour, 72).
- “Maria was in haar verschijning zo schoon, dat ik haar niets durfde te zeggen. Mijn ziel verloor zich in het beschouwen van haar schoonheid.” (blz. 636).
- “Was het niet van een onweerstaanbare beweging die mij naar Hem drijft, ik zou niet nader durven treden, noch met Hem durven spreken, wanneer ik in zijn goddelijke tegenwoordigheid ben. Soms ben ik niet in staat om iets te zeggen; ik ben in aanbidding vernietigd.” (blz. 138).
- “Ik kon Hem niets zeggen, want in zijn lijdensstoestand verschijnend, bewaart Hij de Majesteit van een God!” (blz. 149).

De gehele maaltijd, de tijd zelf had iets geheimzinnigs en betekenisvol. Niemand durfde Hem ondervragen (Joa. 21, 12), en de gehele handeling was gekenmerkt door een heilige plechtstatigheid, diepe stilte en ernst, die op allen een aangrijpende indruk maakten. Jezus verscheen hun meer bedekt, ingehuld (in zijn kleren), zodat men zijn wonden niet bemerkte.

Petrus tot opperherder van de Kerk, van lammeren en schapen aangesteld (Joa. 21, 15-23).

2084.

Na de maaltijd zag ik Jezus en ook de leerlingen opstaan en samen aan het Meer op en neer wandelen. (Zich noordwaarts richtend, verwijderden zij zich van de plaats waar zij vis gegeten hadden).

Na enige tijd stond Jezus stil en zegde plechtig tot Petrus: “Simon, zoon van Jonas, is uw liefde voor Mij groter dan de hunne?”

Hierop antwoordde Petrus schuchter: “Ja, Heer, Ge weet dat ik U liefheb!”

En Jezus sprak verder: “Weid mijn lammeren!”

Op hetzelfde ogenblik zag ik in een bijvisioen de ontluikende Kerk met de opperherder of hoogste bisschop; en ik zag hoe hij de eerste christenen, die nog zwak waren, onderricht en leiding gaf. Ik zag de vele nieuwe christenen als tedere lammeren in de wateren van de doop rein gewassen worden.

Een wijle later, terwijl zij nog steeds op en neer wandelden en Jezus zich menigmaal omwendde en stil bleef staan en allen zich tot Hem keerden, *zegde Hij weer in zulk een rustpoos: “Simon, zoon van Jonas, bemint Gij Mij?”*

Petrus, zeer bevreesd en ootmoedig, zijn verloochening indachtig, zei nogmaals: “Ja, Heer, Gij weet dat ik U bemin!”

Jezus sprak nu nogmaals plechtig: “Weid mijn schapen!”

Weer had ik een bijvisioen, maar nu van de aangroeiende Kerk en van de vervolging tegen haar en ik zag de opperbisschop de vervolgde en gedurig in getal aangroeiende christenen verzamelen en beschutten en onderhorige herders tot hen zenden om ze te beschermen en in zijn naam te besturen.

2085.

Na nogmaals een korte tijd gewandeld te hebben, *sprak Jezus ten derden male: “Simon, zoon van Jonas, bemint gij Mij?”*

Hierop zag ik Petrus bedroefd worden, want hij vreesde dat Jezus dit zo herhaaldelijk vroeg, omdat Hij wellicht aan zijn liefde twijfelde, en, zijn drievoudige verloochening levendig voor ogen houdend, antwoordde hij: “Heer, Gij weet alles; Gij weet dat ik U bemin!”

Meteen zag ik Joannes bij zichzelf denken: “O welk een liefde moet Jezus hebben, aangezien Hij, zijn kudde aan Petrus toevertrouwend, hem tot driemaal toe vraagt of hij Hem bemint.”

Nu zegde Jezus weerom: “Leid mijn schapen! Waarlijk, waarlijk, Ik zeg u, in uw jeugd omgordde gij uzelf en ging gij werwaarts (= waarheen) gij het verkoos, maar, eenmaal oud geworden, zult gij de handen open spreiden en een ander zal u binden en u leiden waarheen gij niet wilt. Volg Mij!”

Hierna wendde Jezus zich om, om weer voort te wandelen en Joannes ging naast Hem, terwijl Jezus hem iets in vertrouwen zegde, wat ik niet gehoord heb.

Ik zag echter dat Petrus die dit zag, aan de Heer vroeg, terwijl hij op Joannes wees: “Heer, wat staat er hem te wachten?”

Om Petrus' nieuwsgierigheid te bestraffen wedervoer Jezus: “Indien Ik wil dat hij zal blijven tot Ik kom, wat gaat u dit aan? Gij echter volg Mij!”

Meteen keerde Hij zich weer om en zij wandelden verder.

Toen Jezus voor de derde maal tot Petrus zei: “Weid mijn schapen!”, en eraan toevoegde dat hij, op hoge leeftijd door een ander gebonden en weggeleid zou worden waarheen hij niet wilde, kreeg ik een gezicht van de wijd en zijd uitgebreide Kerk: ik zag Petrus te Rome geboeid en gekruisigd worden en vele christenen op vele plaatsen van de wereld de marteldood ondergaan.

2086.

Ik zag dat het ook aan Petrus verleend werd hetzelfde in de geest te zien en kennis van zijn einde te krijgen. Ik zag dat Petrus zich tot Joannes wendde en in een visioen beschouwde hoe hij de Heer in de toekomst te midden van veelvuldig lijden zou volgen. Op het ogenblik dat Petrus dit visioen over Joannes had, zag hij hem tegelijk natuurlijkerwijze vóór zich en hij dacht bij zichzelf: ”Zou Joannes, die door Jezus zo bemind wordt, ook niet gelijk Jezus gekruisigd worden?” Toen was het dat hij Jezus hieromtrent ondervroeg en de berisping opliep.

Ik vernam ook dat enigen deze woorden van Jezus verkeerd verstaan hebben en meenden dat ze betekenden: “Ik wil dat hij zo blijve!” (Joa. 21, 23). Doch ze betekenen in feite: “Indien Ik wil dat hij blijve.” Ook de anderen die dit gehoord hadden, hebben gemeend dat Joannes niet zou sterven, maar hij is wel gestorven. Ook hierbij had ik een gezicht van zijn dood en van zijn verblijfplaats na zijn dood (nr. 2088).

Zij gingen nog een eindweegs met Jezus mee en *Hij zegde hun wat zij verder moesten doen* en hierna verdween Hij uit hun ogen. Hij was naar Gergesa toe, ten oosten van het Meer gegaan

(thans Skoefijeh), en zij keerden terug naar Tiberias, zonder weer over de plaats te komen, waar Hij hun vis te eten had gegeven (zij gingen dus scheep op de oostelijke oever, b.v. in de kleine haven van het huidige Samrah).

Van de vissen die de apostelen gevangen hadden, werden er gene bij de maaltijd gebruikt. Toen Jezus hun beval de vissen te brengen, wierp Petrus deze in rijen achter elkander voor de voeten van Jezus, waarbij ze geteld werden. Door deze daad gaven zij te kennen dat zij de vissen niet door zichzelf, noch voor zichzelf, maar door zijn macht en voor Hem gevangen hadden.

Toen de vissen daar lagen sprak de Heer: *“Komt eten!”* En Hij leidde hen over de heuvel of aardwal in de diepte, waar men het Meer niet kon zien en waar de aarden hut boven de vuurplaats was.

Jezus legde zich niet ter tafel, maar ging eerst tot de pan en tot de leerlingen en gaf aan iedereen op een stuk brood een stuk vis. Hij zegende ook de gerechten (vis, brood, honigkoeken) en ik zag ze dan schitteren. De honigkoeken lagen niet in de pan; ze waren bereid en lagen op elkander gestapeld en *deze deelde Hij eveneens uit.*

Nadat allen hun portie ontvangen hadden, *legde ook Hij zich aan en at mee.* Slechts één vis lag in de pan, maar hij was groter dan al die andere gevangene, ja, wel zo groot als een kind.

2087.

Deze maaltijd had een geheimnisvolle betekenis.

- De tegenwoordigheid van de oudvaders en andere zielen juist ervóór,
- de aanstelling van Petrus (tot hoofd van de Kerk) erna,
- de omstandigheid dat de oudvaders de maaltijd hadden helpen bereiden, en

- een inwendige aanwijzing, welke ik nu niet meer duidelijk onder woorden kan brengen, zegden mij dat **de lijdende Kerk, de zielen in het louteringsoord hier, en meer bepaald in deze symbolische maaltijd bij de strijdende Kerk ingelijfd en aan Petrus' gezag onderworpen zijn geworden.**

Ik kan niet zeggen 'hoe', maar ik kreeg in mijn gezicht deze overtuiging. Daarom ook besloot Jezus zijn verschijning met de voorzegging van Petrus' dood en van Joannes' toekomst.

Jezus trok nu met de zielen van de oudvaders door het gewest, waar Hij de duivelen in de zwijnen gedreven had (fasc. 20, nr. 937) *en verloste daar nog verscheidene zielen*, die er in sombere, akelige en woeste plaatsen vertoefden en die, volgens het oordeel dat God over hen geveld had, hier hun verlossing moesten verbeiden (= verwachten). Immers, te allen tijde waren hier vele bezeten en toch onschuldige mensen vermoord geworden.

De vissen werden door de knechten van de visser van Tiberias, die meegekomen waren, in de schepen geworpen en meegevoerd. Toen ik de zielen van de oudvaders bij het vuur zag, had ik het gevoel dat zij aan de voorbereiding van de maaltijd meewerkten of een deel van die voorbereiding verrichtten, doch ik kan niet bepaald zeggen welk deel zij daaraan namen. Toen Jezus naar het Meer ging, was het gerecht reeds klaar. (Het volgende tot het einde van de paragraaf staat in het oorspronkelijke werk een bladzijde verder, nl. na nr. 2088.)

De visser van Tiberias was van het getal dergenen die niet trouw bleven en zich weer van de leerlingen afscheidden, en dit naar aanleiding van de strenge prediking van Jezus (en Petrus) op de berg bij Tebez. (Straks wordt dit verhaald in de nrs. 2092 tot 2094). Zijn zonen echter bleven erbij. Ik heb hun namen dikwijls geweten en ze weer vergeten.

Enige dagen later vertelde de zienster in extatische toestand:

De namen van de 3 vissers van Tiberias, die na de tocht op het Meer en het wonder van de visvangst met de apostelen naar Tebez tot de verschijning van de Heer kwamen, waren Aminadab, zo heette de vader, en Isaäk en Josafat, zo heetten de beide zonen die respectievelijk 20 en 18 jaren waren. De vader keerde naar huis terug, doch beval zijn zonen Petrus aan, die hen in zijn dienst gebruikte.

De vis bij het eetmaal nabij de oever kwam daar, zodra *Jezus dacht*: “*Hier moet een vis op het vuur gebraden worden.*”; hij kwam daar onmiddellijk in het bijzijn van de zielen der oudvaders, die hun aandeel aan de vis hadden; hij was het beeld van de lijdende Kerk, van de zielen in de reinigingsplaats. In dit gastmaal werden zij door een uitwendig teken bij de Kerk ingelijfd, met haar verbonden.

Jezus stortte gedurende dit gastmaal de apostelen het begrip en de kennis in van de vereniging der lijdende en strijdende Kerk tot één geheel.

De 153 vissen die de apostelen vingen, *nadat de Heer hun gevraagd had*: “*Hebt gij geen toespis?*” betekenden het getal 153 nieuwe volgelingen van Jezus die te Tebez gewonnen zouden worden. (De ligging van Tebez zullen wij verder bij benadering trachten aan te duiden).

Oogslag op Joannes na zijn dood.

2088.

Toen Jezus over Joannes zegde: “Indien Ik wil dat hij zal blijven tot Ik kom, wat gaat u dit aan?”, had ik een visioen op zijn dood te Efeze.

Ik zag dat hij zich in het graf legde en, na zijn leerlingen enige allerlaatste woorden toegestuurd te hebben, stierf, zoals ik dit ook vroeger reeds gezien had (hierover verder, nr. 2259).

Ik zag ook dat zijn lichaam niet op aarde bleef²³³.

---

²³³ Zijn lichaam bleef niet op aarde. – Volgens gezaghebbende getuigenissen “weet men niet op welke wijze de apostel der liefde gestorven is, maar de Kerk gelooft dat zijn dood natuurlijk geweest is en te Efeze heeft plaatsgehad.” (Pet. Boll. 27 december, blz. 492).

“Te Efeze werd zijn graf ontdekt en daar zijn vele wonderen geschied, maar zijn lichaam werd niet teruggevonden.” (D.B. Ephèse, einde).

In Pet. Boll. vindt men aan het einde van de levensschets van de apostelen de geschiedenis van hun relikwieën of gebeenten, behalve van de overblijfselen van Joannes. Dus bezit men er geen en weet men er niets van. Anders was er iets over gezegd in zo'n groot werk waarin niets onvermeld blijft.

Wij lezen ook in het boekje ‘Wiedererwachendes Ephesus’, van kanunnik Karl Gschwind, blz. 19: “Relikwieën van de H. Joannes hebben er nooit bestaan.” Ze zijn door God zelf weggebracht geworden, zegt onze Katarina. Ook bij de jongste terugvinding van zijn graf in 1926 werd “vanzelfsprekend niets van zijn lichaam teruggevonden.” (Suppl. D.B. Ephèse, 1080).

Zouden de woorden van Jezus “Indien Ik wil dat hij blijve.” soms geen verband houden met het feit dat zijn lichaam op een geheimzinnige plaats behouden is, b.v. in wat K. noemt ‘het paradijs’, dat, verzekert zij, in zijn oorspronkelijke schoonheid als een plaats van geluk bewaard blijft buiten de aarde.

Hierin komen de Openbaringen van de H. Hildegardis treffend overeen met die van K.E.

Zie de mooie bladzijden in ‘Vie d’Anne Catherine Emmerich’ van Schmöger, I, 199-202; III, 431.

Wanneer K. verzekert dat het lichaam van Joannes door God van de aarde weggenomen werd en dit gezegd wel geloofwaardig schijnt op grond van

Ik zag in het noordoosten een verlichte plaats gelijk een zon, en daarin zag ik hem als de bemiddelaar van iets wat hij van de hemel ontving en aan de aarde doorgaf.

Die plaats zag ik als nog met de aarde samenhangend, maar toch gans erboven verheven en van haar (= de aarde) uit ontoegankelijk (dus geen fysieke verbondenheid).

Ik heb ook gezien dat het paradijs nog in die streek is, doch afgezonderd zweeft. Ik zag 4 zulke plaatsen aan de 4 wereldeinden, maar ik herinner me niet meer wat ik in die plaatsen zag.

Ditmaal zag ik de plaats van Joannes niet gelijk de profetenberg, omdat ik er zelf niet op was, maar ik zag die plaats als een schitterend lichaam.

Rondwandeling van Jezus met de zielen van de oudvaders.

2089.

11 april. –

Ik zag Jezus na zijn verschijning bij de visvangst met de oudvaders in het gewest van Gergesa, waar Hij nog meer andere zielen uit hun verbanning verlost en ik zag Hem ook met de zielen in het paradijs (cfr. Lk. 23, 43). Ik heb bij deze gelegenheid het paradijs opnieuw en niet minder klaar en duidelijk dan vroeger gezien. *Ik zag dat Hij aan die zielen alles verklaarde wat de eerste ouders door hun val*

---

alles wat hierboven gezegd is, dan is er a priori (= *voorafgaand aan de ervaring (zonder onderzoek)*); *zonder het gezien, ervaren of onderzocht te hebben*) geen reden om wat zij zegt over **het voortbestaan van een paradijs buiten de aarde**, als flauwe kul te bestempelen.

We kunnen dit probleem hangend laten, omdat het niet op te lossen of te bewijzen is, maar het heeft geen zin ermee te spotten.

verloren hadden, en welk een geluk het bij deze val geweest was dat HIJ hun tot Verlosser gegeven werd.

Ik zag dat die zielen wel vurig naar de Verlossing verzucht hadden, maar dat zij onwetend waren gebleven nopens de wijze waarop ze verwezenlijkt moest worden, zoals ook de mensen op aarde dit geweest waren. *Ik zag dat Jezus hen op zijn rondwandeling onderrichtte op een wijze die, overeenkomstig hun toestand, hun het nuttigst en het meest aangepast was, zoals Hij dit ook in zijn leven met de mensen gedaan had.*

Ik vernam hierbij nogmaals dat de mens geschapen werd om de ledige plaatsen in de engelenkoren aan te vullen en in te nemen. Zonder de val in de zonde zou de mens zich maar zolang vermenigvuldigd hebben tot dit getal aangevuld was en dan zou de schepping voltooid zijn geweest.

Maar door de zondeval ontstond in de menselijke voortplanting een beginsel van verdeeldheid en van dwaze, eigenzinnige (zondige) versplintering (verspilling). De voortplanting ging met onreinheid, duisternis en verblinding gepaard. Daarom is de doodstraf een noodzakelijk gevolg en een weldaad geweest.

Wat men van het einde der wereld ook zegge, dit is in elk geval zeker dat ze niet eerder zal vergaan, dan nadat alle tarwe uit het kaf zal verzameld en alle ledige plaatsen van de gevallen engelen daarmee weer aangevuld zullen zijn.

Ik zag Jezus met zijn zielen op grote slagvelden en ik zag Hem hun alles verklaren, waardoor zij nu uiteindelijk tot de zaligheid gebracht waren.

En terwijl Hij hun dit verklaarde, zag ik de tafereelen van de veldslagen en ook al het overige plaatshebben, als gebeurde het nu. Ik geloof dat ook de zielen alles zo zagen.

Ik zag de hoogtepunten van de heilsgeschiedenis, de hoofdgebeurtenissen uit het leven van Noach, van Abraham in het land van Ur en van vele profeten.

Nooit zag ik de mensen door deze zweeftocht van de zielen verschrikt worden, maar ik voelde hun zweven aan als een aangename wind over het land en alle schepselen waren met vreugde vervuld. Jezus is ook met de voorouders aan zijn Moeder verschenen, toen Hij met hen uit het voorgeborchte der hel terugkwam. Ook is Hij met hen in alle gewesten geweest, waar de apostelen later het eerst het Evangelie zijn gaan verkondigen en Hij heeft die gewesten door zijn tegenwoordigheid gezegend. Hij doorwandelde de gehele natuur.

Petrus predikt over de navolging van Christus. – Hij bewerkt genezingen in Jezus' naam.

2090.

Nadat Jezus bij het Meer voor de 4 apostelen en de 3 leerlingen verdwenen was, keerden zij naar Tiberias tot de visser Aminadab terug. Het kon in de namiddag zijn, toen zij weer bij de visser aankwamen. Deze visserij hier heeft hij reeds sedert 2 jaren van Petrus overgenomen. Zij gebruikten daar een maaltijd en Petrus vertelde de wonderen die zij meegemaakt hadden: de verschijning van Jezus, de maaltijd die Hij hun aangeboden had, de rijke visvangst. En hij leerde over het volgen van Christus voor wie men alles moet verlaten.

De oude visser, die het schip vol vis zag aankomen, en ook van zijn zonen die meegevangen waren, de miraculeuze visvangst hoorde vertellen, besloot nu ook zijn bezittingen te verlaten.

De vissen werden dus aan de armen uitgedeeld; hij liet zijn visserij aan iemand anders over en hij trok met zijn 2 zonen Isaäk en Josafat met de leerlingen in de nacht mee. Zij gingen enige tijd aan de westkant van het Meer en dan landinwaarts.

Maar ik hoorde dat de bedoeling van de visser nog niet geheel zuiver en bovennatuurlijk was en dat hij bij het verlaten van zijn goed gehoopt had nog iets te zullen worden.

2091.

12 april. –

De apostelen kwamen met het aanbreken van de dag aan bij een nogal grote synagoge, die tussen 3 dorpen in het open veld lag en van enige herbergen omgeven was. Zij vonden hier vele leerlingen verzameld; zij namen er een verversing en rustten een weinig uit. Petrus vertelde aan deze leerlingen het wonder van de visvangst en van de maaltijd en citeerde ook de woorden van Jezus.

Hierop leerde hij in de synagoge over die visvangst en over de noodzakelijkheid Christus te volgen, waarover Hij onderweg reeds gesproken had. Deze leerlingen waren bedroefd, omdat zij Jezus niet aangesproken hadden (uit ontzag en vrees, zoals wij uiteengezet hebben in het commentaar bij nr. 2083; voetnoot 232).

Deze plaats ligt enige uren ten zuiden van Tiberias; hier waren zeer vele mensen samengekomen, onder wie vele zieken en ook bezetenen. Alleen Petrus genas hier de zieken in de naam van Jezus; de overige apostelen en leerlingen hielpen en dienden hem en onderrichtten ook de mensen. Uit de omstreken waren alle goede mensen, allen die voor Jezus' goddelijke boodschap iets voelden, hier samengekomen, de enen op de uitnodiging van de leerlingen, de anderen omdat zij ten gevolge van de geruchten Jezus' tegenwoordigheid vernomen hadden.

Petrus onderrichtte hen allen in de synagoge over 's Heren lijden en verrijzen. Hij verhaalde hun zijn verschijningen aan de apostelen en leerlingen en in het bijzonder de laatste wonderbare visvangst, en hij wekte hen op om (met opoffering van al het hunne) Jezus te volgen. Allen waren door Petrus' woord uiterst getroffen en meegesleept, want sedert de beide laatste

verschijningen had een werkelijke wezensverandering in Petrus plaatsgehad; hij was vol geestdrift en tevens vol zachtmoedigheid; hij trof het hart van deze goede mensen zo diep, dat zij allen met hem aanstonds wilden meegaan en hij aan velen moest bevelen nog een tijdlang thuis te blijven.

Strengere rede van Petrus op een berg bij Tebez. – Jezus verschijnt aan de vijfhonderd en richt het woord tot hen (I Kor. 15, 6; Matt. 28).

2092.

Petrus begaf zich in de namiddag (van de 12^e april) met andere leerlingen en vele mensen die hem in scharen volgden, enige uren verder westwaarts van hier. Het land waar zij kwamen, lag hoog en ten noorden ervan lag een buitengewoon vruchtbaar dal²³⁴,

---

²³⁴ Ligging van Tebez bij benadering. – De juiste ligging is absoluut onbekend. Met behulp van K.E. kunnen wij zijn ligging enigszins bij benadering bepalen.

Van Tiberias gaat de groep apostelen en leerlingen enige uren zuidwaarts naar een alleen gelegen synagoge. Aan het zuidende van het Meer gekomen gaan zij landwaart in, zonder daarom van richting te veranderen, maar zij verwijderen zich van het Meer en laten het achter de rug, komen dus volop in het land. De synagoge die zij nu bereiken kunnen wij veronderstellen bij Khirbet Admab, 2 uren van de zuidpunt van het Meer, in het Jordaandal op een laag niveau, ± 200 m onder de zeespiegel.

Van hier gaan zij westwaarts en komen in een hoogland; zij stijgen namelijk door het dal el-Bireh en komen op de noordelijke helling van het Klein-Hermon-gebergte. Één van de toppen van dit gebergte is Daboe. Wij brengen deze naam in verband met Tebez, waarvan de eind-'Z' heel gemakkelijk een Griekse of Latijnse toevoeging kan zijn, die later weer weggevallen is. Dit is geen stellige bewering, maar een mogelijke veronderstelling, die niet geheel van grond ontbloot is. Hierbij komen andere gegevens die deze veronderstelling enige waarschijnlijkheid geven.

Aan de noordzijde van Daboe, zoals van heel dit gebergte loopt een mooie, brede vallei die zeer vruchtbaar is, zoals ook geheel de Esdrelonvlakte, waartoe deze vallei behoort. In deze vallei ten zuiden van de Tabor

waar ik dikwijls te midden van de winter het hoogste en schoonste gras zie; want door dit gewest loopt een beek, die in het hete jaargetijde dikwijls droog staat, maar het dal wordt dikwijls ook geheel overstroomd door de regen die van de bergen komt.

In dit hoog gewest kwamen zij aan een geïsoleerde berg, die in zijn omtrek wel zo groot is als Dülmen. Op de vlakte rondom deze heuvel staan huizen; achter de huizen liggen omhoog stijgende tuinen op de helling van de berg, die niet veel hoger is dan de huizen. (De zin zal zijn: de berg steekt niet veel boven de hoogst gelegen huizen uit; deze bedekken de berg bijna tot zijn top). Vijf wegen met hagen en bomen afgezet, leiden er op en boven heeft de berg een uitgestrekte kruin, waar gemakkelijk enige honderden mensen op kunnen wandelen. Men kan van hier ver in het rond en ook tot over het Meer van Galilea zien; het

---

signaleerde De Géramb zeer hoog gras (waarvan ook K. spreekt), gras dat reikte tot de borst van zijn paard.

De vruchtbaarheid wordt ook geprezen in D.B. Endor en Esdrelon, k. 1947.

Alleen K. geeft de naam van de berg of van de plaats waarnaar hij genoemd wordt, zodat ons uit de wetenschap niets met zekerheid erover bekend is.

Kornelius a Lapide, die hierin anderen volgt, vermoeden dat het de berg Tabor kan zijn; dit is een loutere gissing zonder andere grond dan dat Tabor als een heilige berg aanzien werd.

Hiertegen is in te brengen dat de apostelen hun volgende reis naar Taänat-Siloh in één dag zullen afleggen, wat beter te doen is van Daboe dan van de Tabor. Daboe is één van de 3 toppen van het gebergte. Zijn niveau is 281 m, dus 520 m boven de Jordaanvallei. Van hieruit en vooral van het hoogste punt van 't gebergte, vanaf de Dj. Dahy geniet men het heerlijkste vergezicht, waarvan ook K. spreekt. Haar manier om van de berg te spreken, die niet veel hoger is dan de huizen, is dezelfde als in fasc. 13, nr. 416, voetnoot 178. Wil iemand de berg der verschijning liever op de hoogste top veronderstellen, hij is vrij.

Nopens het bepaalde punt kunnen wij ons vergissen, doch wat het gewest betreft, we zullen wel niet ver van de waarheid verwijderd zijn. Alles kan men het best nazien op grote kaart 2.

De tekst *'Aan de voet van dit berggewest ligt ook een bron, ik meen: de zogenaamde bron van Kafarnaüm (? ?)'* in de voorlaatste alinea van nr. 2092 is foutief.

vergezicht dat men hier heeft, is heerlijk. Niet ver van daar ligt ook de berg waarop de Heer eens vele mensen gespijzigd heeft en in deze streek heeft Hij ook de berg-onderrichtingen gehouden. Aan de voet van dit berggewest ligt ook een bron, ik meen: de zogenaamde bron van Kafarnaüm (= foutief, zie verder nr. 2092, voetnoot 234).

Zij kwamen hier 's avonds aan en vonden er de andere apostelen en vele leerlingen en ook alle H. Vrouwen, uitgenomen de Moeder van God en Veronika. Ook de vrouw en de dochter van Petrus en de vrouwen van andere apostelen, ik meen van Andreas en Matteüs, waren van Betsäida hier aangekomen. Bovendien waren hier nog vele andere mensen (hun getal ging volgens I Kor. 15, 6 de 500 te boven), en met de leerlingen kwamen er ook nog vele mee. De apostelen en leerlingen wisten dat zij hier tezamen moesten komen (Mt. 28, 7. 10; Mk. 16, 7). Zij verdeelden zich en logeerden hetzij onder afdaken, hetzij in de open lucht.

2093.

Men waste elkaar de voeten en dan verhaalden Petrus en de anderen aan de overige apostelen en vrouwen het wonder van de visvangst. Zij aten ook een weinig en Petrus begaf zich dan met de overigen op de berg, waar het volk door een deel van de leerlingen reeds gerangschikt was. Op deze berg was een verdieping en hier stond in het midden een zuil of leerstoel, die van ouderdom met mos was begroeid. Men kon erin gaan en (met een trap in de zuil) naar boven stijgen, gelijk op een preekstoel. De verdieping in wier midden de zuil stond, was trap- of terrasvormig ingericht, zodat de toehoorders over elkanders hoofd konden zien.

Petrus plaatste 5 apostelen aan de 5 wegen die op de berg liepen en ook dezen onderrichtten het volk, omdat rondom de preekstoel waarop Petrus wilde leren, geen plaats genoeg was voor de talrijke menigte. Petrus beklom dus de leerstoel in het midden en de overige apostelen en leerlingen en vele mensen omringden hem en hij sprak hun over het lijden en de Verrijzenis en de

verschijningen van Jezus en over de noodzakelijkheid Hem te volgen.

Spoedig zag ik Jezus uit dezelfde richting en hetzelfde gewest, van waar Petrus gekomen was, naderen. Hij ging de berg op en de H. Vrouwen, die op het bergpad stonden, wierpen zich voor Hem neer (cfr. Mt. 28, 17).

Ook sprak Jezus hen in het voorbijgaan aan. Maar toen Hij lichtend door de menigte schreed, waren velen huiverig en bevreesd en juist dezen zijn niet getrouw gebleven. Hij trad dan in het midden op de zuil en nam de plaats van Petrus in, die zich nu tegenover Jezus stelde. Jezus sprak nu tot zijn toehoorders over de noodzakelijkheid de zijnen te verlaten om Hem te volgen en over de vervolging die zij dan te verwachten hadden.

2094.

Nagenoeg tweehonderd der aanwezigen verwijderden zich, toen zij uit zijn mond die strenge voorwaarden vernamen (Mt. 28, 17). Nadat zij weggegaan waren, zei de Heer dat Hij zacht gesproken had om de zwakken niet te ergeren. En nu sprak Hij zeer streng over het lijden en de vervolgingen, die zijn navolgers op aarde te verduren zouden krijgen, en over het eeuwig loon dat zij in de hemel te verwachten hadden. Hij zegde dit tot de apostelen en leerlingen, zoals Hij het reeds eenmaal in zijn laatste predicaties in de tempel had gedaan.

Hij herhaalde hun ook dat zij eerst enige tijd te Jeruzalem moesten blijven en, nadat Hij hun de H. Geest gezonden had, moesten zij dopen in de naam van de Vader, van de Zoon en van de H. Geest en de christelijke Gemeente grondvesten. Vervolgens moesten zij zich verspreiden en op verdere plaatsen nieuwe gemeenten stichten.

Later moesten zij nogmaals bijeenkomen en dan opnieuw scheiden en nog verder reizen en tenslotte hun leven besluiten met de doop van het bloed (cfr. Hand. 1, 4-8; Mt. 8, 16-20; Mk. 16, 15-16).

Terwijl Jezus in hun midden aldus sprak, omringden de zielen van de oudvaders de gehele vergadering, doch voor deze onzichtbaar. Jezus verdween als een uitdovend licht, en velen die dit verschijnsel op de leerstoel beschouwden, wierpen zich met het aangezicht ter aarde (Mt. 28, 17). Hierna hernam Petrus nogmaals het woord en besloot deze bijeenkomst met het gebed.

Dit was de voornaamste verschijning van Jezus in Galilea²³⁵, *waarbij Hij een toespraak hield en aan een zo grote*

---

²³⁵ Bijzonderste verschijning. – Dit verklaart het wonderlijke in het Evangelie van de H. Matteüs, die alleen van deze verschijning in Galilea gewag maakt en nalaat al wat eraan voorafgaat. Hij schijnt dus alleen aan deze verschijning het grootste belang te hechten.

Uit zijn Evangelie: “Jezus verscheen aan de vrouwen en sprak: Gaat zeggen aan mijn broeders dat ze naar Galilea gaan: daar zullen zij Mij zien. De 11 trokken nu naar Galilea, naar de berg die Jezus hun had aangewezen. En toen zij Hem zagen, aanbaden zij Hem, maar enigen twijfelden nog!”

(Dit laatste slaat volgens K. Emmerick op een aantal leerlingen, waarschijnlijk minder beproefde, die na Jezus' strenge toespraak naar huis terugkeerden, zoals de visser van Tiberias).

“En toetredend sprak Jezus: Mij is alle macht gegeven in de hemel en op de aarde. Gaat derhalve en onderwijst alle volken en doopt hen in de naam van de Vader en de Zoon en de H. Geest, en leert hen onderhouden al wat Ik u heb geboden. En zie: ik blijf met u tot het einde der wereld.” Met deze geweldige scene en openbaring van Jezus eindigt het Evangelie van de H. Matteüs.

De Latijnse tekst: *‘Et videntes eum adoraverunt; quidam autem dubitaverunt’* moet als volgt worden vertaald: “Hem ziende aanbaden zij Hem; enigen nochtans twijfelden”.

Foutief is de vertaling: “En toen ze Hem zagen, aanbaden ze Hem, ofschoon ze eerst hadden getwijfeld”.

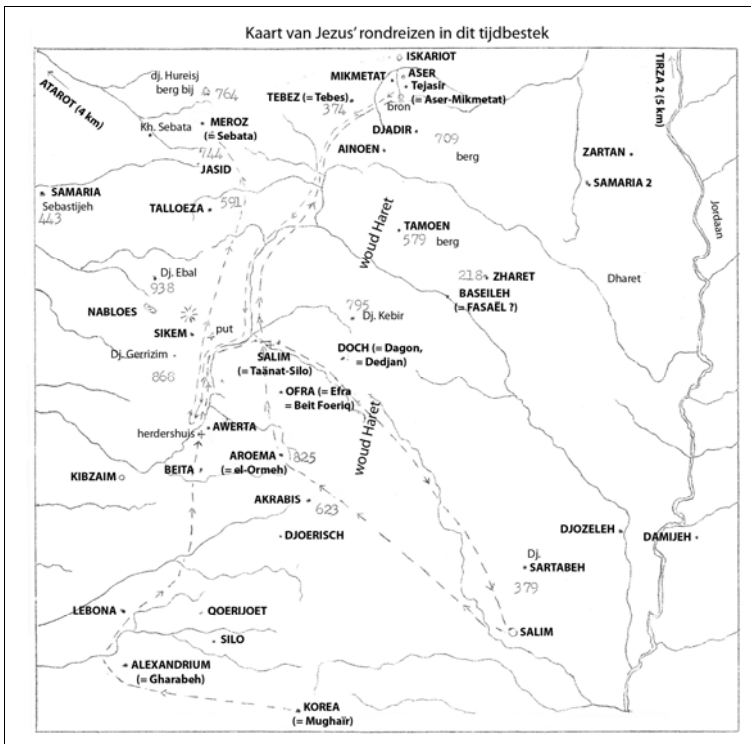
Alsof er nu geen twijfel of ergernis meer mogelijk was. Later zullen ook nog sommige toeschouwers van Jezus' Hemelvaart blijven twijfelen.

menigte zijn Verrijzenis bewees. Alle andere verschijningen daarentegen geschieden in een besloten kring, meer in het geheim en hadden een meer voorbehouden karakter²³⁶.

(13 april). –

Geen mededelingen. De apostelen reizen van de berg Tebez naar Taanat-Siloh (= Salim) – zie fasc. 18, nr. 780.

²³⁶ De andere verschijningen meer in het geheim. – Ze geschieden voor een beperkt aantal en bijzonder bevoorrechte personen, die tot Jezus' intieme kring behoorden.

Na dit nummer is 13 april weggevallen of zijn er op 13 april geen mededelingen gedaan. De apostelen leggen de weg af van Tebez naar Taänat-Siloh, waar wij hen op 14 april terugvinden.

De apostelen herstellen een fout waardoor zij zieken niet hadden kunnen genezen, maar die zij nu genezen. – Oogslag op de Moeder Gods.

2095.

14 april = 29 Nisan; Sabbat. –

Ik zag de apostelen in een stad (Taänat-Siloh). Ik zag dat hier ook Petrus, Taddëüs, Andreas, Jakobus de Mindere en nog een andere apostel verscheidene zieken genazen, die zij onlangs niet hadden kunnen genezen. Het was hun niet gelukt door een inwendig gebrek en *hierover had Jezus hen bij zijn verschijning (in het Cenakel) berispt* (nr. 2073).

Dit gebrek had hierin bestaan, dat zij Jezus toen in zijn onvergelykelijke waardigheid, in zijn uitzonderlijkheid (*Abgesondertheit*, in zekere zin transcendentie) hadden willen nadoen; **zij hadden zich een weinig voornaam en gewichtig aangesteld en niet in ootmoed in de naam van de Heer gegeven wat zij nochtans van Hem ontvangen hadden, doch als kwam het van hen. Daarom waren zij niet geslaagd.**

Heden zag ik – wat een diepe indruk op mij maakte – dat zij zich voor de zieken verootmoedigden, neerknielden en hen om vergiffenis baden, omdat zij hen toen niet hadden kunnen genezen. En nu zag ik dezelfde zieken gezond worden. Onder dezen waren zelfs mensen uit Kedar. Het was hier als een gesticht van zieken, een hospitaal, waarin waterzuchtigen, maanzieken, enz. en afgezonderd ook melaatsen ondergebracht waren.

Ook Tomas genas; hij was hier onlangs die keer niet geweest (nr. 2060, begin).

Joannes zie ik minder genezingen doen; hij gaat meer op in beschouwing.

Om op hun gebrek nog eens terug te keren, waar het eigenlijk in bestaan heeft, kan ik toch moeilijk zeggen. In hun handelwijze was stellig iets, als hadden zij te natuurlijk gehandeld en niet genoeg hun steun en vertrouwen gesteld op de kracht, de werking en de verdiensten van het lijden van Jezus. Nochtans kan ik het niet met zekerheid nauwkeurig bepalen.

Nu (d.i. als de sabbat geëindigd was) trokken de apostelen naar Betanië ten sabbat en de genezenen gingen met hen mee²³⁷.

Maria in deze dagen.

De Moeder Gods was in deze dagen te Jeruzalem in het huis van Joannes Markus. Veronika, Nikodemus en Jozef van Arimatea bezochten haar onvervaard. Zij betrad dagelijks de wegen van Jezus' lijden, 's avonds, 's morgens en in de nacht.

En waar plaatsen gebarricadeerd waren, ging zij er omheen of volgde een zijpad. Ook had zij 7 plaatsen in het huis waar zij in gebed het lijden van Jezus overwoog.

2096.

Snoodheid van de Joden.

Na allen die zich voor Jezus verklaarden en bekenden omgang met de leerlingen te hebben, uit openbare ambten ontzet en uit hun gemeenschap verbannen te hebben, hadden de Joden ook de

---

²³⁷ Na de sabbat gaan zij naar Betanië ten sabbat. – De Joden en ook de H. Schrift noemen ook dikwijls sabbat een gewoon feest of vastendag of plaatselijk feest. Hier noemt K. sabbat een liefdemaal in het huis van Lazarus, een plechtigheid, waaruit zich de viering van de zondag zal ontwikkelen.

plaatsen van Jezus' lijdensweg en waar ergens iets bijzonders was geschied, met grachten doorsneden. Bij de Kalvarieberg hadden zij ook meerdere plaatsen door slagbomen en versperringen ontoegankelijk gemaakt. Ook hadden zij enige straten naar de wijken, die meest door aanhangers van Jezus bewoond, of godvruchtigheidshalve door hen bezocht werden, met muren afgesloten. Het kwam mij zo komisch voor, wanneer men in zulk een straat als in een zak of slop gevangen zat en op zijn stappen terugkeren moest. De vrienden van Jezus evenwel openden dikwijls weer de wegen naar de Kalvarieberg; zij deden dit in de nacht.

Liefdemaal in het huis van Lazarus.

2097.

15 april. –

Ik zag de apostelen te Betanië. Hier was een grote menigte van wel 300 mensen verzameld en daaronder waren wel 50 vrouwen, die de leerlingen naar hier gevolgd waren en al hun goederen voor de gemeenschap ten beste gegeven hadden.

De apostelen en leerlingen hielden in het huis van Lazarus een groot liefdemaal met het breken van het brood en het rondgeven van de beker. Maar dit was zonder consecratie, een loutere plechtigheid of ceremonie ten teken (en bevordering) van hun geestelijke verbondenheid. Dit liefdemaal werd met open deuren gehouden in de open zaal²³⁸ die uitkwam op het voorhof en daarna sprak Petrus nog tot alle deelnemers en tot een grote menigte mensen. Onder deze laatsten waren ook verscheidene

---

²³⁸ In de open zaal. – d.i. de zaal aan het einde van het voorhof, waarvóór gewoonlijk een zuilengang liep, waarop de zaal, evenals op het voorhof geopend kon worden. Daarom wordt ze open zaal genoemd. Middelerwijl (= ondertussen, intussen, inmiddels) aten de leerlingen in de open gangen aan weerszijden van het voorhof.

bespieders. En toen Petrus zijn toehoorders opwekte²³⁹ om maar alles te verlaten en zich bij hen aan te sluiten, daar hij hun alles zou verschaffen wat zij nodig konden hebben, lachten en spotten die spionnen met hem, omdat hijzelf niets had, een landloper en straatarme visser was, die niet genoeg won om rond te komen en zijn vrouw en huis te onderhouden.

De lering van Petrus was hier meer ingegeven door een bevel van Jezus, dan geïnspireerd door eigen inwendige bezieling en geestdrift, die zij pas ontvingen bij de nederdaling van de H. Geest. De H. Maagd was weer naar Betanië, in het huis van Marta en Magdalena gekomen²⁴⁰.

16 april = 1 Ijjar; Nieuwe Maan. –

Ik zag de apostelen en oude en nieuwe leerlingen nog in Betanië bij Lazarus, waar Petrus nog openlijk onderrichtingen hield. Petrus voert nu in de vergaderingen het woord, doch in gevallen van een te grote toeloop, geeft hij ook aan andere apostelen opdracht het woord te richten tot een deel van de toehoorders. Sedert hij door Jezus met de mantel bekleed werd (nr. 2075, midden) en bij het Meer van de vis gegeten heeft, die geen natuurlijke vis was, en hij daardoor een eigen uitzonderlijke kracht ontving (zelfs over de overledenen), leeft een geheel nieuwe mens in hem. Allen erkennen hem als het hoofd, de mond en de hand van de Gemeenschap.

---

²³⁹ Hoe waagden zich spionnen tot in de zaal en in het voorhof?

Het antwoord op deze vraag is reeds uitvoerig gegeven in fasc. 16, nr. 656, voetnoot 306.

²⁴⁰ Petrus voert het woord. – Allen erkennen hem als de Opperherder, het hoofd, de leider van de Gemeenschap. Dit zien wij hier voortdurend bij K. Emmerick en later zal dit nog duidelijker en nadrukkelijker blijken. Dit punt alleen reeds maakt de openbaringen van K.E. actueel voor onze tijd. Petrus is het hoofd van het Kollege der apostelen, de bisschop van de bisschoppen, de leider van de gelovigen, van de gehele Kerk.

Bij de voorzegging van Jezus op de oever van het Meer betreffende de dood van Petrus en de toekomst van Joannes en *bij het bevel van Jezus 'weid mijn lammeren'*, kreeg ik het gevoel

- **dat Petrus in zijn opvolgers ten eeuwigen dage met de zorg belast werd voor het bestuur van de Kerk en het weiden van de kudde, en**
- **dat Joannes opdracht kreeg om eeuwig aan de waterbron te staan, waardoor de weide verfrist en besproeid en de schapen verkwikt moeten worden.**

Ik herkende – zo luidt althans de zin van haar uitlating, die de pelgrim niet met haar eigen woorden weergeven kan –

- dat de werking van Petrus meer in de tijd was, in **de uitwendige organisatie** (kunstmatige bestuursvorm), en daarom op zijn opvolgers overging, maar
  - dat de werking van Joannes meer in **het innerlijke**, in het wezen, in de bezieling en ontvlaming bestond, in het uitzenden van geestdriftige boden.
-
- De ene is meer **een vaste rots, een gebouw**;
  - de andere meer **een waaien** (aandrijven, bezielen, bevruchten), een wolk, een storm, een donderkind, een levenwekker, een uitzender van stemmen (geloofsverkondiging).
-
- Petrus is als de bouw, het lichaam, **de besnaring en stemming van de harp**;
  - Joannes is als het waaien van **de wind door haar snaren**.

Petrus, Joannes en Tomas vóór het gerecht.

2098.

Ik zag heden een vijftigtal soldaten van Jeruzalem naar Betanië trekken; ze waren van hetzelfde soort als die welke de Heer bij de Olijfberg gevangen genomen hadden, nl. uit de wacht-afdeling van de tempel en van de hogepriester.

Ik zag ook gevolmachtigden in het gemeentehuis te Betanië verschijnen en de apostelen dagvaarden. Hierop verschenen Petrus, Joannes en Tomas vóór deze gezanten en weerlegden vrijmoedig en dapper het verwijt en de beschuldiging dat zij vergaderingen belegden om het volk in oproer te brengen.

Ook bij het huis van Lazarus stonden soldaten.

De gevolmachtigden verhoorden de apostelen openlijk vóór het gemeentehuis, maar de Overheid van Betanië, die, naar ik meen, de burgemeester (of een soort van burgemeester) was, stond hun te woord en zei dat, indien zij iets tegen deze mannen in te brengen hadden, zij hen dan maar gevangen moesten nemen, in plaats van met hun soldaten hier de rust van het dorp te komen storen.

Hierna zag ik Petrus bij Lazarus (of in zijn huis en hof) met de verzamelde aanhangers spreken, en, om ergernis en onnodig gevaar te vermijden, 123 van hen heenzenden.

De verst wonenden moesten hun intrek nemen bij hen die hun huis nader hadden, want zij bezaten reeds alles gemeenschappelijk.

Ook zowat 50 vrouwen gingen heen, om op enige afstand in meerdere groepen verdeeld samen te gaan wonen.

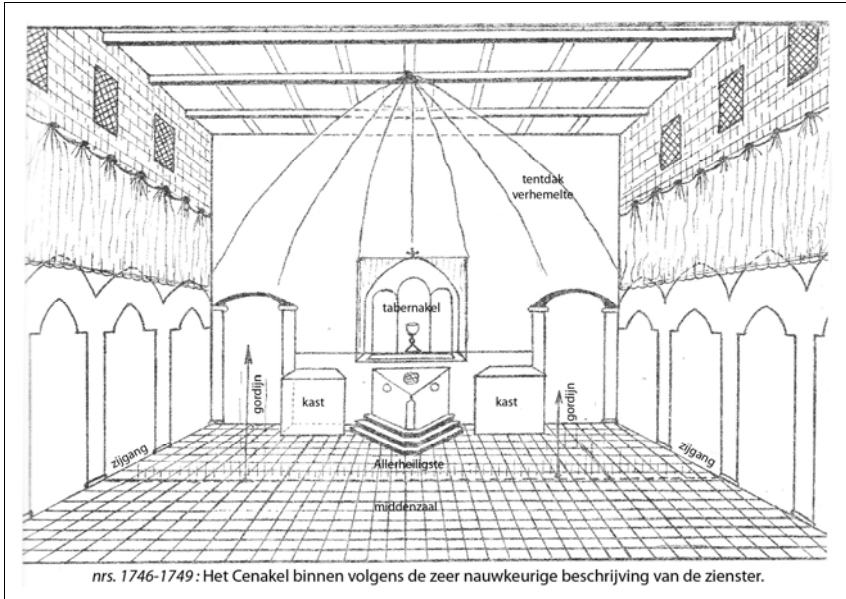
Petrus ontbood al die mensen naar hier terug tegen de dag van Jezus' Hemelvaart, waarvan hij een voorgevoel of vermoeden moest hebben.

Algemene maaltijd in het Cenakel. – Maria ontvangt de H. Communie uit Petrus' hand.

2099.

17 april. –

De apostelen kwamen 's morgens van Betanië naar het huis van het Avondmaal in Jeruzalem.

Ik zag hen op deze dag een maaltijd houden en onder de lamp en vóór het Allerheiligste bidden. Bij hen waren een zevental leerlingen. Hoewel Petrus nog pas gisteren te Betanië 123 mensen (en 50 vrouwen) heengezonden had, waren er toch reeds weer anderen bijgekomen.

De apostelen en leerlingen konden niet meer door de stad naar het Cenakel: de weg was langs die kant gebarricadeerd (cfr. fasc. 6, nr. 154, voetnoot 348). Zij moesten links van de tempel de weg volgen, waarlangs Petrus en Joannes op Witte Donderdag er

naartoe gegaan waren. In die wijk trof men vele herbergen voor vreemdelingen aan en geen rasechte, stambewuste Joden woonden in die omgeving.

Uit de gesprekken van de apostelen en de leerlingen heb ik vernomen dat zij toch nog niet geheel verlicht zijn en nog steeds hopen dat een uitwendig werelds rijk gesticht zal worden, waarin zij nog iets bijzonders, een hoge positie te verwachten hebben. Ik geloof dat Jezus hen hierover nog een duchtig standje zal geven (Hand. 1, 6-8).

(18 april). –

De zienster zag hedenavond om half 6 met open ogen in wakende toestand het volgende. In schrill contrast met het aanschouwde vermengde zich met de taferelen van haar visioenen de tastelijke, ruwe realiteit van haar omgeving, waarbij ook de aanwezigheid van de Pelgrim te rekenen is:

In het Cenakel moet een grote maaltijd zijn. Ook Lazarus is daar. De apostelen zijn heden vroeg in Betanië geweest en hebben hem afgehaald. Ook de H. Vrouwen waaronder de Moeder van God en Veronika, zijn daar; ook Nikodemus, Jozef van Arimatea en de zoon van Simeon, die het paaslam (voor het laatste avondmaal) geslacht heeft. Zij hebben heden weerom een lam. De vrouwen, uitgenomen Maria, zijn bij de toebereiding van de maaltijd. Het voltallig apostelencollege en een twintigtal leerlingen zijn daar. Er is klaarblijkelijk een feest op handen.”

Deze woorden sprak K. 's avonds in wakende toestand, maar het volgende vertelde zij op 19 april, donderdagmorgen.

2100.

19 april. –

Ik zag de apostelen en een twintigtal leerlingen in de zaal onder de lamp. Zij baden en dan scheidde zij van elkaar in 2 groepen. Joannes sprak de apostelen en Petrus de leerlingen toe. Zij

spraken op een geheimnisvolle, diepzinnige wijze over hun verhouding tot de Moeder van de Heer en over hetgeen zij voor hen te betekenen had en zijn moest²⁴¹.

Gedurende deze toespraak, waaraan, naar het mij toescheen, een mededeling van de Heer ten grondslag lag, mededeling die mij nu ontgaan is, zag ik de verschijning van de H. Maagd over hen zweven in een schitterende uitgebreide mantel, die hen als omvatte, en ik zag dat haar, vanuit de boven haar geopende hemel en uit de H. Drievuldigheid, een kroon op het hoofd werd gezet; en ik had het gevoel als was Maria van hen allen het hoofd, hun ganse tempel en omvang.

Gedurende deze voorstelling zag ik de H. Maagd niet meer, die buiten de zaal in gebed was; ik geloof dat dit een voorstelling was van wat door de wil van God, tijdens de verklaring van de apostelen, op dit ogenblik voor de Kerk geschiedde. Of zag ik wellicht een beeld van een verheffing van Maria in een gezicht dat ook zij had gedurende de plechtige handeling van de apostelen?

2101.

Omstreeks 9 uur zag ik een maaltijd in de voorzaal. (Hiervoor wordt de middenzaal niet meer gebruikt).

Van de H. Vrouwen zat de H. Maagd alleen aan de tafel der apostelen en wel tussen Petrus en Joannes; zij zaten met de rug

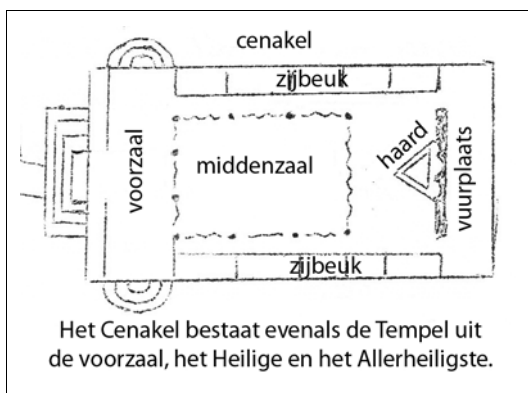
---

²⁴¹ Wat Maria voor hen te betekenen had. – Voor de rol die Maria in het leven der gelovigen en der Kerk vervult, zie vooreerst de opmerking die we reeds maakten in fasc. 16, nr. 646, voetnoot 301).

Hier zien wij, en we zullen het nog menig keer kunnen vaststellen hoe de godsvrucht tot Maria met de Kerk zelf is ontstaan en vanaf de eerste dagen, zelfs nog tijdens Jezus' leven, wortel heeft geschoten.

Alleen reeds om soortgelijke kostbare mededelingen die wij in de H. Schrift niet vinden, zijn de openbaringen van K.E. van onschatbare waarde. Hetzelfde dient gezegd van andere mededelingen, b.v. betreffende het primaat van Petrus.

naar het voorhof en dus met het aangezicht naar de binnendeur van het huis (de deur tussen voorzaal en middenzaal). De andere vrouwen en leerlingen zaten links en rechts aan gescheiden tafels. Nikodemus en Jozef dienden weer de tafels. Petrus sneed het lam, juist gelijk Jezus het paaslam gesneden had. Aan het einde van de maaltijd had ook het breken en het rondgeven van het brood en van de beker plaats, maar dit was niet het lichaam van de Heer, doch brood en wijn die slechts gezegend waren en Petrus deed er ook weer een lering bij.

Ik zag daarna de H. Maagd met de apostelen in het huis van het avondmaal (in de middenzaal); zij stond tussen Petrus en Joannes onder de lamp. Ik moet nog zeggen dat bij deze maaltijd alle gasten feestklederen aanhadden en Maria haar bruidoftskleed; gedurende het gebed onder de lamp droeg zij een schone witte mantel en sluier. Het Allerheiligste werd geopend en dan knielden en baden zij er nog vóór.

Wanneer het reeds middernacht voorbij kon zijn, zag ik de H. Maagd uit de handen van Petrus het H. Sacrament geknield ontvangen; hij had in de hand boven het schoteltje van de kelk een stukje (H. Hostie) *dat door Jezus zelf van het geconsacreerde brood afgebroken was*, en hij reikte haar dit toe in de mond.

Op hetzelfde ogenblik zag ik de Heer Jezus aan haar, doch onzichtbaar voor de anderen, verschijnen en weerom verdwijnen. Maria was geheel van licht en glans doordrongen. Daarna baden zij nog en gingen uiteen. Ik zag de apostelen zich in de plechtigheid eerbiediger jegens Maria gedragen. Daarbuiten waren zij jegens haar, zoals vroeger ook met Jezus, vertrouwelijk, doch ernstig.

De H. Maagd na de H. Communie.

2102.

Na te middernacht het H. Sacrament ontvangen te hebben, begaf de H. Maagd zich met de andere vrouwen naar haar logies in het huis van Joannes Markus. Ik zag Maria in haar kamer in staande houding haar gebed voortzetten; zij bad het Magnificat, de lofzang van de 3 jongelingen in de vuuroven en psalm 130

(nu 131: Jahweh, mijn hart is niet trots, niet hovaardig mijn ogen, ik ga niet op in grootse plannen, in dingen die te hoog voor mij zijn.

Neen, ik voel me zo klein en beeld mij niets in.

Zoals de zuigeling aan de borst van zijn moeder, ben ik een klein kind voor U! Israël, stel uw hoop op de Heer, van nu af tot in eeuwigheid.)

Reeds begon de dag te lichten, *toen ik Jezus door de gesloten deur bij haar zag binnentreden en Hem lang tot haar zag spreken.* Hierbij had geen omarming plaats noch enige andere aanraking of handreiking. *Hij zegde haar dat zij de apostelen moest bijstaan en verklaarde haar wat zij voor hen was (natuurlijk ook voor alle gelovigen).* (nr. 2100, voetnoot 241).

Dit alles geschiedde op een geheel geestelijke wijze (b.v. door woorden in de geest, zonder mondelinge woorden) en het had een mystieke betekenis en uitwerking.

Hij gaf haar inderdaad met en tijdens deze mededeling ook een macht over de Kerk, een kracht en beschermingsambt, en ik zag als stroomde zijn licht in haar binnen, als doordrong Hij haar volkomen. Ik kan daar geen idee van geven. Nadat hij door de gesloten deur weer verdwenen was, bad Maria nog en legde zich dan te rust op haar bed.

Telkens als de H. Maagd communiceerde – deze mededeling deed de zienster later bij een andere gelegenheid – zag ik dat de heilige gedaanten van de ene H. Communie tot de andere onverteerd in haar bleven, zodat zij de Godmens onder de sacramentele gedaanten in haar hart ononderbroken aanbad.

Wanneer onder de vervolging, na de steniging van de H. Stefanus, de apostelen een tijdlang niet consacreerden, **is de Kerk dus toch nooit zonder het allerheiligste Sacrament geweest, aangezien het in het hart van de H. Maagd gestadig bewaard bleef; zij beoefende dus tevens de gedurige aanbidding.**

(20 april). –

Geen mededelingen.

Verschijning aan Simon van Cyrene. – Maria gaat naar de Olijfberg.

2103.

21 april = 6 Ijjar; Sabbat. –

Het volgende vertelde de zienster op 21 april 1820 in de voormiddag tussen 10 en 11 uur, in extatische toestand met open ogen, terwijl zij met de hand heen en weer wees, bijna als iemand die een bijziende metgezel op zijn weg iets verklaart wat hijzelf in het gewest ziet gebeuren.

Daar zij deze mededeling de 20^e dag na de Verrijzenis deed en het heden ook de 20^e dag na de Verrijzenis is, Verrijzenis die op 1 april plaatshad, ruimen wij hier een plaats ervoor in.

Kijk! daar ziet gij ze gaan! een groep mensen gaat langs de Olijfberg naar Betanië. Zij gaan naast die groene weide; zij hebben nu andere klederen aan; op enige afstand achter hen volgen 5 vrouwen, doch zonder Maria. Zij komen van Jeruzalem; het is wonderbaar, zij kijken rond, zij wijzen naar links en *bemerken Jezus niet, die toch uit die richting nadert. Hij komt niet van de kant van de Olijfberg.*

Hier en daar arbeiden vele mensen in de kleine tuinen; zij herstellen de omheiningen die op Palmendag omver gerukt werden door de talrijke paasgasten en pelgrims, die naar Jeruzalem trokken, toen men de wegen verbreedde.

Het is wonderbaar! de leerlingen gaan her en der en *zien Hem toch niet; Hij schittert en het is als zweeft Hij.*

Zie! enige lieden in een tuin hebben Hem toch gezien; zij vallen op de grond neer, en daar is ook de man, Simon, die Hem het kruis hielp dragen. Hij werkt in een van die tuinen. Ach! die goede man! *De Heer treedt vóór hem.* De goede man trekt zijn kap af, valt ter aarde en kust ze vóór de voeten van de Heer. *De Heer legt hem met een teken van de hand het zwijgen op en verdwijnt.*

Kijk ginds in het dorp Betfage, waar zij de ezelin gehaald hebben; zij sturen van daar een bode naar Lazarus vooruit; zij willen bij hem eten. Het is een flinke loper! hij is er reeds.

Lazarus is weer thuis; ik zie hem terug in zijn huis; hij was naar ginds gevlucht, zie je, naar gindse plaats over het Meer, dáár waar de Heer zo vele mensen spijzigde. Zie je die kleine hutten ginds? Dáár was hij. Ik zie hem nu in zijn huis te Betanië; de bode is er reeds; zij maken zich gereed voor een maaltijd. Ook een vrouw is bij hem; zij is groot en heeft lang haar; ik geloof dat het Magdalena is. Heden is de tafel, naar ik zie, hoger dan vroeger;

ook staan er lage zetels bij, gelijk halve canapees, maar met de leuning naar de tafel gekeerd.

In de namiddag verhaalde de zienster het volgende:

Heden middag zag ik de Moeder Gods in het huis te Jeruzalem, waar de vrouwen zich na de kruisiging ophielden (in de bijgebouwen van het Cenakel). Zij zat alleen in een schriftrol te lezen; zij richtte zich op en op dit ogenblik kwam een grote vrouw bij haar binnen, dezelfde die ik, gedurende de bijeenkomst, waarin Jezus aan Tomas verscheen, in de voorzaal zag blijven staan, terwijl Maria en Magdalena tot de leerlingen (in de middenzaal) binnentraden. Zij wond de Moeder Gods een lange doek om en zij gingen beiden naar de Olijfberg. De grote vrouw volgde de H. Maagd op een kleine afstand. Het is dezelfde die ik later nog bij de H. Maagd als dienstmeid zag tot aan haar dood in het huis van Joannes te Efeze.

Het aangroeien van de Gemeente.

2104.

22 april. –

Sedert de communie van Maria had ik reeds dikwijls gezichten over de apostelen. Het hoofdzakelijkste wat ik daaruit kon besluiten, is dat de Gemeente snel aangroeide. Ik zag vele mensen, voornamelijk uit de omstreken van het Meer van Galilea, er met ezels en pakken heenkomen en men was in de weer om hun een onderkomen te bezorgen. Zij kwamen gewoonlijk eerst in de herberg der leerlingen vóór (een klein half uur ten noorden van) Betanië, waar bestendig beurtelings enige leerlingen verbleven, bij wie de aankomenden alle nodige raad en inlichtingen ontvingen. Regelmatig kwamen nieuwelingen aan.

De aankomenden werden vervolgens meest allen door de leerlingen naar Lazarus verwezen, die vele huizen en woningen had. Ook te Jeruzalem in de wijk van de berg Sion woonden er

velen. In deze wijk woonden weinige Joden, uitgenomen hier en daar enige arme. Die wijk lag grotendeels verwoest; men zag er oude, vervallen muren van buitengewone dikte (resten van oude gebouwen, vestingen en omheiningsmuren van de stadswijk, zoals het uit de opgravingen is gebleken). In de wijk waren ook ledige plaatsen waar ik ezels zag weiden. Daar woonden meest vreemdelingen; ook waren dáár de herbergen voor de heidense vreemdelingen tijdens de dagen van de hoogfeesten.

2105.

Ik zag, benevens het voormalige huis van de helden van David, dat het tegenwoordige Cenakel is, nog een oud, zeer groot, vervallen huis in die omgeving, dat ook eenmaal zeer vermaard is geweest. (Bedoeld zal zijn: de burcht van David, waarvan zij eens zei dat hij half verwoest was). Binnen zijn omtrek werden vele mensen ondergebracht. Ik zag ook hier en daar in deze verwoeste stadswijk hutten of liever noodverblijven in aanbouw. Ook zag ik tenten van grove tapijten opgericht worden boven op dikke muurwerken, waarin beneden mensen woonden.

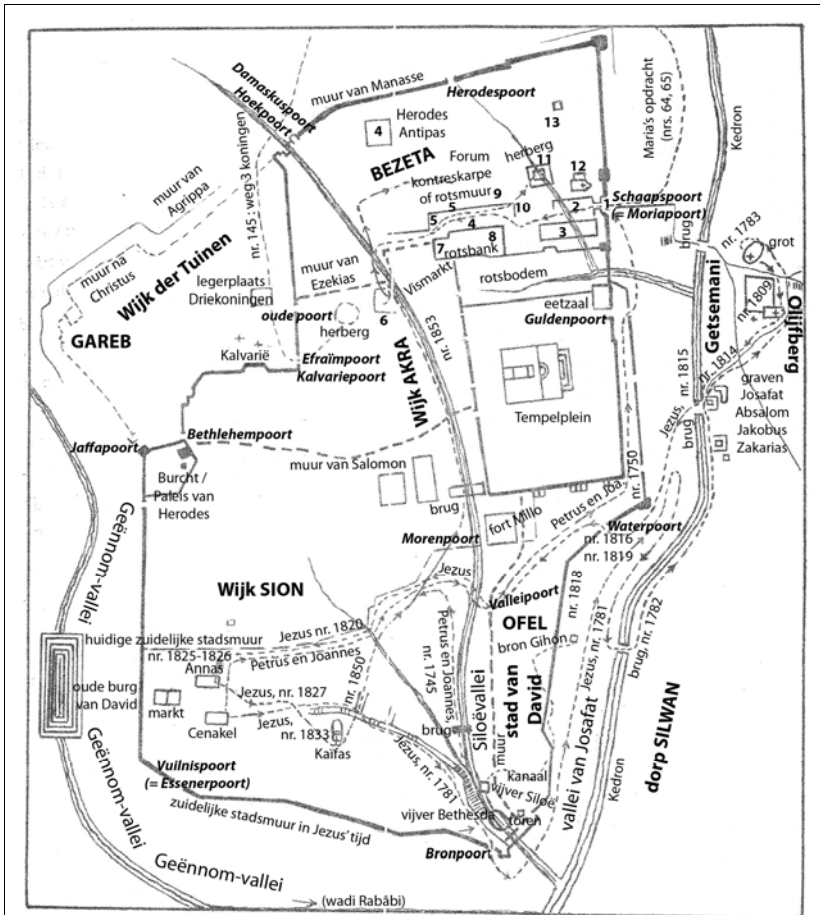
Ook die Chaldese mannen, die Jezus in de laatste tijd naar de hoofdman van Kafarnaüm gestuurd had en die daarna naar hun land waren teruggekeerd (fasc. 28, nr. 1688), zijn in deze dagen in groter getal met lastdieren en vele pakken hier aangekomen zij hebben hun dieren en reisgoed in het binnenhof tussen die vervallen, dikke muren gezet, waarvan ik niet meer weet door welke oude bestemming zij hun beroemdheid verworven hebben.

De Joden weten niet wat hiertegen aan te vangen en bieden geen weerstand; de talrijke wonderbare gebeurtenissen hebben hun wat schrik ingeboezemd en zij zoeken alles maar te ontveinzen (= als niet bestaand doen voorkomen), af te liegen en te begraven.

De toegang tot de Tempelberg en tot de stadswijk die er bij aansluit, is naar de kant van de berg Sion, waar de christenen wonen, met een muur versperd, zodat de christelijke wijk daardoor van de tempel en de tempelwijk afgesneden is.

(De Tempelwijk is het stadsgedeelte ten westen van geheel het tempelcomplex, nl. de wijk Akra of het meest bevolkte gedeelte van de stad).

1. Moriapoort, in Jezus' tijd Vee- of Schaapspoort.
2. Veemarkt of poortplein.
3. Schaapsvijver.
4. Rotswand van de burcht Baris. Hogerop is de ligging van een paleis van Herodes Antipas.
5. Kontreskarpe of rotsmuur.
6. Vismarkt.
7. Burcht Antonia op de westhelft van de rotsbank met aan dezer noordvoet soldatenplein en kazerne.
8. Op de oosthelft van de rotsbank paleis van Pilatus, dat na de uitbreiding van de burcht een voorplein had.
9. Rotswand van de gracht, waarin wij trappen veronderstellen.
10. Trap.
11. Herberg te bereiken. Deze herberg ligt in een kleine vallei.
12. Huis dat toebehoort aan Anna. Vandaar is de legende ontstaan dat Maria hier geboren is. Er staat een St.-Annakerk. Het heiligdom is toevertrouwd aan de zorgen van de Witte Paters van Afrika.
13. Priesterwoning staat hogerop op de heuvel Bezeta.

2106.

De nieuw-aangekomenen zag ik vele stoffen van fijne en grove, van witte en geelachtige wol, ook tapijten en tentdoek, alles in dikke rollen, aan de Gemeente ten beste geven. Nikodemus en Jozef zijn met het beheer ervan belast. Daarvan werden gewaden voor de goddelijke dienst en doopklederen vervaardigd. Aan de behoeftigen werd alles gegeven wat zij nodig hadden.

In deze dagen hebben de apostelen nog een huis tot hun gebruik in bezit genomen het ligt bij de vijver Bethesda, op een weinig hoger niveau dan de vijver²⁴²; het ziet eruit als een lange schuur. Binnen zijn er vele aparte ruimten, door schutsels gevormd. Achteraan staat een leerstoel; het is als een synagoge. In hetzelfde huis zag ik eens bij de doop na Pinksteren een heilige mis doen, waarvoor alle benodigdheden uit het Cenakel aangebracht werden. Hier vergaderden telkens de nieuw aangekomenen en ontvingen van enige apostelen onderricht, raad en inlichting. In deze vergadering zie ik vaak ook de vrouwen tegenwoordig.

2107.

Het Cenakel wordt door de nieuw-aangekomenen niet bezocht. Ik zie geen van de apostelen, leerlingen en nieuw-aangekomenen de tempel bezoeken. Telkens als de apostelen na Pinksteren er heengingen, was dit alleen met het doel om aan de aldaar

---

²⁴² Een huis tot hun gebruik gekocht. – Dit huis zal weldra tot kerk worden ingericht. Het ligt ietwat hoger dan de vijver. Wij moeten het zoeken aan de noordkant van de vijver, maar de gegevens zijn onvoldoende om een precieze ligging te bepalen. Nochtans: ongeveer 200 m ten noorden van de Siloëvijver liet op Ofel een zekere Teodotus een synagoge, een gasthuis en waterbakken voor vreemdelingen aanleggen. Deze bouwwerken zijn zeer waarschijnlijk te dateren uit een tijdperk vóór de verwoesting van Jeruzalem. Maar van synagoge en gasthuis is niets meer overgebleven. In één van de bedoelde waterbakken werd een inscriptie gevonden, die het liefdewerk van Teodotus signaleert." (Suppl. D.B. David, cité, k. 334).

Deze synagoge is naar alle waarschijnlijkheid met K.'s verhaal in verband te brengen.

verzamelde menigte het christendom te verkondigen, nadat zij de H. Geest ontvangen hadden en zich verder wilden uitbreiden.

Hun tempel is het Cenakel, waar in het Allerheiligste de Eucharistie wordt bewaard.

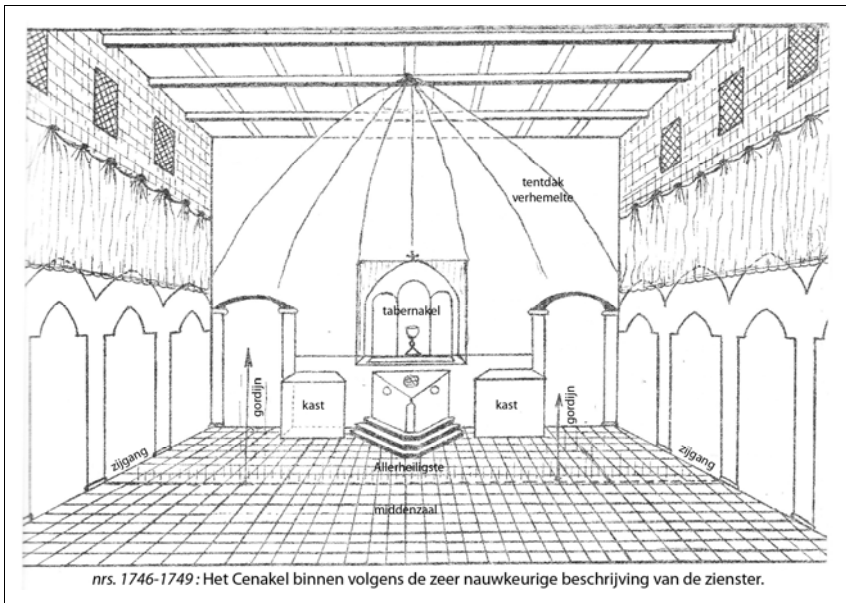
Sedert de H. Maagd gecommuniceerd heeft, zie ik haar vaker bij de apostelen; zij vervult nu een andere rol jegens hen; zij beraadslagen met haar; zij is als de Moeder van allen en zelf als een apostel.

Koorgezang in het Cenakel.

2108.

23 april. –

Ik heb deze morgen tussen 4 en 5 uur de apostelen in het Cenakel gezien.

Het Allerheiligste was geopend; zij stonden aan beide zijden. Ook de wand tussen middenzaal en voorzaal was geopend. In de voorzaal stonden wel een dertigtal leerlingen. Er werd koorsgewijze gezongen en gebeden. Ik had de indruk de Metten (= rooms-katholiek; één van de canonieke uren; eerste gedeelte van het dagelijkse breviergebed, hoofdzakelijk bestaand uit psalmen en lessen) in een klooster te horen zingen (cfr. nrs. 2112, 2113, 2127, 2157). Daarna richtte Petrus ook tot deze leerlingen het woord.

Als de voorzaal gesloten was, dan was de middenzaal meer breed dan lang; nu de voorzaal naar binnen openstond, geleek het hele huis op een kerk, want het openstaande Allerheiligste, dat boven een nisvormig, toelopend gewelf had, maakte de indruk van een koor met zijn altaar. Ook Nikodemus, Jozef van Arimatea en de zoon van Simeon waren er tegenwoordig.

2109.

24 april. –

Heden in de vroege morgenstond heb ik in het huis van het Avondmaal weer dezelfde godsdienst oefeningen gezien als gisteren. Ook Maria woonde die bij. Zij stond vóór de middelste opening van de voorzaal, maar (vooraan) IN de middenzaal en wel gans alleen en met het aangezicht naar het allerheiligste Sacrament gekeerd. Aan haar zijden, doch meer achteruit in de voorzaal tussen de open zuilen stonden de leerlingen en apostelen met het aangezicht (half) naar elkaar en (half) naar het H. Sacrament gekeerd; het voorhangsel was open maar het tabernakel dicht.

De H. Maagd was in haar lange, witte mantel gehuld en gesluierd; zij scheen mij een kroon op het hoofd te hebben, doch ik meen dat het wellicht geen natuurlijke, echte kroon was, doch een schijnbare, een zinnebeeldige kroon, opdat ik haar waardigheid er door zou vernemen.

Deze wijze van bidden (in koor) is door Jezus Christus zelf ingesteld. Hij heeft hun het geheim van

deze godsdienstoefening bij of onder het eten van de vis bij Tiberias geopenbaard en ook tijdens zijn verschijning, waardoor Tomas overtuigd werd van Jezus' Verrijzenis. Maar nu weet ik dit geheim (de reden van deze wijze van bidden) niet meer.

De Moeder Gods komt nu regelmatig op de berg naar het Cenakel.

2110.

Heden vroeg gingen alle apostelen naar Betanië. Petrus' vrouw en dochter en andere vrouwen, ook de vrouw van Markus²⁴³ zijn nu van Betsaida naar Betanië gekomen; zij wonen daar in tenten.

De vrouwen hebben hoegenaamd geen omgang met de mannen. Het bezit is gemeenschappelijk. Zij komen slechts in de onderrichtingen met de apostelen samen. De vrouwen houden zich bezig met weven en met het vlechten van lange banen grof tentdoek, en vele werken daarbij aan hetzelfde stuk.

Maria, Marta en Magdalena verrichten naai- en borduurwerk. Onder hun werk zijn zij soms gezeten; ook verrichten zij het soms al wandelend, het werk op de hand houdend. Ik zag Maria op stukken, nog niet zo groot als een servet, een figuur stikken, die aan een apostel of aan de Heer zelf deed denken. Deze figuur was

---

²⁴³ Markus. – Hier is de Evangelist Markus bedoeld en niet Joannes Markus van Jeruzalem.

Volgens D.B., Marc, schijnt de oudheid slechts één Markus gekend te hebben. Moderne exegeten hebben 2 Markussen onderscheiden, nl. Markus, een leerling van Petrus en Joannes Markus van Jeruzalem, een leerling van de H. Paulus.

Moderne critici verwerpen opnieuw dit onderscheid, doch geven toe dat aan hun vereenzelviging moeilijkheden verbonden zijn.

Uit de verhalen van K. blijkt duidelijk dat de Evangelist Markus te onderscheiden is van Joannes Markus van Jeruzalem. Zelfs geeft zij een hele levensschets van de eerste en met de verspreide gegevens over de tweede zou eveneens een levensschets samen te stellen zijn.

niet meer zo omwonden, gelijk de voorgaande, die zij vroeger borduurde en die enigszins op bakerkinderen ('baker' = kraamverzorgster. Ze begeleidde de vroedvrouw en was al een paar dagen voor de bevalling in huis. Ieder dorp had tot in de 20ste eeuw verschillende bakkers) geleken.

Deze beelden zijn voor privaat-altaartjes bestemd; ze zijn grof, niet bont noch sterk gekleurd, doch slechts van bleke kleuren, want die figuren hebben allemaal witte klederen aan en zijn meestal gestikt op een geel of bruinachtig stramien; enige nochtans zijn genaaid op een grond van mooi hemelsblauw.

Ik herinner mij ook dat zij eens – doch ik weet niet of het reeds nu was of later – een voorstelling van de H. Drievuldigheid borduurde en wel op een wijze, gelijk ik deze somtijds in de geest zie, maar nu ben ik te ziek om dit beeld of die voorstelling nauwkeurig te beschrijven. (De hoofdtrekken van dit beeld waren de volgende).

**God de Vader geeft aan de Zoon het kruis en
Hij heeft het voorkomen van een hogepriester.
Uit beiden komt de H. Geest, doch niet als een duif;
de vleugelen zijn eerder armen en de figuren staan meer in
driehoekvorm dan onder elkander.**

Ik heb nog wel in mijn gezichten in de goddelijke diensten van de ontluikende Kerk ornamenten gezien, die door Maria geborduurd waren.

Nederzettingen van de nieuw-aangekomenen.

2111.

25 april. –

De apostelen zijn 's morgens naar Betanië gegaan. De H. Vrouwen, uitgenomen Maria, gingen er eveneens heen. De apostelen waren er voornamelijk heengegaan om aan de

menigvuldige aankomelingen een onderkomen te bezorgen en hen te onderrichten. Deze onderrichtingen hadden in 3 huizen plaats:

- in de herberg buiten de stad,
- in het huis van Lazarus en
- in dat van Marta.

De apostelen hielpen met eigen handen in de woningnood voorzien; zij hielpen hutten bouwen, kwamen met hout en matten en schermen van vlechtwerk aandrigen en zij staken bij alles de handen duchtig uit de mouwen. De armen kregen klederen en hun voedselvoorziening werd geregeld. Ik geloof dat Lazarus eigenlijk gezorgd heeft voor het fonds van de kas der Gemeente.

Petrus heeft met zijn vrouw gesproken. Voor haar gevorderde jaren is ze nog een flinke, krasse vrouw; haar dochter is groot, kranig, stoutmoedig en edel van voorkomen.

Simeon, het jongste kind van Maria van Kleofas, die met haar meegekomen is en de leeftijd van 12 jaren bereikt heeft, is een zeer lieve knaap. Hij loopt veel bij de apostelen en leerlingen en in het bijzonder bij Silas.

De H. Vrouwen zijn druk in de weer om de aangekomen vrouwen te helpen. Niemand heeft hier iets in eigendom; wie iets meebrengt, staat het af aan de gemeenschap, en wie niets heeft, ontvangt het noodzakelijke.

Ook het huis van Simon de melaatse is gedurig vol leerlingen. Ik zie er Simon niet meer; hij zal dus zijn huis ten beste gegeven en zich definitief bij de leerlingen aangesloten hebben. Hier is nu eveneens de vrouw van Zacheüs.

Men richt overal tenthutten op en bouwt bergplaatsen; men benuttigt elke hoek tegen muren en in oude gebouwen (cfr. fasc. 7, nr. 180, voetnoot 385). Ook is hier en te Jeruzalem menig huis ledig komen te staan, aangezien vele Joden, die zich aan de kruisiging geërgerd hadden, na de kruisiging weggetrokken zijn. 's Avonds gingen de apostelen naar Jeruzalem.

Verschiĳing van Jezus gedurende een koorofficie.

2112.

26 april. –

Heden vóór het dagaanbreken zag ik in het Cenakel weer dezelfde koordienst die mij als de Metten voorkomt en *midden onder het gebed zag ik Jezus opeens tussen hen verschijnen.* Ik weet niet wat Hij hun meedeelde, maar ik vernam dat Hij hun te verstaan gaf dat Hij de 2^e dag na de sabbat tot hen zou komen (op maandag, 30 april).

Hij verdween eer zij van hun verbaasdheid bekomen waren en Hem aangesproken hadden.

De H. Maagd was er weer bij tegenwoordig. Sedert zij de H. Communie ontvangen heeft, woont zij nabij het huis van het Avondmaal, in het kleine huis, rechts van de ingangpoort van het voorhof. Vóór deze poort werd het paaslam geslacht en hier is ook de woning van Joannes.

2113.

Voor de H. Maagd is een overdekte gang van tapijten en matten gemaakt, die over het voorhof naar het huis van het Avondmaal leidt, zodat zij uit haar cel langs deze gang in het huis van God kan komen, zonder onder de blote hemel te moeten. *Ook hier in haar huiscel had zij de morgen van haar eerste communie een verschijning van Jezus* (nr. 1101).

Ik zag haar hoofd weer met een kroon van sterren omringd, die ik ook zag bij haar eerste communie.

De apostelen gingen weer naar Betanië. *Op de weg zag ik Jezus plotseling vóór hen uit wandelen en dan weer verdwĳnen.*

27 april. –

Deze morgen zag ik de apostelen weer, gelijk tot nog toe, de Metten zingen. Tegen avond zag ik velen ten sabbat in het Cenakel bijeengekomen; zij waren allen in hun feest- en gebedsklederen. Het bidden en koorsgewijs zingen duurden van de avond tot in de nacht. Alle zijzalen rondom de middenzaal waren open en vele leerlingen waren tegenwoordig. De H. Maagd stond op haar gewone plaats (in de middenzaal, nabij de middelste deur tussen midden- en voorzaal) en de vrouwen achter haar, (doch reeds) in de voorzaal (of tussen de geopende zuilen).

28 april; Sabbat. –

Ik heb ook heden de apostelen zien bidden. Nu zijn zij gezeten, dan staan zij rechtop. Eens had ik onder deze oefening het gevoel als was ik in de vespers.

29 april. –

Na de Metten gingen de apostelen weer naar Betanië; zij staken daar een hand toe bij de bouw van hutten voor de nieuw-aangekomenen. Ook preekten zij in het huis van Simon. Dit feesthuis is nu in een synagoge veranderd. Op het dakterras van het feesthuis heeft men een aan alle zijden open zaal opgericht, waarvan men de uit vlechtwerk bestaande wanden rondom kan wegnemen. In de zaal heeft men een kansel geplaatst. De toehoorders staan er omheen. Men gaat er van buiten op met een trap tegen de muur.

Niet alle aankomenden worden aanstonds in de Gemeente aangenomen. De mannen uit Chaldea zijn nog niet aanvaard.

Toen Petrus, Joannes en Jakobus de Mindere en Tomas en nog enige andere apostelen 's middags van Jeruzalem naar Betanië gingen en de Olijfberg naderden, *wandelde Jezus opeens tussen hen en sprak hen aan*; zij gingen Hem dan weer

vooruit en *het was alsof Hij enige stappen achterbleef en eindelijk verdween.*

30 april. –

Jezus nam om 4 uur deel aan een maaltijd van de apostelen alleen; deze had plaats in het Cenakel. Bij de maaltijd werden een lam, salade en brood opgediend. De vrouwen aten buiten de middenzaal in de voorzaal en de leerlingen in de zijzalen of gangen. Het was een liefdemaal. Jezus brak en verdeelde gezegend brood en hield een toespraak.

Emmanuel – Geheimnisvol leven na de Verrijzenis (vervolg).

Hemelvaart en Pinksteren (mei 1821).

***

Laatste dagen voor de Hemelvaart.

2114.

Dinsdag, 1 mei. –

Hier zien wij ons genoodzaakt bij wijze van inleiding op het volgende hoofdstuk deze nota te plaatsen. Een heel eind ver, nl. van hier tot nr. 2176 of anders gezegd van 1 mei tot 20 mei zijn in het oorspronkelijk werk geen datums geplaatst, maar wij hebben deze leemte trachten aan te vullen en om deze reden hebben wij al de door ons aangevulde datums tussen haakjes gezet. Oorspronkelijk luidt het opschrift van de paragraaf, waar wij nu gekomen zijn: 'Laatste dagen vóór de Hemelvaart', doch er zijn er slechts twee.

Wanneer wij nu zelf de data aanvullen, bekomen wij tussen de Verrijzenis en de Hemelvaart slechts 33 dagen, ofschoon de H. Lukas in Handelingen 1, 3 uitdrukkelijk van veertig dagen spreekt. Hier schijnt dus wel tegenspraak te bestaan tussen de verhalen van K. Emmerick en de H. Lukas.

Wij vermoeden dat de uitgever van dit visionair leven, nl. Schmöger, C. ss. R., om deze tegenspraak te verdoezelen, de datums een heel eind ver heeft weggelaten, of het zou moeten zijn dat ze ook in de dagboeken van Brentano niet stonden, wat zeer moeilijk aan te nemen is. Toch moeten wij aannemen dat K.E. de feiten chronologisch en in volgorde vertelt. Hieruit zou dan volgen – een veronderstelling die mogelijk is – dat de H. Lukas de datum van Jezus' Hemelvaart met opzet 40 dagen na de Verrijzenis plaatst, in plaats van 33 om de een of andere, wellicht symbolische reden, misschien om Pinksteren 50 dagen na de Verrijzenis te krijgen en aldus een overeenkomst van tijd te bekomen met het Pinksterfeest van het Oud Testament, de nederdaling van God op Sinai voor de wetgeving, die plaats vond vijftig dagen na de eerste Joodse pasen, de uittocht uit Egypte.

Mogelijk hecht de evangelist nog andere betekenissen aan het heilig getal 40 tussen Verrijzenis en Hemelvaart. Dit verschillend getal dagen tussen eerste Joodse pasen in Egypte en de wetgeving op Sinaï enerzijds (50 dagen) en christelijke Pasen en Pinksteren anderzijds (43 dagen) zou de overeenstemming van het Oud en 't Nieuw Testament geenszins in 't gedrang brengen, maar als die 2 getallen geheel hetzelfde zijn, is de gelijkenis meer opvallend.

In onze dagen zal wel geen exegeet onze veronderstelling of de vrijheid waarmee wij het getal 40 van Lukas, Handelingen 1, 3 interpreteren, als ongeoorloofd of ergerlijk brandmerken.

Met het oog op een bepaald doel of om redenen van mystieke of symbolische aard kon de evangelist en geschiedschrijver zich daartoe gemachtigd achten, zoals trouwens de 3 Synoptici er geen erg in gezien hebben, misschien om geen andere reden dan vereenvoudiging, Jezus te laten sterven op Pasen, ofschoon Hij toch, historisch gezien, en ook volgens de H. Joannes, daags vóór Pasen gestorven is.

- Goede Vrijdag was de voorbereidingsdag,
- Stille Zaterdag was de Joodse Pasen en sabbat.

Wat de dag betreft, waarop Jezus stierf, zie fasc. 30, nr. 1835 en voetnoot 44.

Onze veronderstelling schijnt de beste en eenvoudigste te zijn om de moeilijkheid op te lossen waarvoor de datums ons hier stellen. Verder in 't verhaal is het ook niet heel duidelijk op welke dag het Pinksterfeest viel, althans in K.'s verhalen, maar uit de Joodse kalender weten wij dat Pinksteren noodzakelijk viel op 6 Sivan, die in 1821 samenviel met 20 mei. Welnu op deze dag viel een groot feest in K.'s verhalen.

Uit onze redenering zou volgen, indien ze juist is,

- dat Jezus' verheerlijkt en onlijdelijk leven 33 dagen en enige uren geduurd heeft, zoals
- zijn menselijk en lijdelijk leven 33 jaren en enige maanden lang geweest is.

Wij dringen niemand onze mening en uitleg op, maar ook kan niemand ons erom blameren.

***

2115.

Dinsdag, 1 mei. –

Brentano: In de eerste dagen van de maand mei kon de zienster ten gevolge van de storing die de buitenwereld haar veroorzaakte, slechts de volgende korte mededelingen doen over de laatste dagen van Jezus op aarde.

De Heer ondernam met de apostelen meerdere wandeltochten om Jeruzalem, zodat een aanzienlijk getal Joden zijn verschijning waarnamen. Maar waar Hij aan dezen verscheen, verborgen zij zich of sloten hun huizen.

De apostelen en leerlingen vergezelden Hem op die wandeltochten met een zekere schrik, want Hij scheen hun te vergeestelijkt (en de verhouding tussen Hem en hen enigszins gebroken; Hij was geen mens meer zoals vroeger, maar transcendent boven hen verheven; zie nr. 2083, voetnoot 232). *Jezus onderwees hun vele dingen en laakte in de apostelen ook nog het een en ander* (Hand. 1, 6-8).

Gedurende deze nacht zag ik de Heer ook in andere steden. Zo zag ik Hem in Bethlehém verschijnen en er zijn zegen verspreiden. Ook te Nazareth, waar Hij zo vele vijanden had, verscheen Hij aan meerdere ongelovigen en inzonderheid aan zulke personen met wie zijn Moeder en ook Hij vroeger dikwijls omgang hadden. Op nog veel andere plaatsen zag ik verschijningen van Hem. De mensen die Hem zagen, werden dan zeer gelovig en sloten zich op het Pinksterfeest bij de apostelen en leerlingen aan.

In zijn laatste dagen verkeerde Jezus bijna voortdurend met de apostelen en vertoonde zich op zeer natuurlijke en menselijke wijze. Hij heeft met hen gegeten en gebeden en hen onderricht. Hij heeft vele wegen met hen bewandeld en hun alles

herhaald. Alleen in de nacht was Hij dan op andere plaatsen, zonder dat zij wisten waar.

De avond vóór de Hemelvaart.

2116.

(2 mei). –

Jezus is met een vijftal leerlingen van de kant van het oosten naar Betanië gekomen. Ook Maria kwam met de andere H. Vrouwen erheen, doch langs de weg van Jeruzalem. Zij kwamen bij Lazarus tezamen, waar ook Marta en Magdalena waren. Rondom het huis is veel volk verzameld; die mensen hebben gehoord dat de Heer hen wil verlaten; zij wilden Hem een laatste keer zien om afscheid te nemen. Het huis heeft een groot voorhof. *Zodra de Heer in het huis was, lieten zij de mensen binnen in het voorhof en sloten het dan.*

Waarom houdt Lazarus zich zo verborgen? Sedert zijn opwekking uit de dood gaat hij nooit meer naar Jeruzalem (naar de eigenlijke stad, wel nog naar het Cenakel, want dit zuidelijk gedeelte hangt maar half meer met het dichtbevolkte stadscentrum samen).

Ook gaat hij niet meer openlijk met de leerlingen om. In zijn huis verblijft hij meestal in een onderaards gewelf als in een kelder, en slechts wanneer de deuren gesloten zijn, zoals nu, komt hij te voorschijn. Zij namen samen al staande een kleine maaltijd.

De leerlingen weenden zo smartelijk, omdat Jezus hen wilde verlaten. *“Waarom weent gij, lieve broeders, sprak Jezus, ziet deze vrouw daar, deze weent niet!” Dit zegde Hij tot zijn leerlingen, die om zijn aanstaande heengaan van droefheid weenden en Hij wees meteen op zijn Moeder, die niet weende! Ach! het is zo*

aangrijpend die oude mannen zo te zien wenen; zij wenen luid; zij kunnen hun tranen niet weerhouden.

(De zienster vertelde dit, terwijl zij het zag gebeuren, vandaar die nogal levendige en aandoenlijke verhaaltrant.)

2117.

In tegenstelling met het algemeen gebruik stonden de vrouwen hier niet zo volkomen gescheiden van de mannen, maar toch ook niet erbij. Maria stond in de ingang van de andere kamer bij andere vrouwen. Zo stonden zij gewoonlijk, of ook, volgens een uiterst zedig gebruik, geheel op de achtergrond.

Ik houd dit gebruik voor **zeer heilzaam**: hun achteraan blijven verhindert veel kwaad en inmenging in zaken die niet de hunne zijn en die zij niet verstaan.

Hoe liefdevol is de Heer! Hij gaat buiten tot de talrijke vreemdelingen, voor wie in het voorhof een lange tafel aangericht is. Hij zegent kleine broodjes en deelt ze onder hen uit, waarna Hij hun met de hand een teken geeft om heen te gaan.

Nadat zij vertrokken waren, naderde ook de H. Maagd deemoedig tot Hem met een verzoek²⁴⁴, doch *Hij hield zijn hand naar haar, als mocht zij Hem niet aanraken (teken van weigering), en Hij antwoordde dat Hij het niet kon*

---

²⁴⁴ Maria naderde met een verzoek. – Volgens de verdere nummers 2214 en 2218 vroeg Maria bij deze gelegenheid om na Jezus' Hemelvaart spoedig te mogen sterven om bij Hem in de hemel te zijn.

Jezus had met Maria andere plannen en daarom kon Hij deze bede niet toestaan. Daar nochtans geen enkel gebed onverhoord blijft deed Hij haar de een of andere belofte of verzekering met betrekking tot haar dood en gaf haar ook te kennen wat zij op haar sterfbed tot de apostelen moest zeggen.

Maria onderwierp zich aanstonds aan Jezus' wil.

toestaan. Toen dankte zij Hem ootmoedig, zelfs voor deze weigering en zij trok zich achteruit.

Ik zag de Heer op een gans bijzondere wijze afscheid nemen van Lazarus. Ik zag dat Hij brood voor hem zegende en het hem te nuttigen gaf, waarbij ik het zag schitteren. Hij zegende hem nog en gaf hem tot afscheid de hand. Toen de Heer met de leerlingen het huis verliet, deed Lazarus Hem geen uitgeleide.

2118.

Na een aanzienlijke onderbreking vertelde de zienster verder:

Ik zie Jezus met een omweg naar Jeruzalem gaan. (Bedoeld is de binnenweg die van Lazarus' huis naar Jeruzalem voert aan de zuidkant van de Olijfberg, dezelfde die Jezus aanvankelijk volgde bij zijn Intocht in Jeruzalem). Zij betraden eerst de rechte (grote over de Olijfberg lopende) weg, maar sloegen spoedig een langer zijweg in. Met aanzienlijke tussenruimten volgden 4 scharen de Heer. De groep van de 11 apostelen ging met Hem. De laatste schaar was de grootste en de vrouwen sloten Jezus' gevolg.

Ik zag de Heer op deze weg schitteren en met zijn hoge gestalte boven de anderen uitsteken, maar ik weet niet of ook de leerlingen Hem zagen schitteren, zoals ik het zag. Zij konden het zich niet realiseren dat Hij hen verlaten zou en sommigen zeiden onder elkander: "Hij is reeds dikwijls voor ons verdwenen!"

Kijk! Hij wijst om zich heen en zegt: "Wanneer al die steden door uw prediking zullen geloven en anderen de gelovigen zullen verdrijven, dan zal het hier een treurige tijd zijn, want alles zal verwoest worden!"

Hier zweeg Katarina enige ogenblikken en vervolgde dan:

Hij zegt ook: "Gij verstaat Me nu nog niet, maar, nadat gij heden voor de laatste maal het nachtmaal

met Mij genomen zult hebben, dan zult gij Mij verstaan!”

Maria gaat alleen recht naar Jeruzalem in een groot huis tegen de muur, niet zeer ver van de tempel²⁴⁵. Nikodemus en Jozef van Arimatea bereiden daar een maaltijd waarbij zij haar hulp verleent.

2119.

Na een poos, als had de zienster de H. Maagd vergezeld en zich lichamelijk van Jezus verwijderd en als moest zij nu naar Hem terug, deed zich het volgende voor. Zij hief in de extase haar armen een weinig omhoog, als iemand die onder de armen gevat en weggedragen wordt. Na een paar ogenblikken liet zij deze weer zakken, viel zelf ineen, als werd zij plotseling neergezet en hierop zegde zij vol verbazing:

Waar ben ik? Hoe kom ik hier? Zij gingen zo snel dat ik niet meer meekon en toen hebben 2 van hen mij hierheen op de weg geplaatst, waarlangs de zegestoet op Palmendag voorbijkwam.

Zie! daar komen zij.

De wonden van Jezus zie ik niet altijd zichtbaar, maar als ik ze zie, dan schitteren ze als de zon.

Waar Jezus voorbijging zag ik hier en daar in de kleine, bekoorlijke tuinen vele Joden bezig met het snoeien en opbinden

---

²⁴⁵ Huis tegen de muur. – Om de volgende redenen menen wij dat dit huis een huis van Nikodemus of Jozef van Arimatea is:

- a) als Gastheren halen zij Jezus af en dienen de tafel, zoals Simon deed in zijn huis, fasc. 28, nrs. 1738 en 1739 en zoals zijzelf deden in het Cenakel, dat ook hún huis was, nr. 2101.
- b) In deze omgeving in de smalle wijk Ofel bezaten zij werkelijk een huis; dit was één van de andere huizen die zij in Jeruzalem benevens nog bezaten, nrs. 1443, 1975, 2028. Dit huis in of bij Ofel lag, volgens nr. 2190, niet ver van het huis van Joannes Markus. Het schijnt buiten de stad, tegen de stadsmuur van Ofel aangebouwd geweest te zijn, volgens de nrs. 2126 en 2190.

van de hagen; er staan aangename kegelvormige bloemstruiken in. Wanneer Jezus met zijn gezelschap naderde, hielden deze mensen dikwijls de handen voor hun aangezicht en wierpen zich plat op de grond, of liepen ontsteld de tuinen in en trokken zich achter de hagen terug. Ik weet niet of zij de Heer al of niet konden zien en of zij uit haat of schrik vluchtten dan wel of zij zich van ontroering neerwierpen. Ik heb sedert de Verrijzenis dit vluchten telkens gezien, als Hij in de nabijheid van mensen kwam.

Verwoesting van heilige plaatsen.

2120.

Ik heb in de laatste dagen op alle plaatsen die in Jeruzalem en omgeving door de tegenwoordigheid en door het lijden van de Heer uiterst merkwaardig en voor de zijnen heilig en dierbaar zijn, door de Joden een misdadige verwoesting aangericht zien worden. Zij hadden de kruisweg op de plaatsen waar de Heer gevallen was, dwars met grachten doorsneden. De tuinen en bevallige en aangename grasplaatsen, waar Jezus dikwijls vertoefd en geleerd had, werden beschadigd, onbegaanbaar en door afsluitingen ontoegankelijk gemaakt. Op sommige plaatsen hadden zij zelfs gecamoufleerde valkuilen gegraven, opdat zij, die daar 's Heren gedachtenis kwamen viëren, erin zouden vallen. Maar enige boosaardige Joden heb ik er zelf in zien vallen.

Ik bekwam daarbij de verzekering dat het de vijanden van Christus, die dergelijke dingen doen, te allen tijde zo vergaat, daar hij die een put voor een ander maakt, er zelf in valt, maar dat zij op de oordeelsdag nog meer zo zullen varen.

Nog zag ik daarbij dat de vervolgers en heiligschendende verwoesters van kruiswegen, kruisbeelden, kapellen en kerken, de bestrijders van oude godvruchtige praktijken, godsdienstoefeningen en christelijke gebruiken en in het algemeen van alles wat de gedachte aan de geschiedenis der

Verlossing oproept, tot de kennis ervan bijdraagt of tot de overdenking ervan opwekt, ik zag, zeg ik, dat zulke verwoesters en bestrijders tot hetzelfde goddeloos en zondig geslacht behoren als deze vijanden van Jezus' bloedige voetstappen en met hen veroordeeld zullen worden.

Wee de uitroeiers van goede gewoonten, heilige gebruiken, bedevaarten, gebeden en gezangen.

Wee ook hun, die voor de oude, aangrijpende kruisbeelden wekelijk huiveren en in plaats daarvan zinstrelende, heidense vormen invoeren of andere wulpse, verleidelijke heiligenbeelden maken en verspreiden.

Ik zag hen verbonden en op één lijn gesteld met hen die op de Kalvarieberg een Venustempel en boven Jezus' geboortegrot nog iets afschuwelijkers opgetrokken hebben²⁴⁶.

2121.

Verwoesting van de Kalvarieberg.

Ik zag die verwoesters de kruin van de Kalvarieberg afgraven en de aarde, gelijk men bij ons mest strooit, op de paden en op de 5 hartvormige grasplaatsen werpen, die gevormd worden door deze paden, die naar de kruisigingsplaats leiden. Nadat zij de aarden

²⁴⁶ Op de Kalvarieberg liet keizer Hadrianus een schandelijke Venustempel, boven het H. Graf een Jupitertempel en boven de grot van Bethlehem een Adonis- of Tammuztempel bouwen (cfr. fasc. 32, 'Uitweiding over de betrouwbaarheid van de traditie betreffende het Heilige Graf', na nr. 1971).

wal rondom de plek waar het kruis gestaan had, hadden afgedragen, bleef slechts een naakte, witte rots over, waarin een vierhoekige opening was van wel een el diep. Dit was het hol waarin het kruis had gestaan. Ik zag hen grote moeite doen om die steen door middel van hefbomen uit de grond op te lichten, maar zij slaagden er niet in; hij zonk telkens terug en tenslotte vulden zij de holte en bestrooiden de plaats met aarde²⁴⁷. Het H. Graf echter, daar dit het eigendom van Nikodemus was (of juist, van Jozef van Arimatea) bleef ongeschonden. In dit graf lag Christus met het hoofd naar het oosten. Wanneer men 's middags uit de spelonk trad, had men de zon recht vóór zich en het westen aan zijn rechterhand²⁴⁸.

---

²⁴⁷ Wij lezen in Pet. Boll. T. 5, blz. 287: "De holte die men op Kalvarië kan nagaan, vertoont niet de steen, waarin het kruis geplant is geweest. Naar aanleiding van de brand in 1808 hebben de Grieken het rotsblok waarin het kruis gestaan heeft, weggenomen om hem naar Konstantinopel te voeren en zij hebben er een andere steen voor in de plaats gesteld, doch tijdens de overvaart ging bij een storm de ware steen door schipbreuk verloren." Wat K.E. hier zegt, doet vermoeden dat het een los rotsblok was dat in de grond stak en in de rotsbodem slechts met mortel vastzat.

In nr. 2198 zegt K. "Het (nagemaakte) kruis van Maria te Efeze stond in een blok van aarde of steen, zoals het kruis van Jezus op de Kalvarieberg."

In geval dit blok in de grond met mortel aan de rots vastgehecht was, dan verstaan wij deze woorden in D.B. Calvaire, k. 81-82: "In 1810 hebben de afgescheiden Grieken de binnenwand van de holte met beitels losgehakt en de weggenomen rotsstukken door andere stenen vervangen."

K.E. noemt het H. Graf het eigendom van Nikodemus, maar het behoorde aan Jozef van Arimatea toe (Matt. 27, 60). Elders zegt ook K. dit, maar die 2 waren intieme vrienden die samen de beeldhouwkunst beoefenden en ondernemingen deden, samen werkten, zodat K. soms bijzonderheden van de een op de andere toepast, zodat wij o.m. ook moeilijk met zekerheid kunnen uitmaken wie van beide de eigenaar van het Cenakel was.

²⁴⁸ Als men 's middags uit de spelonk trad ... – Kwam men in een soort gracht. Men steeg met een trap zuidwaarts naar boven en men had de zon in het aangezicht en het westen aan zijn rechterzijde.

Liefdemaal.

2122.

De maaltijd (in het huis van Jozef van Arimatea) werd in een langwerpige, vierhoekige zuilenzaal bereid. Deze was open en had uitzicht op een voorhof, dat met bomen beplant en met een muur omringd was. Links zag men door een gang in de woning en in de keuken. (Deze waren veelal in een zijvleugel van het gebouw, terwijl het achtergebouw o.m. uit een feestzaal bestond, voorafgegaan door een open zuilengang). Aan de rechterkant van de open voorzaal viel de blik in bogen of gangen, waarin tafels voor de leerlingen en anderen aangericht waren.

De tafel voor Jezus en de apostelen en voor nadere vrienden was in de zuilenzaal toebereid. Ik zag de H. Maagd menigmaal in de gang (van de zijvleugel, bij de keuken) aan het werk. Op de tafel stonden kleine kruiken, en men bracht een enorme schotel op, die geheel met rechtstaande, fijne, groene kruiden sierlijk gevuld was, ja, zo kunst geschikt, dat ik mij de zinnebeeldige, betekenisrijke kruiden herinnerde, die ik dikwijls op hemelse tafelen zie. Aan de ene kant was in de groene kruiden een ruimte gelaten om er een grote vis in te leggen, en daar tegenover was een open plaats voor kleine broden.

Op de tafels in de zuilengang, die slechts uit dikke planken bestonden, werden vruchten en driehoekige schotels met honigraten, waarin een benen spatel stak, opgedragen. Naast elke driehoekige schotel stond een ronde schotel, waarop 3 sneden brood lagen van een vinger lang en 2 vingers breed. Ieder zulke schotel was voor 3 mannen bestemd.

2123.

Ik zag Jezus met de apostelen op verschillende paden rondom de Olijfberg wandelen en door andere groepen gevolgd worden. Dikwijls stond Hij stil om hun iets te verklaren.

Zij waren allemaal terneergeslagen en vol angst; enigen weenden; anderen waren zelfs bijna ontmoedigd en in een – het was een met zwart haar – zag ik zelfs deze gedachten: “Indien Hij ons nu verlaat, wie zal dan de meester zijn, en hoe zal alles wat omtrent de Messias beloofd is, in vervulling gaan?” Petrus en Joannes schenen geruster alsof zij alles beter begrepen.

Dikwijls werd de Heer door sommigen ondervraagd en Hij hield dan stil en gaf hun de gewenste ophelderingen. Zo wandelden zij tot de avond (van deze woensdag) toe. Herhaaldelijk bleef de Heer staan en zeer ernstig onderrichtte Hij hen dan. Menigmaal was Hij opeens voor hen verdwenen; zij waren dan zeer bedroefd, maar plots was Hij dan weer in hun midden. Het was alsof Hij hen op zijn aanstaande heengaan wilde voorbereiden (opdat zij niet te zeer verrast zouden zijn, als Hij voor goed zou verdwijnen).

Ik zag hen nog op liefelijke wegen, tussen weiden, op grasplaatsen en onder bomen wandelen. De zon ging prachtig onder in het westen; ze was nakend onder en het was bijna donker, toen Jezus het huis naderde waar het liefdemaal gehouden zou worden.

Maria, Nikodemus en Jozef van Arimatea kwamen Hem vóór het huis tegemoet. *Hij was de apostelen een weinig vooruitgegaan* en dezen begaven zich naar de eetzaal.

Jezus trad met zijn Moeder in het huis. Hier was de haard op de grond. De overige vrouwen kwamen pas later. *Nadat Jezus een weinig met de vrouwen gesproken had,* gingen zij zich weer vleien met de hoop dat Hij nog wel zou blijven, maar Maria was in haar ziel beter op de hoogte van alles; zij wist dat Jezus' uur aanstaande was.

2124.

Nadat nu ook de overige leerlingen aangekomen waren, ging Jezus in de eetzaal. Ook kwamen nog vele anderen van de gemeente naar hier gelopen en bleven hier en daar op Jezus staan wachten. Jezus en de zijnen namen de lange zijde van de tafel in; deze was weer iets hoger dan gewoonlijk; de apostelen lagen op dwarszetels. *Op de plaats van Jezus was geen zetel: Hij stond rechtop.* Ook hier had Joannes weer zijn plaats aan Jezus' zijde; hij was vrolijker dan de overigen; hij was in de grond van zijn gemoed geheel als een kind, nu spoedig bedroefd en aanstonds weer getroost en opgemonterd.

De lamp boven de tafel was ontstoken. Nikodemus en Jozef dienden op en ik zag de H. Maagd in de gang in de deur staan (in de deur van de keuken, die in de gang uitkwam).

De Heer zegende de vis, het brood en de kruiden en deelde alles rond. Ieder kreeg er een weinig van. *Gedurende de gehele maaltijd gaf de Heer ernstige onderrichtingen.*

Ik zag zijn woorden dikwijls als lichtstralen uit zijn mond komen en in de mond van de een af andere leerling sneller of langzamer ingaan, naar gelang ieder van hen min of meer hongerig naar Jezus' onderrichtingen was.

Men ziet dit zo, gelijk men al het heilige als licht en al het onheilige als nacht ziet. Zo ook wordt de hevige begeerte als honger en de verzadiging als een verslinden waargenomen. Dit verschijnt in de visioenen duidelijk en natuurlijk en in de extase bevreedt het ons niet het zo te zien.

Op het einde van de maaltijd zegende de Heer ook nog een beker, dronk eruit en reikte hem rond: allen dronken eruit. Dit was echter niet het H. Sacrament, maar

hetzelfde wat ook Petrus bij de maaltijd op de zondag van de Verrijzenis gedaan had.

Nadat de leerlingen van het liefdemaal waren opgestaan, verzamelden zich de anderen, die in de gang ter zijde gegeten hadden, vóór de zaal onder de bomen, en *ik zag de Heer uit de zaal naar hen gaan en hen lange tijd onderrichten en dan zegenen*, waarna zij zich verwijderden.

2125.

Nu zag ik dat de overige vrouwen, die ondertussen ook aangekomen waren, niet door de zaal, maar rechtstreeks van de huisdeur (ingang) uit, in de boomgaard (of voorhof met bomen) verschenen en ik zag ook de H. Maagd bij hen.

Jezus ging erbij en bood zijn Moeder de hand.

Hij sprak de vrouwen zeer ernstig toe en allen waren diep bewogen. Ik voelde daarbij dat Magdalena door een hevig verlangen bekropen werd om Jezus' voeten te omarmen, maar zij deed het toch niet, want in zijn voorkomen was Hij zo ernstig (cfr. nr. 2083, voetnoot 232), dat zij allen onwillekeurig een weinig voor Hem achteruitdeinsden.

Nadat Jezus de vrouwen aldus enige tijd toegesproken en ook gezegend had, verliet Hij hen en zij stortten overvloedige tranen, doch van een droefheid die geheel in de ziel was; hun tranen waren geen oppervlakkige aandoening en nog veel minder vertoon, ook geen onbeheerste, vluchtige smart, zoals vaak bij de mensen van heden: het was als weende hun ziel. Maar de H. Maagd zag ik hier niet wenen. Ik heb haar in het algemeen nooit heftig uitwendig zien wenen, behalve wanneer zij de twaalfjarige Jezus op de terugreis van Jeruzalem na het paasfeest verloren had (Lk. 2, 48), en nog eens na zijn dood aan de voet van het kruis (fasc. 31, nr. 1948; fasc. 32,

begin nr. 1879 en eind nr. 1981)²⁴⁹. Zij bleven hier tot kort vóór middernacht.

Jezus gaat met de apostelen naar het Cenakel.

2126.

*Nu zag ik de Heer met de apostelen naar de stad gaan (naar een stadspoort om in de stad te gaan.) Hij volgde dezelfde weg als op Palmendag. Maria ging achter de apostelen en dan volgde nog een schaar van een dertig- of veertigtal leerlingen. Ook enige van de vrouwen keerden terug naar de stad en andere gingen naar Betanië. Op deze korte weg (nl. tot de stadspoort) verdrongen zich nog meerdere hopen van mensen rondom de Heer en *Hij richtte het woord tot hen*, maar dicht vóór de stad scheidden zij links en rechts uit elkaar en gingen niet mee in de stad om geen opzien te baren. *Maar Jezus met de elf en nog een dertigtal leerlingen, met de H. Maagd en enige vrouwen gingen in het huis van het Avondmaal.**

Jezus, de 11 apostelen en Maria traden in de binnen- of middenzaalen de leerlingen gingen in de zijzalen, waar de slaapbanken waren. Ik weet niet of zij sliepen of baden. Maria's gezellinnen bleven in de voorzaal²⁵⁰.

---

²⁴⁹ Over haar smart en tranen onder het kruis zegde Maria tot de H. Brigitta: "Als Hij van het kruis op mij neerzag en ik naar Hem opkeek, stroomden de tranen uit mijn ogen, als uit 2 bronnen." (Openb. VI, 35).

²⁵⁰ Hier ziet men hoe in de Kerk de hogere rangorde een zeker voorrecht geniet, zoals dit reeds het geval was in het laatste avondmaal en zelfs reeds vroeger. De Kerk is essentieel hiërarchisch en theocratisch ingericht, niet democratisch. De Oversten bevelen en leiden, maar volgen de richtlijnen door God zelf hun voorgehouden, **zodat in de Kerk God alleen de gebieder en Heer is.**

Hier is ook de plaats op te merken, die Maria inneemt bij, of zelfs vóór de apostelen. Hier is zij in de maaltijd tegenover Jezus gezeten als koningin

De tafel van het avondmaal was toegerust en de lamp aangestoken. Op de tafel stond slechts een paasbrood en een kleine kelk. De apostelen deden hun feestklederen aan en Petrus het voorname onderscheidingskleed of celebrantsgewaad.

De H. Maagd zag ik tegenover Jezus zitten.

Ik zag de Heer hetzelfde doen als bij het allerheiligste laatste avondmaal: in het brood vooraf kerven of insnijdingen maken, het offeren, breken, zegenen en het hun toereiken. En dan dronken zij ook allen uit de kelk, zonder dat hij opnieuw gevuld werd.

Ik zag het heilig Sacrament op het woord van Jezus schitteren en als een klein lichaam in de mond van de apostelen ingaan. Ik zag zijn woord bij de consecratie van de kelk als een rode, bloedige schijn in de kelk stromen.

In de laatste dagen hadden ook Magdalena, Marta en Maria van Kleofas reeds het H. Sacrament ontvangen.

2127.

Tegen de morgen zongen zij als naar gewoonte plechtig de Metten onder de lamp. *Jezus gaf aan Petrus nogmaals het gezag en de bestuursmacht over de anderen; Hij legde hem nogmaals die mantel om en Hij herhaalde wat Hij hun bij zijn verschijning aan het Meer van Tiberias en op de berg (bij Tebez) gezegd had. Ook onderrichtte Hij hen over de doop en de waterwijding (bij de doop).*

Tegen de morgen, onder het gebed en de onderrichting zag ik ook nog wel 17 van de meest ingewijde leerlingen in de zaal achter de H. Maagd staan, en Petrus stelde hun, eer zij het huis verlieten,

---

tegenover de Koning. In sommige opzichten, b.v. als voorspreekster, raadgeefster, toevlucht, moeder, staat zij boven Petrus.

deze voor als hun middelpunt en hun voorspreekster, ja, Petrus en de anderen bogen zich voor haar en zij zegende hen.

Op het ogenblik dat dit geschiedde, zag ik de H. Maagd op een bovenzinnelijke wijze als met een grote, hemelsblauwe mantel omhangen, een kroon boven haar hoofd zweven en haarzelf als op een troon verheven. Dit was een zinnebeeld van haar waardigheid, die mij op deze manier getoond werd. Reeds in vroegere gezichten heb ik de apostelen vóór belangrijke handelingen, b.v. vóór de doop op de eerste en tweede Pinksterdag, zulk een zegen van Maria zien ontvangen.

De Hemelvaart (Mk. 16, 19; Lk. 24, 51; Hand. 1, 9-11).

2128.

Donderdag, 3 mei. –

Tegen de morgen, met het schemeren van de dag, *verliet Jezus met de 11 apostelen het Cenakel*. De H. Maagd ging dicht achter hen en de schaar leerlingen volgde met een kleine tussenruimte; zij gingen onbevreesd door Jeruzalems straten, waar alles nog in rust en in slaap gedompeld was.

De Heer werd steeds ernstiger en vlugger in zijn woorden en in geheel zijn doen. Gisterenavond scheen Hij mij in zijn woorden veel meer tegemoetkomend jegens zijn leerlingen (om hen te sparen in hun leed wegens het afscheid). Ik bemerkte dat zij de weg betraden, die zij op Palmendag gevolgd waren en ik had het inwendig gevoel *dat Jezus met hen alle wegen van zijn lijden bezocht om in hen door onderwijzing en vermaning het levendig*

bewustzijn op te wekken dat de Belofte nu vervuld was²⁵¹.

Zij bewandelden geheel de weg van zijn lijden en op iedere plaats waar een voorname gebeurtenis van zijn lijden voorgevallen was, vertoefde Hij enige ogenblikken en onderrichtte hen nopens de vervulling op die plaats van de een of andere belofte of voorspelling uit de Profeten en Hij verklaarde hun de betekenis van die plaats.

Op enige plaatsen, b.v. waar Hij met de voet gestruikeld had en gevallen was, of waar de Joden verwoestingen aangericht, grachten gegraven, steenhopen opgeworpen of andere belemmeringen aangebracht hadden om de verering van die

---

²⁵¹ *Jezus onderrichtte hen nopens de vervulling van de Belofte. - Jezus wilde hun nog dieper inscherpen dat HIJ de vervulling van de Belofte, de Messias was en dat nu alle voorspellingen, ook zijn eigene, bv. **de Messias moet lijden, maar de derde dag zal Hij verrijzen, in vervulling gegaan waren.***

De verwachting van de Joden was vervuld.

In het Leven van Zr. Jozefa Menendez lezen wij hoe Jezus met mystieke zielen soms nog op dezelfde manier te werk gaat.

Hij nam haar op woensdag in de Goede Week, 23 maart 1923, in de geest met zich mee op de kruisweg in het oude Jeruzalem.

Jezus ging voorop en zij volgde. Jezus stond bij elke statie stil.

Telkens wierp de zuster zich neer en kuste de aarde om zijn goddelijk Bloed te aanbidden. Daarna luisterde zij naar de ontboezeming van zijn Hart.

Hij bracht haar met weinige woorden de betekenis van zijn smarten voor de geest en richtte daarna een liefdeoproep tot de zielen, die Hij uitnodigde om Hem te volgen. (Un Appel à l'Amour, blz. 462).

Wij lezen bijna letterlijk hetzelfde over K. Emmerick in haar leven, Vie, II, 35: *“Jezus doorliep met haar de plaatsen die door zijn tegenwoordigheid geheiligd waren, en Hij legde haar uit wat Hij voor het gevallen mensdom had gedaan, en hoe alles van het begin der tijden zorgvuldig door Hem voorbereid was.”*

plaatsen te beletten, beval Hij aan de mannen die Hem volgden, vooruit te gaan en de hindernissen weg te ruimen.

De aangewezenen voerden dan zeer snel het bevel uit. *Hierop lieten zij Hem voorbijgaan*, bogen zich diep voor Hem en hernamen hun plaats in de achterhoede.

(Bij Maria van Agreda vinden wij een zeer gelijkende beschrijving van deze morgentocht van Jezus met zijn leerlingen op 's Heren lijdenswegen in Jeruzalem, blz. 383).

2129.

Zij gingen uit de stad door de poort die naar de Kalvarieberg leidt. Hier wendden zij zich van de weg af naar een aangename grasplaats onder bomen; het was een lust- of bidplaats, zoals er verscheidene rond Jeruzalem waren. *Hier ging Jezus met hen neerzitten en Hij onderrichtte en troostte hen.* Ondertussen was de dag aangebroken en hun harten werden wat lichter²⁵²; het scheen hun dat Hij toch nog wel bij hen kon blijven en zij vatten weer de hoop op dat zij Hem nog langer bij zich zouden kunnen houden.

Hier kwamen nu ook alle scharen weer tot Hem, die zich gisteren vóór de stad van Hem afgescheiden hadden. Ook zag ik velen hier en daar dwars door het gewest uit alle richtingen aangeijld

---

²⁵² Met de nieuwe dag werden hun harten lichter. – De avond komt met droefheid, met vreugde de nieuwe dag, zo luidt een psalmvers.

In dit woord steekt psychologische ervaring en wijsheid.

Ook K. Emmerick is het dikwijls na een nacht van veel lijden met de morgen lichter geworden en hetzelfde overkomt soms de kloosterlingen na een innerlijk bewogen nachtwake.

Katarina las niet alleen in de zielen van tijdgenoten, maar ook in de zielen uit vroeger tijden, in de zielen van Jezus en zijn apostelen en van nog vele anderen uit verdere eeuwen. Juist deze beschouwing en ontleding van het inwendige der betrokken personen, maakt haar beschrijving van het Bitter Lijden zo interessant.

komen, doch er waren nog geen vrouwen onder hen. Toen de zon opgegaan was, kwam Jezus terug op de weg, die naar de Kalvarieberg en het H. Graf leidt, doch Hij ging niet geheel tot daar, maar Hij wendde zich rond de stad om (langs haar noordkant) naar de Olijfberg²⁵³.

2130.

Ook op deze wegen werden enige verwoestingen en afsluitingen rond de plaatsen *die Jezus door zijn gebed en onderricht had geheiligd, door de leerlingen hersteld of weggeruimd*; werktuigen daartoe vonden zij in de nabije tuinen en ik herinner mij een soort van ronde schoppen.

Bij de Olijfberg gekomen ging de Heer weer met hen op een dergelijke, doch hier veel uitgestrekter lustplaats neerzitten. Hier voegden zich ook nog veel andere H. Vrouwen bij het gevolg.

(De uitgestrekter lustplaats is waarschijnlijk de verbreding van de Kedronvallei tussen de Olijfhof in het noorden en het graf van Absalom in het zuiden, een kleine vlakte met vruchtbare bodem, bestaande uit tuinen en akkerland).

De plaats was buitengewoon aangenaam en koel. Hier stond schoon en lang gras en ik verwonderde mij niet weinig erover, het nergens ook maar in het minst platgetreden te zien.

---

²⁵³ Hij kwam weer op de weg van de Kalvarieberg. – Het best kunnen wij ons voorstellen dat Jezus, de Kalvariepoort uitgaande, aanstonds links, zuidwaarts afsloeg en daar in een tuin in de hoek tussen de stadsmuren, enige tijd vertoefde.

Hierna keert Hij op zijn stappen noordwaarts terug, betreedt weer de weg van Kalvarië tussen deze heuvel en de stadsmuur.

Daar gekomen vervolgt Hij zijn weg noordwaarts zonder links naar Kalvarië in te slaan, draait weldra rond de Hoekpoort en gaat langs de noordkant der stad naar de Olijfberg (zie grote kaart 3).

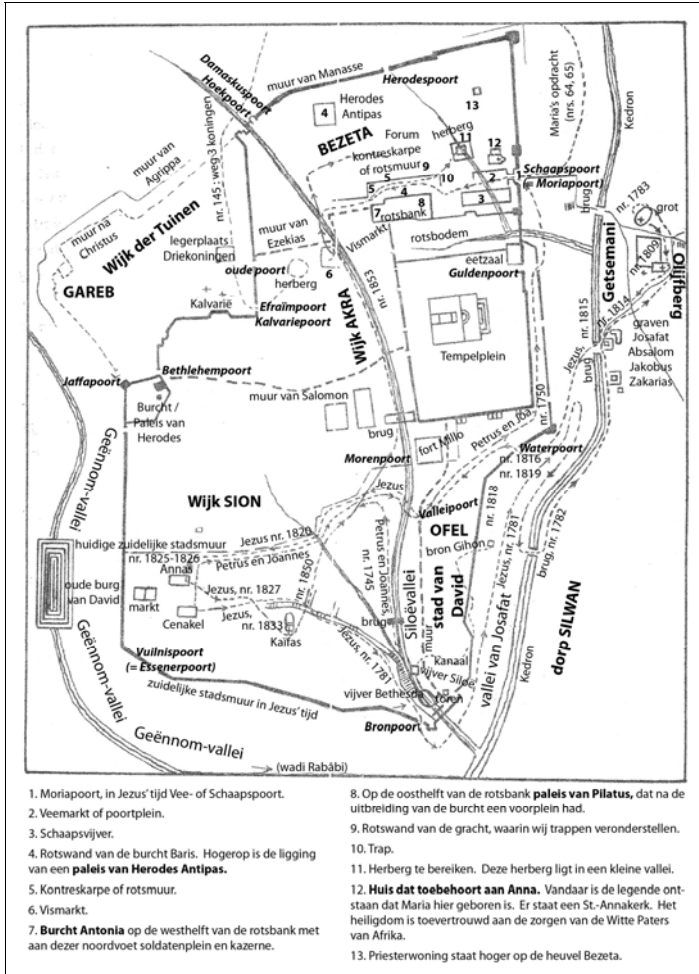
De mensenmenigte hier rondom Jezus en in het gehele gewest was voor mij niet meer telbaar. Alle zij- en omwegen, waarlangs de Heer gegaan was, herinnerden mij aan de grote verscheidenheid van zijwegen, die ik altijd naast de rechte levensweg naar het hemelse Jeruzalem zie, waarop men door Gods genade geleid wordt om aan de evenmens nog langer liefde te kunnen betonen en diensten bewijzen. *Het scheen mij dan ook dat zelfs de Heer met geen ander doel hier zulke omwegen volgde, dan om de leerlingen nog met alle liefde te kunnen vormen en op hun taak voorbereiden.*

Hier sprak Hij zeer lang met hen, als Iemand die nu zijn werk besluit en op het punt staat afscheid te nemen. Zij vermoedden nu dat het uur van het afscheid naderde, doch niet dat dit ogenblik daar zo vlug zou zijn.

De zon stond reeds hoger, doch ik weet niet of ik mijn gedacht juist uitdruk, want daar in het land komt de zon mij niet zo verwijderd en hoogstaand voor als hier (cfr. fasc. 24, nr. 1241, voetnoot 674). Het schijnt mij telkens als was zij daar dichterbij de aarde. Ik zie ze daar niet, gelijk hier, als een kleine ronde bol opgaan, maar met veel groter glans; en haar stralen zie ik doorgaans niet zo fijn, maar dikwijls als brede lichtbanen. Het woord 'hoog' is hier eigenlijk een verkeerde uitdrukking. Ik bedoel dat de zon reeds verder van de aardrand (of kimme) in de hemel opgestegen was.

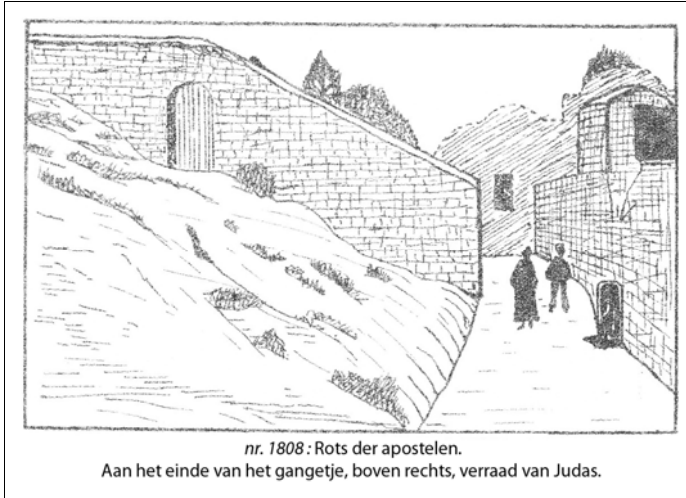
Zij hadden hier (op deze ruime lustplaats) nu reeds langer dan een uur vertoefd, en in Jeruzalem was ondertussen alles in beweging gekomen. In de stad sprak men verwonderd over de massa mensen op de Olijfberg en dit lokte er nu nog veel ander volk uit de stad op de berg bij. In het gewest zag men in de verte een groot gewemel en op de smalle bergwegen verdrong men elkander, maar rondom Jezus en de zijnen bleef voldoende ruimte.

De Heer ging nu naar Getsemani en waar de Olijfhof is, begon Hij de berg te beklimmen (waarschijnlijk langs de gewone en gewoonlijk gebruikte trapweg die aan de noordkant van de Hof van Getsemani passeert en loopt door het terrein dat K. Olijfhof noemt).

Hij sloeg deze weg in zonder eerst het pad te betreden, waarop men hem gevangengenomen had. De talrijke toestromende mensen trokken als in processies op de verscheidene wegen die uit alle richtingen de berg opliepen, en hele groepen ongeduldigen baanden zich een weg door heg en steg, door tuinen en struiken.

De Heer werd gedurig meer schitterend en ook vlugger in zijn gaan. Ook de leerlingen verhaastten hun stap, maar konden Hem niet meer inlopen, en *nu de Heer boven op de berg reeds te schitteren stond,* zag ik in de kring van de mensen rondom Hem allen die Hem op de Palmendag uit Jeruzalem tegemoet waren getrokken en onder hen ook de lieve Veronika.

Zodra de Heer op het hoogste punt van de berg aangekomen was, schitterde Hij als een wit zonnelicht en uit de hemel daalde een schitterende lichtkring tot Hem neer, waarin men helder de kleuren van de regenboog zag blinken. Allen die Hem nageijld waren, bevonden zich nu in een witte kring als verblind door het licht.

Ik zag de Heer nog helderder schitteren dan de lichtkrans rondom Hem. Hij legde zijn linkerhand op zijn borst en zegende met zijn opgeheven rechterhand, zich geheel rondwendend, de gehele wereld.

De menigte stond op dit ogenblik roerloos stil en ik zag hen allen gezegend worden. Hij zegende niet, gelijk de rabbijnen, met de handpalmen, maar gelijk de christelijke bisschoppen.

Dit zegenen van de gehele wereld had zelfs een uitwerksel in MIJN ziel, want in mijn binnenste ondervond ik er bij een grote vreugde.

2132.

Maar nu straalde en vloeide het licht van Boven met de glans van Jezus tezamen, en ik zag zijn gehele gestalte, te beginnen met het hoofd (en vervolgens deel na deel) met dit hemels licht versmelten, en omhoog stijgend, geheel verdwijnen.

Het was alsof een zon in een andere inging, alsof een vlam in een vuurgloed vloog, alsof een vonk in een vlam zweefde.

Het was alsof men in de volle middag vlak in de zon keek, ja, zijn schittering was nog witter en helderder, de klare dag scheen duister daartegen. Als ik reeds zijn hoofd niet meer kon zien, onderscheidde ik nog zijn schitterende voeten, tot Hij geheel in die hemelse glans opgenomen en verdwenen was.

Ik zag ontelbare zielen van alle zijden in dit licht binnendringen en met de Heer in de hoogte verdwijnen. Ik kan niet zeggen dat ik Hem, gelijk iets wat in de lucht vliegt, kleiner en kleiner zag worden, maar *ik heb Hem, terwijl Hij in de lichtwolk opsteeg, zien verdwijnen* (cfr. Hand. 1, 9).

Uit deze lichtwolk viel als een regen van licht op allen neer, en, toen men het licht niet meer kon verdragen, werden allen met schrik en verbazing bevangen.

Hemelvaart van Onze-Lieve-Heer. – Voorstelling in de kunst.

“Na deze woorden werd Hij voor hun ogen weggenomen en een wolk onttrok Hem aan hun blikken. Nog staarden zij naar de hemel, terwijl Hij opsteeg, en zie! daar stonden twee mannen bij hen in witte klederen.

Zij spraken: Mannen van Galilea, wat staat gij daar verwonderd naar de hemel te staren? Dezelfde Jezus die uit uw midden is weggenomen, zal op gelijke wijze wederkomen, zoals gij Hem ten hemel hebt zien stijgen.” (Hand. 1, 9-11).

Gebod:

Verleen, almachtige God, dat wij, die geloven dat uw Zoon, onze Zaligmaker, eigenmachtig ten hemel opgestegen is, ook zelf met de geest steeds in de hemel mogen leven.

Schenk ons deze genade door de verdiensten van dezelfde Jezus Christus, uw Zoon, onze Heer, die met U in alle eeuwigheid leeft en heerst. Amen.

De apostelen en leerlingen stonden het naast bij Jezus. Zij waren meest allen gans verblind en sloegen hun ogen ter aarde, terwijl veel anderen met het aangezicht op de grond neervielen.

De H. Maagd stond dicht achter hen en staarde kalm voor zich uit. Na enige ogenblikken, wanneer de lichtschittering verminderd en wat teruggetrokken was, staarde de gehele menigte in de grootste stilte en met de meest verschillende zielsbewegingen omhoog naar de hemelse glans, die daar nog voort bleef hangen, en uit dit licht zag ik 2 gestalten nederdalen²⁵⁴. In het begin waren ze klein, maar werden groter en verschenen dan in volle grootte in lange witte klederen en met stokken in de hand aan het volk. Het waren, zou men gezegd hebben, profeten.

Zij spraken de menigte toe; hun stemmen klonken luid als bazuinen en het leek me dat men ze in Jeruzalem moest kunnen horen. Zij bewogen zich niet, maar stonden roerloos, terwijl zij enige woorden spraken.

Welke woorden de engelen spraken heeft de zienster niet gezegd, maar wij ontleen ze aan Hand. 1, 11 en lassen ze hier in:

“Mannen van Galilea”, zegden zij, “wat staat gij daar zo naar de hemel te zien. Dezelfde Jezus die van u weg en in de hemel opgenomen is, zal weerkeren, zoals gij Hem ten hemel hebt zien stijgen!”

Na deze woorden verdwenen beide gestalten, maar de lichtglans hield nog een tijdlang aan en verdween dan eindelijk, overgaand in het natuurlijke daglicht, zoals het daglicht overgaat in de nacht.

---

²⁵⁴ Twee gestalten daalden neer uit het licht. – De verschijning van deze engelen is gelokaliseerd op een andere, nabije top van de Olijfberg, met name Karm es Saijid, 300 m ten noordwesten van de top der Hemelvaart.

De kapel die aan de engelen herinnert heet Viri Galilaei, de eerste 2 van de woorden die de engelen spraken.

Maar deze zeer jeugdige traditie heeft geen stevige grond onder zich en is dus onbetrouwbaar (cfr. Guide, 270; De Géramb, I, 293; Mislin, III, 18).

Nu waren de leerlingen buiten zichzelf (van verdriet). Nu wisten zij wat hun geschied was: de Heer was van hen weggegaan en naar zijn hemelse Vader teruggekeerd. Velen zonken van smart schier bewusteloos ineen ter aarde. Terwijl de glans geheel verdween, vermanden zij zich een weinig en de andere mensen verdrongen zich rondom hen. Vele anderen stonden in groepjes bij elkander; de vrouwen traden ook nader en zo verwijlden allen daar nog lange tijd, zich het gebeuren realiserend, erover nadenkend, hun verwondering uitend en telkens weer opziend naar de hemel waarin Jezus zich teruggetrokken had en nu verzwonden was. Tenslotte gingen de leerlingen naar Jeruzalem terug, gevolgd door de vrouwen. Enige meer eenvoudigen weenden nog steeds als ontroostbare kinderen en weer anderen gingen dieper in de gebeurtenis op en bezonnen zich.

2134.

De H. Maagd, Petrus en Joannes waren zeer rustig en getroost. Maar daarentegen zag ik ook vele anderen die ongevoelig bleven; zij gingen heen, ieder zijn weg, ongelovig en twijfelend en langzamerhand verspreidden zij zich allen.

Op de plek waar Jezus omhoog voer, lag een grote vlakke steen²⁵⁵. *Jezus stond daar op en sprak nog, alvorens*

---

²⁵⁵ Indruk van Jezus' voeten in grote vlakke steen. –

Wij hebben reeds uitvoerig gesproken over indrukken in steen, zie fasc. 29, nr. 1803, voetnoot 23).

Hier nog wat over de indruk op de Olijfberg, een der voornaamste en vermaardste. Wij lezen erover bij Dubois: "In de kleine achthoekige moskee (6 à 7 m doorsnede) ligt de rotssteen waarin Jezus bij zijn Hemelvaart zijn voetzool ingeprent achterliet. Die rots van harde kalksteen, is ingelijst in een witmarmeren kader van 0,80 m bij 0,50 m met een hoogte of diepte van 0,10 m. Alle pelgrims maken gewag van die indruk die heden nog te zien is. Of de rechervoet uitgewist of door de Mohammedanen verwijderd werd, is onbekend. Volgens de richting van de voet zou Jezus ten hemel gestegen zijn met het aangezicht naar het noorden gekeerd. Het behoud van die voet-indruk tot op heden, door alle wisselvalligheden van de geschiedenis heen, is bijna onverklaarbaar zonder wonder.

zijn zegen te geven en door de lichtwolk opgenomen te worden. De voetstappen van de Heer bleven in die steen ingedrukt en ook bleef op een andere steen een hand van de H. Maagd geprent.

De zienster bepaalde niet de plaats van deze laatste indruk.

Het was reeds middag, wanneer de gehele menigte uiteengegaan en de berg weer verlaten was. Ik zag de leerlingen en de H. Maagd zich naar het Cenakel begeven (Hand. 1, 12-14).

In het begin, daar zij zich nu zo eenzaam en verlaten voelden, waren zij ongerust en hielden zich om zo te zeggen voor verweesd. Ik dacht dat zij hierin ongelijk hadden, want zij hadden de Belofte. Van deze Belofte (dat de Verlossing bewerkt was en dat de H. Geest zou komen) was ik zo zeker dat ik er wel mijn leven voor zou gegeven hebben. Maar nadat zij allen in het huis weer bijeen waren, werden zij, dank vooral de kalme tegenwoordigheid van de H. Maagd onder hen, opnieuw met troost vervuld²⁵⁶, want zij verlieten zich op Jezus' woord dat zijn

---

De lotgevallen van de berg beginnen reeds met het kamperen van de Romeinen op zijn hoogte, verlengen zich in de verwoestingen van de Hemelvaartkerken en zijn in de tegenwoordige tijd nog niet aan hun einde. (cfr. Uitvoerige bespreking in Pet. Boll. T. 16, blz. 73; De Géramb. I, 295).

De grote Hemelvaartkerk, later vervangen door een kapel die thans in moskee is veranderd, staat geheel op de top vanwaar Jezus omhoog steeg, zoals ook K.E. zo-even zegde: "*Jezus stond op de top van de berg*" (nr. 2134). Dit was een kleine ronde verhevenheid.

Wat nog het voetspoor van de steen betreft, dit wordt ook vermeld door Maria van Agreda: Hij liet dit achter, zegt zij, bij het opstijgen ten hemel (blz. 383).

²⁵⁶ Door Maria werden zij weer met troost vervuld. – Ongekunstelde, maar toch diep treffende beschrijving van de invloed van Maria op de Kerk, invloed die nog voortduurt en voortduren zal bij alle gelovigen en vooral op haar vurige vereerders.

Weten zij die de godsvrucht tot Maria geringschatten, hoeveel troost en kracht zij verbeuren, hoeveel genaden zij verspillen, hoeveel voordelen verliezen, hoe grote schade zij hun eigen persoon en aan vele anderen toebrengen?

Moeder voor hen een middenpunt, een Moeder, een Voorspreekster zou wezen, en hierdoor keerde de vrede in hun ziel terug.

Toen de Jeruzalemmers in de stad terugkwamen, werden de Joden hier bevangen door vrees. Ik zag velen hun deuren en winkels sluiten; veel anderen kwamen in private huizen tezamen. Reeds in de laatste dagen en heel in het bijzonder vandaag vervulde hen een vreemde angst en onrust.

Jezus stond op de top van de Olijfberg, toen Hij Zich van de aarde ten hemel verhief.

Een wolk onttrok Hem aan hun ogen (Hand. 1, 9).

Mannen van Galilea, wat staan jullie daar verbaasd naar de hemel te kijken? Zoals jullie Hem naar de hemel hebt zien opstijgen, zo zal Hij eens wederkeren (Hand. 1, 11).

Tekening ontleend aan Bijbelse Geschiedenis van Dr. Jos. Keulers.

Vi-ri Ga - li - lae - i, quid ad - mi - ra - mi - ni, as - pi - ci - en - tes in coe - lum
quem - ad - modum vidistis e - un as - cen - den - tem in coelum, i - ta ve - ni - et

Korte uitweiding over, beschrijving van de Olijfberg.

De naam Olijfberg heeft een strikte en ruimer betekenis. In zijn engste betekenis duidt hij de bergtop aan tegenover het Tempelplein, waar Jezus de veertigste dag na zijn Verrijzenis ten hemel voer.

De naam Olijfberg, in zijn ruimere betekenis genomen, duidt een heuvel-KETEN aan, die in het noorden begint 1 km ten noordoosten van Jeruzalem, zich van dit punt zuidwaarts richt en spoedig aan de oostkant van Jeruzalem en van het Tempelplein voorbijkomt, waar hij door de Kedronvallei van dit plein en van de stad gescheiden is. In het noorden is deze kleine keten door de Skopusberg, 2 kilometer ten noorden van de noordoosthoek van het oude Jeruzalem, met het middelgebergte verbonden. Deze kleine keten, aldus omschreven en van noord naar zuid gericht, heeft een lengte van 3,5 km.

Op zijn rug onderscheidt men 3 ronde toppen, door bodeminzinkingen of passen van elkander gescheiden. Van noord naar zuid is het niveau van deze toppen 830 m en 820 m en 818 m. Het niveau van de tussendiepten is 811 m en 794 m. Men vindt soms opgaven die een weinig van deze getallen afwijken.

De zuidelijke top of eigenlijke Olijfberg in de strikte zin, heeft een nogal ruime oppervlakte. Op zijn terrein onderscheidt men nogmaals 3 ongelijke hoogten, waarvan alleen **de middelste, de plaats van Jezus' Hemelvaart**, buitengewoon belangrijk is.

Die top is met zijn niveau van 818 m, 78 m hoger dan het Tempelplein (740 m).

De 2 andere toppen zijn

- Karm es-Saijad, 300 m ten noordwesten van die top en
- ten tweede, een vooruitspringend terras ten zuidwesten van de top. In deze uitsprong zijn de zogenaamde profetengraven.

Deze strikt genomen Olijfberg heeft nog 2 uitlopers of verlengingen, nl.

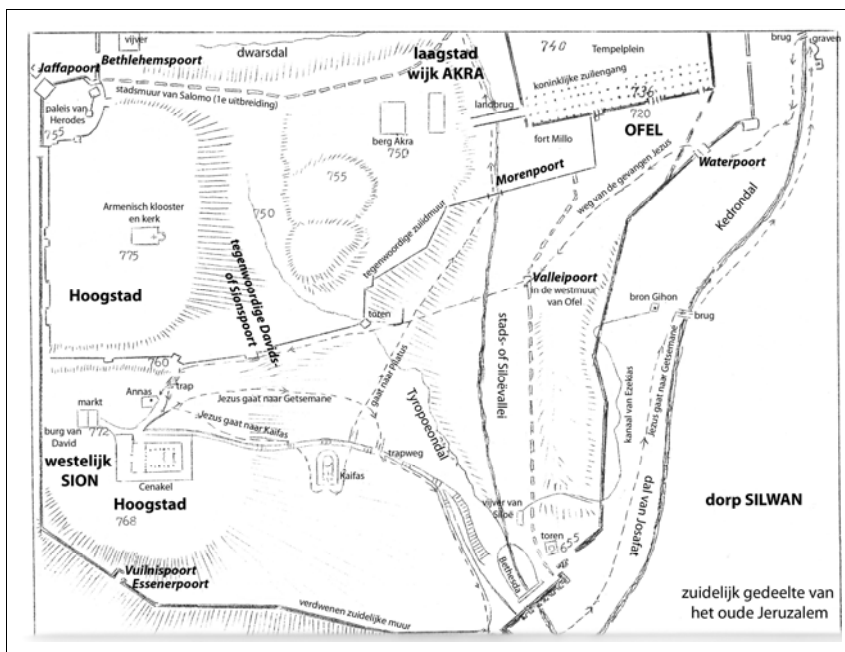
- de djebel of berg el-Azarijeh ten zuidoosten, in de buurt van het dorp el-Azarijeh en

- ten tweede, een naar het zuiden gerichte verlenging of heuvel met name Baten el-Hawa, d.i. ‘zak van de winden’. Deze heuvel heeft hetzelfde niveau als de Tempelberg, nl. 740 m.

Tussen deze heuvel en de Olijfberg in strikte zin, loopt een pas of engte met een niveau van 726 m, d.i. 14 meter lager dan het Tempelplein. Door deze pas kwam Jezus, toen Hij zijn plechtige Intocht in Jeruzalem hield. De ‘heuvel der winden’, draagt in het christelijke spraakgebruik de naam Ergernisberg.

Tegen zijn westelijke helling ligt het Arabische dorp Silwan vastgeklampt en op zijn top ligt een Benediktijnerklooster.

De vermaarde heilige Olijfberg – de Arabieren noemen hem djebel et-Tur, ‘berg der bergen’ – is op zichzelf een schouwspel van schoonheid. Hij is heerlijk om aan te zien, vooral uit Jeruzalem, waar men hem ziet van op ieder punt van de heilige stad.

Volgens onze K. zagen de inwoners van Jeruzalem op het uur van Jezus' Hemelvaart de verzamelde menigte op de hellingen en de top van de berg. Wie te Jeruzalem woont of verblijft, voelt zijn blikken naar die kant aangetrokken. Dit is niet alleen het gevolg van het heilig karakter en de verheven betekenis van de berg, maar ook van zijn natuurlijke schoonheid en majestueuze grootsheid.

Nergens anders werkt het licht- en kleurenspeel, volgens Sertillanges, zo betoverend en bekoorlijk. Deze auteur beschrijft het voorkomen van de berg bij het op- en ondergaan van de zon, maar wat zegt zo'n beschrijving hoe suggererend ook, voor iemand die het niet met eigen ogen ziet? Daarom uit die beschrijving alleen de volgende regel: "Doch wie zal de maagdelijke majesteit beschrijven van de heldere, zilverig glanzende, boven de Olijfberg opgaande volle maan die glinstert tegen de donkerblauwe hemel?"

Deze trek herinnert aan de mededeling van onze K. dat de nakend volle maan boven de Olijfberg opging, toen Jezus om 9 uur 's avonds de poort van de stad uitging om zich naar de Olijfberg, naar Getsemane te begeven.

De berg zelf biedt eveneens een schouwspel. Op zijn hoogste top, vooral vanaf de toren van het Russische nonnenklooster aan de oostrand van de bergvlakte, een paar honderd meters van de Hemelvaartplaats, geniet men in alle richtingen de heerlijkste vergezichten. Men ontwaart een groot aantal Bijbelse plaatsen. De blik omvat het gehele bergland van Judea in een wijde omtrek. Ten oosten overziet men de woestijn van Juda met haar ordeloos verspreide heuvelen, haar getormenteerde, door elkander slingerende valleien en in het zuidoosten overziet men bij helder weer de Dode Zee in haar gehele uitgestrektheid. Men ziet de vlakte van Jericho en over de Jordaan de vlakte van Moab en daarachter de bergen van Gilad. Door de heldere lucht schijnt dit alles veel nader dan in werkelijkheid en in de avondzon is alles overgoten met de rijkste kleuren: blauw, saffier en purper.

De Olijfberg bevat vele spelonken, regenbakken en grafgrotten, die alle uit de oudheid dateren. De meest vermaarde grotten zijn

- die van Getsemane, de grot van Jezus' doodstrijd en

Vier grafmonumenten zijn beroemd en trekken de aandacht van alle pelgrims. Het zijn: dat van

- Absalom,
- Josafat,
- Jakobus en
- Zakarias;

ze zijn gelegen aan de voet van de berg, in de Kedronvallei, tegenover de zuidelijke helft van het Tempelplein en bij de Kedronbrug. Het graf van Absalom, het noordelijkste van de vier, bestaat uit één kubieke rotsblok met zijden van 6,80 m; het is rondom van de rots gescheiden en vrijgehouden. Boven heeft het een vreemde gemetselde bekroning die met een ronde, piramidevormige spits eindigt; deze bekroning brengt de totale hoogte van het monument op 16 m. Vier pilastertjes versieren iedere buitenwand (op het kaartje cijfer 1).

Het graf van Josafat ligt erachter en slechts door een gang van 3 m breed ervan gescheiden; het is in de rotswand van de berg uitgehouwen en bestaat uit 4 grafruimten; een ingang met een fijn en prachtig beeldhouwd fronton leidt erbinnen, maar thans zijn ingang en fronton verdwenen achter nieuwe Joodse grafmonumenten (1a).

Vijftig meter ten zuiden van beide graven is in een hoge rotswand een vestibule van 6 m breed en 3 m diep. In de achterwand van de vestibule geeft een deur toegang tot een complex van grafkamers dat ietwat meer ingewikkeld is dan het graf van Josafat.

De traditie bestaat dat zich hier tijdens Jezus' lijdensuren de apostel Jakobus kwam verschuilen; zelfs zou hij hier een verschijning gehad hebben van de verrezen Heiland (2).

Een tiental stappen ten zuiden van dit laatste graf treft men een ander kubiek monument aan met zijden van 5,30 m. Gelijk het graf van Absalom is het rondom door wegkapping van de rotsmassa gescheiden; het gebouwtje is bekroond met een vierhoekige piramide. Dit is het zogenaamde graf van Zakarias (3).

Vierhonderd meter ten oosten van dit laatste grafmonument, hoger op de berg en 300 m ten zuidzuidwesten van de Hemelvaartplaats is er een eigenaardige grafspelonk die bekend staat onder de naam: 'Graven

van de profeten'; ze liggen in de boven reeds vermelde vooruitsprong van de Olijfberg, in de strikte zin.

Ook het graf van Lazarus in de zuidoostvoet van de zuidoostelijke VERLENGING van de Olijfberg kan beschouwd worden als behorend bij deze berg.

De berg is overal, behalve in zijn zuidelijkste deel en op de westhelling van de Ergernisberg bedekt met een dikke laag vruchtbare aarde, waar ook grote bomen een gunstige bodem vinden.

Aan het OVERWEGEND getal olijfbomen – er groeien nog veel andere boomsoorten en vruchten – hebben de berg en de Olijfhof hun naam te danken. De westhelling van de berg, de effen verbreding van de Kedronvallei ten zuiden van Getsemane en de omgeving van el-Azarijeh zijn heden nog bedekt met aantrekkelijke olijfboomplantages.

Tweede uitweiding. – De Olijfberg in Jezus' leven.

Uit het Evangelie en nog duidelijker uit K.'s verhalen weten wij dat de berg een belangrijke rol gespeeld heeft in het leven van Jezus. Jezus is hem dikwijls opgegaan en afgedaald. Daar heeft Hij gebeden, daar heeft Hij zijn leerlingen onderwezen. Weken lang vóór zijn lijden was de Olijfberg zijn gewone rust- en afzonderingsplaats, zijn toevluchtsoord in de nacht, nadat Hij overdag in de tempel gepredikt of bezoeken in de stad of prediktochten in de omgeving had afgelegd.

“Telkens als Jezus in Betanië was en ook maar over een uurtje vrije tijd beschikte, ging Hij”, zegt K., “'s nachts; op de Olijfberg.” (fasc. 14, nr. 532).

Benevens de Hof van Getsemane aan de noordwestvoet van de berg en Betanië aan de zuidoostvoet van een uitloper van de berg zijn vooral 2 plaatsen merkwaardig, nl.

- een plaats op de berg, waar Hij onderrichtingen gegeven en voorspellingen gedaan heeft en
- de top van de berg waar Hij zich van de aarde verheven heeft en ten hemel gevaren is.

De afstand tussen beide is 110 m. (Op kaartje hiervoor cijfers 5 en 6). Wij geven hier een kort woord over deze 2 zo belangrijke herinneringsplaatsen.

1) De plaats van het onderricht.

In de eerste eeuwen van het christendom ging de belangstelling van de pelgrims voornamelijk uit naar deze plaats en ze werd ook het eerst vereerd met een kerk, nog eerder dan de plaats van de Hemelvaart.

De zogenaamde plaats (en ook de grot) van het onderricht ligt, zoals gezegd, 110 m van de hoogste top van de berg en op de westelijke rand van de hoogste bergvlakte. Van deze rand heeft men een onbelemmerd uitzicht op de stad en het Tempelplein, die zich met een fascinerende bekoorlijkheid aan het oog van de toeschouwer vertonen.

Op deze plaats kwam Jezus soms na zijn bezoeken aan de tempel met zijn apostelen uitrusten. De tempel verlatend zegden Hem eens de apostelen, terwijl zij zijn aandacht vestigden op de kolossale stenen der gebouwen: “Meester, zie eens wat een stenen!”

Maar Jezus maakte van de gelegenheid gebruik om de ondergang van het heilig gebouw te voorspellen: “Al wat ge daar ziet, zal verwoest worden; geen 2 stenen zullen op elkander blijven!”

Wanneer nu Jezus op de berg, op de leerplaats neergezeten was, het oog gericht op stad en tempel, die schitterden in het licht van de ondergaande zon, naderden enige apostelen met de vraag: “Zeg ons eens Meester, wanneer het zal gebeuren en aan welke tekenen wij zullen zien dat de rampen aanstaande zijn?”

Toen openbaarde Jezus hun de voortekenen die de fatale oorlog van 70 zouden aankondigen: dan zou Jeruzalem te gronde gaan en de tempel aan zijn einde komen.

De plaats waar Jezus de voorspelling deed en waar Hij ook vroeger zo dikwijls zijn leerlingen onderwezen had, nam in de verering van de eerste christelijke generaties de voorrang in boven de plaats van de

Hemelvaart; ze kreeg de naam 'plaats van het onderricht'; ze was ook door een grot gekenmerkt en zonder twijfel was het dezelfde plaats waar Jezus zich, volgens K.E., dikwijls terugtrok voor het gebed in een grot die te onderscheiden is van de grot van Getsemane en hoger op de berg en veel dichter bij Betanië gelegen was dan deze.

Van Betanië uit kwam Jezus er herhaaldelijk bidden, omdat het, bij gebrek aan tijd, naar de andere grot te ver zou geweest zijn. Deze plaats met de grot kwam dan ook het eerst in aanmerking voor de bouw van een heiligdom op de Olijfberg. Het werd opgetrokken door de zorgen van de heilige keizerin Helena in 326.

Dit monument moest tezelfdertijd herinneren aan Jezus' Hemelvaart en daar dit ook een hele tijd het enige heiligdom op de Olijfberg was, werd het tevens aangeduid met de naam van de berg en 'ELEONA' genoemd.

(Het Griekse woord 'Elaia' = 'olijfboom'. Op de berg heet thans nog een plaats 'Heloeëh').

Over de opgraving van de Eleona-kerk kan men nazien Suppl. D.B. Ascension (Eglise de l') en een uitvoerig artikel in Ami du clergé, nr. 10, 5 mars 1970.

2) De plaats van de Hemelvaart.

De plaats van de Hemelvaart bleef dus voorlopig zonder monument, zoals de Pelgrim van Bordeaux het in 333 vaststelde. Pas een halve eeuw later trad de belangstelling voor de plaats van de Hemelvaart op de voorgrond. Omstreeks 370 belastte zich een Romeinse edeldame met name Poemenia uit eigen beweging met de opbouw van dit tweede heiligdom.

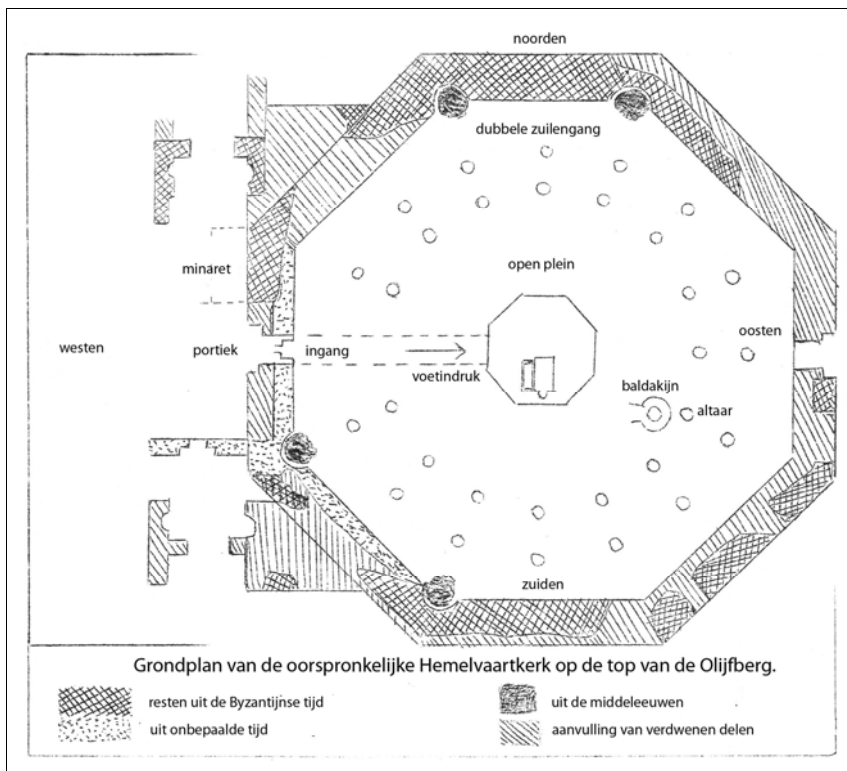
Ten onrechte hebben sommige latere pelgrims dit nieuwe heiligdom aan de H. Helena toegekend. Het verhief zich op de kleine heuvel die het hoogste punt van de Olijfberg vormt en oprijst aan de noordkant van de weg naar Betanië. Daarom zegt de H. Lukas aan het slot van zijn Evangelie, 24, 50 :

“Toen leidde Jezus hen (zijn leerlingen) naar Betanië.” (d.i. Hij volgde de weg die leidt naar

Betanië); Hij hief zijn handen op en zegende hen. En terwijl Hij ze zegende, scheidde Hij van hen en werd opgenomen ten hemel.”

De Hemelvaartheuvel ligt op een aanzienlijk hoger niveau dan de Eleonakerk. Men noemde de Hemelvaartkerk in de eerste eeuwen ‘Imbomon’, een naam die men op 2 manieren kan vertalen:

- a) door hoogte;
- b) door ingaan, intreden in, opvaren naar de hemel en die wij dus in afgeleide betekenis kunnen weergeven door Hemelvaart plaats of Hemelvaartkerk.

Deze kerk had een speciale vorm: ze was, naar het zeggen van de H. Hiëronymus, open en rond, rond als een noodzakelijk gevolg van de kleine ronde heuveltop en open, omdat geen dak de middenplaats overdekte. Het was een rotonde, bestaande uit een achthoekige buitenmuur die beschreven kan worden in een cirkel met een diameter van 32 m (tot de buitenkant van de muur). Tegen de muur, rondom de open binnenplaats leunden 2 overdekte zuilengangen (of een dubbele zuilengang) aan, gevormd door 3 kringen van zuilen, waarvan de buitenste in de muur ingewerkt was.

De schets hierboven is ontleend aan Suppl. D.B. Ascension, (Eglise de l'). De loop van de muur is juist en zeker. In de teruggevonden delen onderscheidt men

- resten uit het byzantijns tijdperk (op onze schets kruisgewijs gearceerd);
- resten uit de middeleeuwen (gans zwarte gedeelten, vooral de 4 muurpijlers);
- de aanvullingen van de verdwenen muurgedeelten (simpel gearceerd), en
- de onbepaalde gedeelten (gestippeld).

Op de genoemde schets in Suppl. D.B. Ascension worden de kringvormige zuilengangen rond het open plein zeer breed voorgesteld, zodat er weinig ruimte overblijft voor de open plaats. Daarom wijken wij hier van de voorstelling af, die toch maar een veronderstelling is, en sluiten wij ons liever aan bij de voorstelling die Meistermann van de archeoloog Schick overneemt.

Men vindt ze in het hier benuttigde artikel uit Suppl. D.B. een bladzijde verder en ook in Guide, blz. 273. Hierop is de open middelruimte veel groter en de omlopende zuilengangen veel smaller.

In het midden van dit onoverdekt plein vond men een voetindruk in de rots, die door de traditie aangewezen wordt als de indruk die een voet van Jezus had nagelaten op het ogenblik dat Hij zich van de aarde verhieft. Volgens sommigen was dit voetspoor lange tijd ter bescherming alleen omgeven door een traliwerk van anderhalve meter hoog en werd het eerst in de 11^e eeuw met een kapel overbouwd door de Griekse keizers. Dit klein monument was achthoekig, had een

diameter van 5,35 m (binnenmaat) en had boven een koepel met een opening die eveneens aan Jezus' Hemelvaart moest doen denken.

Het heiligdom in zijn geheel was naar het oosten georiënteerd. Aan deze kant stond op het open plein onder een ciborium (= stenen baldakijn rustend op 4 pijlers boven altaar; altaarbaldakijn) en vóór een soort absis (= overwelfde, halfronde of veelhoekige koornis als uitbouw van het hoofdaltaar in sommige grote kerken – basilieken, vaak voorzien van zitbanken voor aan de plechtigheden deelnemende geestelijken) een altaar. Aan de westkant had het heiligdom of de achthoekige ringmuur een rechthoekige vestibule (= ruimte direct achter de ingang van een gebouw of een woonhuis, voorportaal, hal) portiek of portaal met heerlijk uitzicht op Jeruzalem, op de Kedronvallei en de bergen rond en achter Jeruzalem. Een trap van 25 treden daalde af op de bergvlakte.

***

- Dit heiligdom onderging schade tijdens de inval van de Perzen in 614.
- In 638 rukten de Arabieren het kruis van het voorgebouw af en teisterden ook het gebouw, aangezien het in dezelfde eeuw nog hersteld werd door de abt Modestus en wel volgens het primitieve plan.
- In deze herstelde toestand zagen het Arkulfus (670), Willibald (8e eeuw) en de monnik Bernardus (870); het heiligdom bestond nog steeds uit de dubbele kringvormige zuilengang en het open plein, waar het voetspoor van Christus het voorwerp van vurige verering bleef.
Onder het baldakijn zag men nog het altaar en door de oude vestibule trad men nog het heiligdom binnen.
- Nog in 985 was zijn toestand gelijk gebleven, maar het werd in puin aangetroffen door de kruisvaarders in 1099.
- In 1010 was het verwoest geworden door Hakim van Egypte (996-1026).
- De kruisvaarders herbouwden aanstonds de achthoekige omheiningsmuur op de oude fundamenten, bouwden er rondom verschansingswerken tegenaan en herschiepen de plaats tot een vesting of fort. De dubbele omlopende zuilengang werd door een

enkele, doch met marmer gevloerde gang vervangen. Hierin werden cellen aangebracht voor de reguliere kanunniken die de kerk bedienden. Kunstige fresco's en fraai beeldhouwwerk versierden het heiligdom.

Na een instorting van de oostrand van de heuvel verdween de oostelijke helft van de ringmuur en werd vervangen door een nieuwe Turkse muur van onregelmatige vorm, die het ingestorte deel van de heuvel uitsluit en een beperkter oppervlakte omvat. Tegen de ringmuur zijn thans op de ruïnes van oude gebouwen Arabische huizen aangebouwd.

De kruisvaarders herstelden ook het klein achthoekig gebouwtje boven de voetindruk van Christus midden op de binnenplaats.

De diameter van de cirkel waarin het beschreven kan worden bedraagt 6,60 m tot de buitenkant van de muren; het steunde op pijlers die open vakken hadden en het gebouwtje doorzichtig lieten.

Het gebouwtje dat men er nog ziet, is hetzelfde, met dit verschil dat de vakken tussen de pijlers toegemetseld zijn en een tamboer (*bij een koepeltoren het ronde of veelhoekige gedeelte tussen de open ruimte en de koepel; de tamboer kan voorzien zijn van vensters*) tussen kroonlijst en koepel aangebracht werd. Dit is het werk van de Muzelmannen geweest, die hierdoor de hoogte van het gebouw vermeerderd hebben. De ingang is aangebracht aan de westkant. Binnentredend heeft men aanstonds rechts vóór zich in de zuidelijke helft van de binnenruimte een witmarmeren kader dat de indruk van Jezus' linkervoet omlijst. Het kader heeft een lengte van 0,80 m bij een breedte van 0,50 m en een diepte van 0,10 m. Het kader is 0,05 m diep in de vloer ingewerkt en steekt er eveneens 0,05 m boven uit. De rots en de indruk binnen het kader zijn onbedekt en zichtbaar.

Natuurlijk is de echtheid van die indruk een onderwerp van meningsverschillen; vrome zielen maken daar gewoonlijk geen moeilijkheden tegen, maar des te gemakkelijker ergert de kritiek er zich aan.

Toch bevestigt K.E. zeer beslist het bestaan van zulke indrukken, in 't bijzonder van de voet-indruk op de Olijfberg: "Zulke indrukken", zegt ze, "gelijken op die welke men zou nalaten, als men zijn hand: in een vast deeg drukt".

Juist is dit het geval met de indruk op de Olijfberg, doch “de indruk is duidelijk genoeg”, zegt De Géramb om alle twijfel uit te sluiten.” (I, 295).

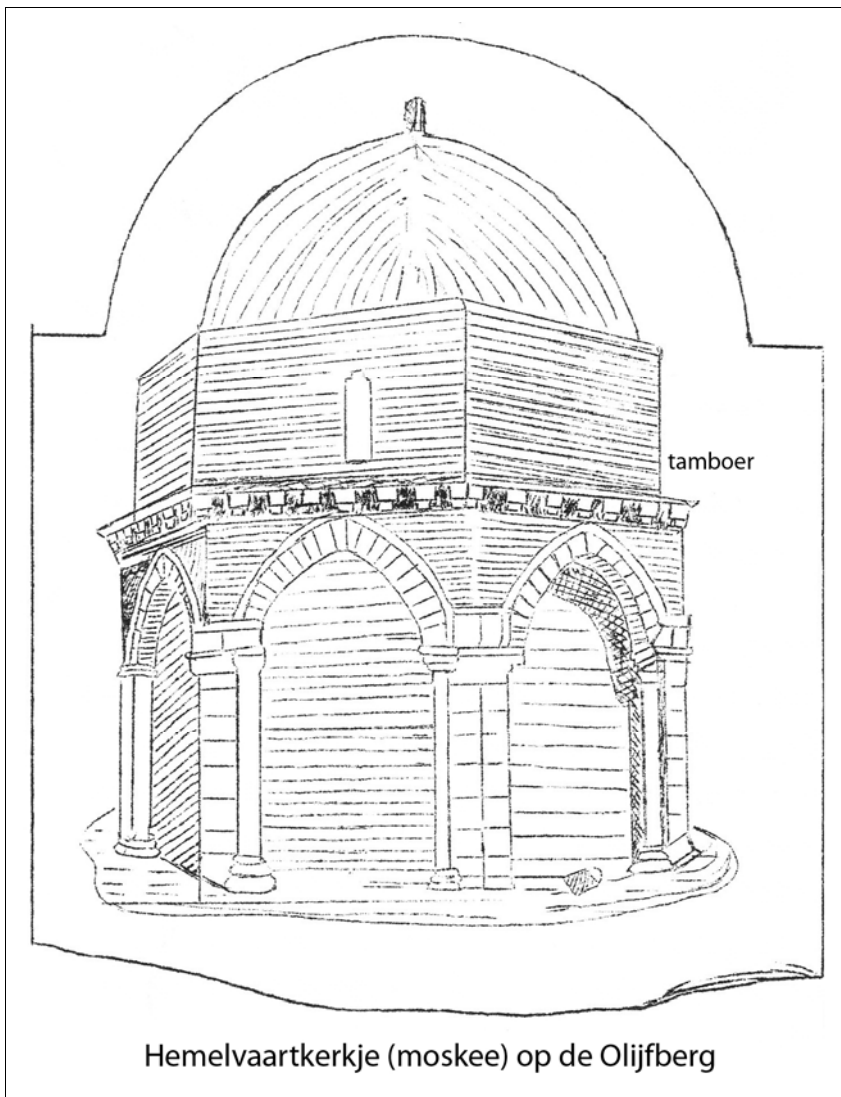
“Ik heb die voet-indruk gezien”, zegt de vermaarde pelgrim Mislin (III, 116), “en heb hem ook vereerd; ik neem graag de echtheid ervan aan, hoewel men mijn mening niet nodig heeft, daar ontelbare leraren en heiligen hem als echt hebben erkend; ik verwijs mijn lezers liever naar HUN getuigenissen dan beroep te doen op mijn eigen overtuiging; het is moeilijk de waarheid te ontkennen van zoveel oeroude en gezaghebbende getuigenissen. Reeds de H. Hiëronymus wijst die indruk aan als afkomstig van Christus en de traditie heeft zich tot heden toe staande gehouden.”

“Op de plaats waar Jezus ten hemel voer”, verzekert K.E., “lag een grote vlakke steen; Jezus stond erop, terwijl Hij sprak en zijn zegen gaf, eer de lichtwolk Hem opnam. De voetstappen van de Heer bleven in de steen geprent.” (nr. 2134).

Of dit werkelijk een losse steen is, kan men door het kader niet nagaan, maar men beweert, zegt Sertillanges, dat de rotssteen die men in het kader ziet, één uitmaakt met de rots.” Hoe K.’s woorden betreffende de grote vlakke steen te verstaan zijn, is ook niet duidelijk; ze kan een aanzienlijke oppervlakte, een rotsvlak bedoelen.

Na het vertrek van de kruisvaarders kwam het gebouwencomplex in een toestand van verval.

- In 1187 sloopte Saladin grotendeels de vestingwerken rondom het heiligdom.
- Door gebrek aan herstel en door verder verval lag het in 1530 volkomen verlaten en verwoest. Tegen de ringmuur hadden de Muzelmannen hun huizen aangebouwd en zij woonden er met hun kudden. Alleen het middengebouwtje was behouden en in ere gebleven doordat het in moskee veranderd en ingewijd was. Het bevindt zich thans in de staat waarin zij het gebracht hebben, d.i. de muurvakken blijven dichtgemetseld.

(Einde van de uitweiding & vervolg van het verhaal).

De dagen na de Hemelvaart.

2135.

(Vrijdag, 4 mei). –

Ik zag daags na de Hemelvaart en de volgende dagen de apostelen voortdurend tezamen en de H. Maagd onder hen in het Cenakel (Hand. 1, 14). Sedert de laatste maaltijd van Jezus, waarop ik het voor de eerste maal zag, zag ik Maria onder de oefening van het gebed en van het breken des broods telkens tegenover Petrus die de eerste plaats bekleedde in de kring die men voor het gebed vormde en bij de maaltijden.

(Zaterdag, 5 mei; Sabbat). –

(Zondag, 6 mei). –

Met het sluiten van de sabbat (te verstaan in de eigenlijke zin van zaterdag, niet in de zin van sabbatoefening op vrijdagavond, 4 mei; na de sluiting van de sabbat is de zondag begonnen) zag ik de apostelen in de zaal tot het gebed verzameld. Ik zag hen allen in hun witte feestklederen en Petrus en de 2 anderen in hun onderscheidingsgewaden. Ik zag dat in hun plechtigheden iets veranderd was.

(Er was een oefening aan toegevoegd, die het begin is geweest van de zondagviering, zie nr. 2054, voetnoot 220).

Zij stonden in een kring onder de lamp. De H. Maagd stond tegenover Petrus. Tussen hen stond onder de lamp een hoger vierhoekig tafeltje als een vierhoekig altaar, bedekt met een rood doek en met daarboven nog een doorschijnend wit doek. Maar daarover herinner ik me voor het ogenblik niets bijzonders.

Sedert Maria in de nacht vóór de Hemelvaart (met de apostelen) mee aan de tafel van het Avondmaal aanzat, heb ik altijd het gevoel gehad dat zij een hoger rol te vervullen, een andere taak

onder de apostelen bekomen heeft en dat zij voortaan de Kerk verbeeldt.

Mattias tot apostel gekozen (Hand. 1, 15-26).

2136.

In deze dagen zag ik de apostelen en de H. Maagd altijd van de grotere schaar der leerlingen en overige gelovigen en der vrouwen afgezonderd, in het Cenakel in gebed verblijven; zij hielden zich in verschillende zalen op. De apostelen hielden zich zeer ingetogen en teruggetrokken en niemand uit de grote schaar aanhangers zag ik tot hen in het huis van het avondmaal (in de middenzaal) gaan. De apostelen waren meer op hun hoede voor de vervolging van de Joden, hielden zich in strenger afzondering en in strikter geregeld gebed, dan de groep leerlingen in de andere plaatsen (voorzaal en zijzalen). Dezen gingen meer in en uit; zelfs zag ik velen van dezen 's nachts met grote godsvrucht de wegen des Heren of de kruisweg gaan.

Ik heb ook de keus van Mattias tot apostel gezien. Ik zag dat Petrus in de zaal van het Avondmaal, omhangen met zijn bisschopsmantel, midden in de kring der apostelen stond, en dat de leerlingen, die in de opengezette zijzalen verbleven, toezagen naar wat in de middenzaal gebeurde. Petrus stelde Joses Barsabas en Mattias voor, die beiden onder de afgezonderde schaar leerlingen stonden. Onder dezen wensten velen in de plaats van Judas gekozen te worden, maar de 2 genoemden hadden er volstrekt niet aan gedacht en waren zonder enige ambitie.

Het eerst zag ik dat Petrus hen allebei voorstelde en de volgende dag zag ik het lot over hen geworpen worden; zijzelf waren er niet bij tegenwoordig. Het lot viel op Mattias en aanstonds ging nu een apostel in de verblijfplaats van de leerlingen en hij leidde Mattias van tussen de leerlingen in de middenzaal bij de apostelen.

De laatste twee dagen voor Pinksteren. – A. Voorbereiding tot het feest.

2137.

(Vrijdag, 11 mei). –

Ik zag in het Cenakel een grote verandering en hoe alles bereid en in gereedheid gebracht werd als tot een feest. Ik zag meteen ook duidelijker dan ooit menige bijzonderheid betreffende de inrichting van het huis.

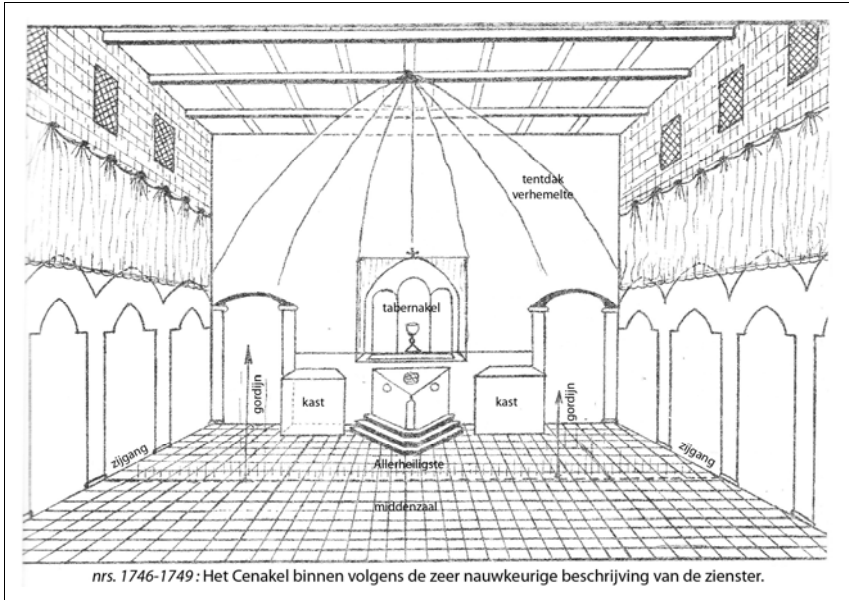
In de zuilen- of zijgangen die de middenzaal omgaven, kon men de wanden openen en (tussen de zuilen door) in de middenzaal zien, gelijk uit de kruisgangen of zijbeuken in het schip of de middenbeuk van een kerk. In een deel van deze zijgangen waren door metselwerk (slaap-) kamers ingericht, waarin zich leerlingen ophielden.

Daar de sabbat naderde, zag ik heel het binnenste der middenzaal tegen het Pinksterfeest met groene boompjes versierd worden. In hun takken stonden potten met sierstruikjes en bloemen. Groene slingerkransen waren gehangen van de ene kant der zaal naar de andere. In het plafon van de zaal was op de plaats, waar gewoonlijk de lamp neerhing, het grote luik geopend en de lamp hing een weinig meer naar het voorhangsel van het Allerheiligste toe. De wanden naar de zijzalen waren geopend en zo ook de deuren. Alleen de buitenste hofpoort was gesloten.

2138.

De apostelen stonden ietwat anders gerangschikt. Petrus stond in zijn bisschopsmantel in het midden, vóór de lamp en het voorhangsel. Tegenover hem stond vóór de geopende deur van de voorzaal de H. Maagd met haar sluier over het aangezicht neergelaten. De overige vrouwen stonden achter haar in de voorzaal en woonden het gebed bij. Door de open deur keken zij in de zaal.

De apostelen stonden aan de lange zijden van de zaal met het aangezicht naar Petrus. Deze stond onder de lamp aan het tafeltje dat met een rood en een wit doorschijnend altaar-dwaaltje (= witlinnen doek over het altaar) bedekt was en waarop rollen lagen. Van beide zijden zagen de leerlingen, achter de apostelen, door de geopende wanden – de schutsels waren ter zijde gezet – uit de zijzalen naar binnen. Men bad en zong, doch zonder vele lichaamsbewegingen te maken.

Alles is zo mooi versierd, omdat het morgen de Pinkstersabbat is. De stad loopt vol vreemdelingen en ook in de tempel is alles met groen versierd; men verricht er allerlei ceremoniën; er is veel rumoer en er heerst een grote drukte.